

ALEKSANDR POTEKİN

Koltuk

Koltuk sevilir mi? Evet. Koltuk, Dulçikov'a inanılmaz mutluluklar sağlar. Koltuğuna hayrandır. Hayatının bütün anlamı, neye mal olursa olsun koltuğunu korumaktır.

Aleksandr Potemkin'in kitapları ilginç, alaycı, özlü ve zaman zaman hiciv doludur. Okuru coşkuya sevk eder. Kayıtsız kalmak mümkün değildir. Canlı, hayat dolu, içimizden birilerine dokunan kitaplar... Kolay okunur ve derin izler bırakır. Kahramanları günümüzde, bizim aramızda yaşar, o nedenle elimizden düşürmeden bir solukta okuruz.

ALEKSANDR POTEKİN

Koltuk

ALEKSANDR POTEKİN

Koltuk

ALFA

@alfakitap

alfakitap

f alfakitap

www.alfakitap.com

9 786254 494000

EDEBİYAT

ALFA

ALFA | EDEBİYAT

KOLTUK

ALEKSANDR POTEKİN (1949)

Suhumi’de doğdu. Tiflis Devlet Üniversitesi İletişim Fakültesinde eğitim alarak çeşitli gazetelerde çalıştı, daha sonra Almanya’da ekonomi eğitimi aldı, Moskova Devlet Üniversitesi ekonomi profesörü, Rusya Bilimler Akademisi Ekonomi Enstitüsü öğretim üyesi, yazar ve gazeteci olarak Sovyetler Birliği döneminde ve sonrasında ülke içinde ve dışında çalışır. 1990 sonrası ağırlıklı olarak Almanya’da yaşayan A. Potemkin Rus edebiyatında entelektüel nesir diye tanımlanabilecek bir alt türde eserler yazar. *Sanal Ekonomi ve Sürrealist Yaşam* (2000), *Elit Ekonomi* (2001, 2004), *Sanal Ekonomi* (2004) gibi bilimsel kitaplarının yanı sıra *Kumrbaz* (2003), *Sürgün* (2003), *Cin* (2003), *Koltuk* (2004), *Ben* (2004), *Maniya* (2004) *Vazgeçilen İnsan* (2008), *Kabala* (2009), *Solo Mono* (2017) *Yalnızlığın Öngörüsü* (2020) *Tarafsız* (2004) adlı öykü ve romanları vardır. Tüketen ve tükettikçe tükenen çağdaş dünyamızda bireyin kendi “ben”ini kaybetmemesi, onu koruma çabası ve mücadelesi yazarın eserlerinde odaklandığı konudur. “Ben sıradan bir okur değil, düşüncelerimi tartışacak okur arayışındayım” diyen yazar eserlerinde insanın iç muhakemesine geniş yer vermektedir. Eserlerinin bu yönüyle araştırmacı ve eleştirmenler onu Dostoyevski’nin çağdaşı diye adlandırmaktadır. Eserleri İngiliz, Alman, Fransız, Çin, Japon, Polonya dillerine çevrilmiştir.

SEVİNÇ ÜÇGÜL (1968)

Kafan, Ermenistan’da doğdu. Lisans eğitimini Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi Filoloji Fakültesinde, yüksek lisans ve doktora eğitimini Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rus Dili ve Edebiyatı bilim dalında tamamladı. 2001’de Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rus Dili ve Edebiyatı Bilim Dalından doktor, 2006 yılında Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde doçent unvanını aldı, 2011 yılında da aynı üniversitede profesörlüğe atandı. Akademik çalışmalarının yanı sıra çeviri kitapları da bulunmaktadır. 2010 yılında Yu. Drujnikov Vakfı (Davis, ABD) ve Yagellon Üniversitesi (Polonya) tarafından Yu. Drujnikov Uluslararası Edebiyat Araştırmaları Ödülünü, Rus göçmen edebiyatıyla ilgili yayınları, çağdaş Rus nesir yazarlarının eserlerinin Türkçeye kazandırması dolayısıyla 2011 yılında Rusya Milli Artıya Komisyonu tarafından XI. Artıada Ödülüne layık görülmüştür. 2012 yılından 2017 yılına kadar T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, TEDA Projesi kapsamında yürütülen TURUSÇAT Çeviri Atölyesinin moderatörlüğünü yaptı. *Literatumıye Znakomstva* (Moskova, RF), *Czasopismonaukowe “Emigrantologia Slowian”* (Opole, Polonya), *Acta Polono-Ruthenica* (Olsztyn, Polonya) ve *Vışgorod* (Tallin, Estonya) dergilerinde yayın kurulu üyesidir. 2014 yılında kurulan Uluslararası Slavist Komitesinin Slavyan Emigrantoloji Komisyonun Yönetim Kurulu üyesi ve asil üyesidir. L. Tolstoy, İ. Bunin, İ. Lukaş, L.Belozerskaya, A. Soljenitsın, V. Mkanin, Yu. Drujnikov, A. Lihanov’un eserlerini Türkçeye çevirdi.

Koltuk

© 2021, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Cmo.a

© 2004, Aleksandr Petrovich Potemkin

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Çevirmen Sevinç Üçgül

Rusça Editörü Uğur Büke

Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu

Sayfa Tasarımı Tülay Malkoç

ISBN 978-625-449-400-0

1. Basım: Kasım 2021

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 9723 Faks: (0212) 674 9729

Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: (0212) 511 5303 (pbx) Faks: (0212) 51933 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

ALEKSANDR POTEKIN

Koltuk

ALFA

*Eserdeki dipnotlar, aksi belirtilmediği sürece çevirmene
aittir.*

*Çeviride İzdatelski Dom 'PoRog'un 2015 tarihinde
yayımladığı Aleksandr Potemkin'in "Stol" adlı eseri temel
alınmıştır.*

ARKADI LVOVIÇ DULÇIKOV dulavratotu yağına batırdığı pamukla kaşlarını sildi, boynundaki nereden ortaya çıktığı bilinmeyen morluğun üzerini kapatmak için pudraladı, bayağı seyrek saçlarındaki beyazlığı özel İngiliz pudrasıyla kapatmaya çalıştı, aynaya baktı, gözlerini kısıtı, yanaklarını gömleğinin yakasına doğru çekip gerdi, düzgünce ütülenmiş, general yıldızlı ve apoletli üçüncü dereceden devlet danışmanı resmi ceketini giydi, dairenin tuvaletinden çıktı ve keyifli bir şekilde ofisine geçip Rusya'nın önemli bir bakanlığının dairelerinden birindeki şube müdürü koltuğuna oturdu.

Bu arada sağdaki meşe konsolun üzerindeki devlet başkanının portresine şevkle baktı, taze çiçekler konmuş vazoya gelişigüzel bir bakış attı ve bir şube müdürünün emir tonuyla şöyle dedi: “Evet, ehm-öhm, efendim, şimdi güne başlayabilirsin. Koltuğunun şerefini koru! Kimseye herhangi bir fırsat verme!” Kendine yönelik emir havasıyla söylenen bu cümlenin yarattığı hava Bay Dulçikov'un sanki sadece astlarına veya fırçalayıp azarlayacaklarına, sevip okşayacaklarına değil, aynı

zamanda kendisine de emir vermeyi sevdiği izlenimi oluşturdu.

Arkadi Lvoviç tanınmış Bay H...’nin tutukluluk süresinin uzatılmasıyla ilgili haberin olduğu gazeteyi açtı ve bunu gelişigüzel ama onu ziyaret edecek kişilerin hemen görebileceği şekilde masanın kenarına koydu. Gizli bir düşünceyle önündeki meşe masayı ve oturduğu koltuğunu, sanki yaşamının temelini ne kadar sağlam olduğunu kontrol ediyormuş gibi iki eliyle yakaladı ve öyle iş olsun diye değil canı gönülden, tutkuyla öptü. Sonra nemli gözlerini açtı, “Tempo” marka peçeteyle onları sildi ve yasalara saygı duyan bir memura dönüşerek, sekreterine doğrudan bağlı telefonun ahizesini kaldırdı ve sert bir ses tonuyla kısaca şöyle dedi:

“Lübov Leonidovna, randevulara başlıyorum.”

“Bir saniye gelebilir miyim?”

“Ehm-öhm, gel bakalım...”

Uzun boylu sarışın Lyubaşa Popişeva içeri girdi. En fazla yirmi üçüneydi. Kısa bir kot etek, yüksek ince topuklu ayakkabılar ve vücudunu saran mor örgü bluz giymişti. Ekşi vişne rengi dolgun dudaklarını büzmüş iri yeşil gözleriyle doğrudan Bay Dulçikov’a bakıyordu. İyice yanına yaklaştı. Yumuşak parmakların hafif dokunuşuyla şakaklarını okşadı, göğüslerini adamın omuzunda gezdirdi.

“Belki ... şimdi ... altmış dokuz istersiniz... Lvoviç?” diye sordu uyuşuk ses tonuyla.

Tamamen başka bir şey düşünerek kadına dalgın bir bakışla baktı. Bekleme odasında, huzuruna çıkmayı bekleyen sıradaki ilk kişi Bay Mahahorin’di. Çok önemli bir konu arz edecekti. İkinci kişi Vadbol-ski ve diğerleri: Mamedov, Kuzyakin, Gus ve Treş-

çalov. Sonra da sık sık yaptıkları gibi, Çistıye Prudı'daki küçük restoranda Dulçikov'un bakanın yazı işleri müdürü Pyotr Petroviç Sapega ile buluşacağı öyle yemeği vardı. Öğleden sonraya ise Kleşçivtsev ve Bayan Yelena Dmitriyevna Kurakina randevu almışlardı.

“Sabahları hep önemli işler oluyor. Tabii, öğleden sonra gelenleri de göz ardı etmek olmaz. Onların paraları bizim memurların kulaklarında çınlıyor,” diye düşünüyordu Arkadi Lvoviç, art niyetsiz babacan bir tavırla. Bu arada şube müdürü sol elini sekreterin eteğinin altına sokup düşünceli ve serinkanlı bir sakinlikle, hatta bir şey yapmıyormuşçasına, sarışın Popişeva'nın kalçasını muncıklamaya başladı. Bunu hiç de şehvetle değil, sanki çok çaba harcadığı bir spor gibi yapıyordu. Ne yaptığını sanki kendisi de bilmeyormuş gibi bir havası vardı. Bütün bu olup biten özgün tuhafılık, onun aklının ve bilincinin dışında geliyordu. “Özellikle Mahahorin'i bir silkelemek gerek. Tabii, diğerlerini de. Yığınla para kazanıyorlar. Devleti nasıl da aptal durumuna sokuyor, Rusya anamızı nasıl da küçük düşürüyorlar” diyen generalin iç monoloğu tuntuyla bir yurtseverlikle doluydu.

“Peki, Vyacheslav Semenyura geldi mi” diye sordu.

“Evet! Müşterileri bekliyor” dedi Popişeva uysalca.

“O da üst düzey bir düzenbazdır. Tamam, sen git, Lübaşa. Kuzyakin'den sonra çilek reçelini al, içeri gel. Bekleyenlere bir hükümet temsilcisiyle telefon görüşmesi yaptığımı söylersin. Telefonlara da toplantıda olduğumu söyle. Ama kimin aradığını not al! Eee, memnun musun, ehm-öhm?”

Kadın gülümsedi, “yes” diye fısıldayıp dilini çıkardı, dirseğini vücuduna yapıştırıp makam odasın-

dan çıktı. Kapıyı kapatırken yorgun bir şekilde düşündü:

“Amaaan, boş ver... Üstelik ne fark var?”

“Onun istediği yalnızca...” diye düşünen şube müdürü kendi kendine gülümsedi, “kadınlardan asla bürokrat olamaz. Düşünceleri bir kuruş bile etmez. Kafalarında hep bir şey var!”

Analitik muhakemesinden memnun olan Bay Arkadi Dulçikov, böcek tespit cihazını çalıştırdı, kaşlarını çattı, ağzını buruk bir şekilde kıvırdı, burnunun ucuna gözlüğünü taktı, yorgun, iş havasına bürünerek ziyaretçiyi bekledi.

Makam odasına altmış yaşlarında tombul, kısa boylu biri girdi. Koca burunlu, burun kanatları iltihaplı ve kızarık, çenesi sivilcelerle kaplıydı, gözleri küçük, yuvarlak, kahverengiydi. Vişne rengi ayakkabıları, bej pantolonu, göğüs cebi dolu olduğundan sarkmış mavi gömleği ve muzaffer gülümsemesiyle üçüncü dereceden devlet danışmanını hemen o an gerdi.

“Vay, sevgili Arkadi Lvoviç, selamlar! Rus Ortodoks Kilisesi Kutsal Sinod üyelerinin hepsinin en iyi dilekleriyle. Ortodokssunuz, değil mi? İnançlı biri olduğunuzu görüyorum. Hıristiyan inancına sizin gibi insanlar gerekli.”

Başkentli bürokrat, vaftiz edildiğini itiraf etmeye hazırlanıyordu ki ziyaretçi ondan önce davrandı. Onu dinlemek niyetinde olmadığı belliydi, aceleyle devam etti:

“Yıkılan kiliselerin restorasyonu ve Ortodoksluğun mali bağımsızlığı için bağış yapan bir sürü Ortodoks var. İşte, geçenlerde Amelyakina adlı asil bir kadın öldü. Para, mücevher ve tablolarının kiliseye

bağışlanmasını vasiyet etmiş. Egzotik hayvanlarını bile! Ancak parası olmayan ama cemaatlere onurlu davranışlarıyla hizmet eden insanlar da var. Geçenlerde...”

“Şöyle efendim, neden bahsettiğinizi bir türü anlayamıyorum. Siz saygıdeğer beyefendi benden ne istiyorsunuz, ehm-öhm” diyen Bay Dulçikov yapmacık bir halde esnedi.

“Oturabilir miyim?”

“Evet.”

“Yukarıdan ziyaretimle ilgili aradılar mı?”

“Yukarı neresi?”

“En yukarı.”

“Hatırlamıyorum. Kim arayacaktı? Metropolit Kol...ki mi?”

“Ne diyorsunuz?! Çıkın, çıkın daha yükseğe, çıkın!” diye sözünü kesti ziyaretçi gülümseyerek kendinden emin bir halde.

“Affedersiniz, peki soyadınız neydi?”

“Beni tanımadınız mı?”

“Henüz hayır.”

“Benim işte, Semyon Semyonoviç Mahahorin!.. Sof...ski fabrikasından. Oranın müdürü çok çok yukarının sağ koludur. Yapmayın! Beni kırıyorsunuz. Mahahorin’i tanımamak... Üstelik sizin şefin arkadaşım!”

“Daire Müdürünün mü?”

“Bakanın.”

“Bakanın mı? Kimse bana bir şey söylemedi” diye yalan söyledi. “Ancak ehm-öhm, neyse sorun nedir? Sizin gibi sempatik birine nasıl yardım edebilirim?”

Bay Mahahorin gazetesinin çarpıcı manşetine baktı, onu bir kenara itti, gözlerini fal taşı gibi açtı ve öfkeyle:

“Doğru düzgün paylaşmadı! Rus dünyası böyle insanlara saygı duymaz. Düşünsenize bir de H.! Dün H.’ydi, bugün bir hiç. Sıfır, kuru ekme! Kendin yaşıyorsun diğerlerini de yaşat. Bir de cumhurbaşkanı olmak istedi... Peki paylaşmayı öğrenmediysen, nasıl cumhurbaşkanı olacaksın? İşe bak! Neyse benim işe dönelim” diyen Semyon Semyonoviç sevinçle ve içtenlikle öyle gülümsedi ki şube müdürü bundan rahatsız oldu.

“Kendinin ne halt olduğu belli değil ama o H.’yi karalıyor! Hainlik bu, Ruslara yakışmaz” diye aklından geçirdi Dulçikov.

“Siz, elbette, Rus Kilisesinin ne kadar inanılmaz zorluklarla ayağa kaldırıldığını biliyorsunuz. Önceki rejim tarafından kaç kilise yıkıldı, kaç papaz canavarca işkence gördü. Bu kutsal mekânları hayata döndürmek için parayı nereden bulacağız? Kilise yaşamı için gerekli olan dini takvimleri, mumları, ikonları, çüppeleri, kadehleri, buhurdanlıkları, haçları ve benzeri her şeyi günü gününe üretmeliyiz. Bunun için, Arkadi Lvoviç, büyük sermayeye ihtiyaç var. Günümüzde bu kadar geniş bir ürün yelpazesi üretmek yetenek ister ve dini bütün insanlarla irtibata ihtiyaç var. Sonuçta, bütün bunlar, Yüce İsa’nın ruhunun Rusların ruhlarında yeniden hüküm sürmesi için yapılıyor...”

“Rusların içinde ne zaman oldu ki? Hatırlamıyorum! Ama varsın sis dağılsın. Ne kadar güzel söz söylenirse konunun özüne o kadar yakınlaşılr. Belli ki bu tip, üst düzey haydutlardan. Senin ise, sevgili Arkadi Lvoviç, başka bir konuyu düşünmen gerek. Gelirleri! Üstelik öyle ufak tefek değil, ciddi miktarlar” diye düşündü şube müdürü.

“Geçen sefer kilise, dairenizden katma değer vergisinden muafiyet konusunda ricada bulunmuştu. Tanrı da yardım etti: Kurumunuzun daire eski başkanı sayın Navrayski, bizi KDV’den muaf tuttu. Soluklandık! Kandiller ve mumlar, büyük avizeler ve piriç taçlar tapınakları aydınlattı. Tanrı sözleri daha bir güçlü duyulmaya başladı!”

“Bu ayyaşı çoktan görevden almak gerekirdi” diye düşündü general.

“Ama şimdi yeni bir felaketle karşı karşıyayız. Kutsal Sinod’a ve bütün Ortodoks Hıristiyanlara huzur ve gönül rahatlığı vermiyor.”

Burada Semyon Semyonoviç sesini alçalttı ve komplocu bir şekilde fısıldadı:

“Ana sembolümüzü, inancımızın ana işaretini kaybediyoruz, haçımızı...”

Bay Mahahorin durakladı ve kurnaz bir bakışla şube müdürünün ifadesiz gözlerine baktı.

“Nasıl yani, Tanrı korusun” diye bağırdı Bay Dulçikov neredeyse. “Diriliş simgesi haç olmadan iman mı olur? Ne yani memurlarımız, ehm-öhm, haç üretimine ek vergi veya lisans mı getirdi? Burada, sevgili dostum, ağırdan almak kabul edilemez! En üst makamınız doğrudan cumhurbaşkanına mektupla başvursun. Bu MREF’in* yaptığı da ne? Haçtan vergi!”

“Buna ben kesinlikle karşı çıkarım. Bu yasanın kesinlikle ulusal yarar taşımadığını dairemde açık açık anlatmaya hazırım; bununla birlikte, belki yine de bir nedeni vardır. İşte eskiden kumaş, deri ve balık pullarından bile haç yapılırdı. Bugün kibritleri iplikle kaplayabilir, genç huş ağacı dallarından, kilden

* Moskova Gayrimenkul Ortaklığı –çn.

haç yapılabilir, tel bükülebilir, seyreltilmiş kurumla dövme yapılabilir. Dövme yapmak artık moda oldu. Size tavsiyelerde bulunmaya hazırım. Yoksa farklı bir şey mi istiyorsun? Şubemize veya adıma yazılı bir dilekçeniz filan var mı? Bırakın onu, sempatik Bay Mahahorin, işe koyulalım. Bu memur kardeşinizin çalışmaya başlamak için her zaman yazılı bir talebe ihtiyacı var.”

“Ah, acele ediyorsunuz, saygıdeğer müdürüm. Neyin nasıl yazılacağını iyi düşünmek gerek! Konu öyle basit değil. Önce mesele çözülmeli, mektup ardından yazılmalı. Yoksa yanılıyor muyum?”

“Özür dilerim, her şeyi olduğu gibi söyleyin,” sizi tam olarak anlamıyorum. Söyleyin, ehm-öhm, çözülmesini istediğiniz nedir?”

“Özel tüketim vergisini kaldırmamız gerekiyor. Bu sizin dairenin konusu.”

Burada Semyon Semyonoviç'in tebessümü dudaklarından uçtu ve talepkâr bir bakışla masa şefine baktı.

“Hangi mallardan kaldıracağız? Sonuçta, haçlar özel tüketim vergisine tabi malzemelerden yapılmıyor ki. Kalay, bakır, alüminyum... Ne demek istiyorsunuz, ehm-öhm, özel tüketim vergisini altından mı kaldıralım? Gümüştten mi?” dedi Arkadi Lvoviç korku içinde boğuk bir sesle. Ancak içinden de mutlu bir şekilde şöyle düşündü: “Demek böyle, üst düzey düzenbazın isteği buymuş! Pekâlâ, azizim Dulçikov, bu fırsatı kaçıрма. Bu işte iyi para var! “

“Evet! Kesinlikle, sevgili generalim.”

“Peki efendim ama bu nasıl mümkün olabilir? Altın haçı sadece Ortodoks Kilisesine ait fabrika üretmiyor ki! Ülkedeki tüm kuyum atölyeleri bu işle uğ-

raşıyor! Bu işte yılda on ton altın ve yirmi ton gümüş kullanılıyor. Ortalama bir haç yedi gram civarındaysa o zaman yılda bir milyon beş yüz bin altın ve üç milyon gümüş haçımız oluyor. Varsın bir haçın fiyatı bin ruble veya otuz dolar olsun. Tek başına altın haçın üretimi kırk beş milyon dolarlık bir ciroya ulaşır ve bundan alınan özel tüketim vergisi de ehm-öhm, yılda yaklaşık üç milyon eder. Ülkenin bu kadar utanmadan soyulmasına kim izin verir?”

“Haydi, konuşalım. Arkadi Lvoviç, siz zeki birisiniz, ne teklif ediyorsunuz?”

“Yasa önümde yasa, ne gibi seçenekler olabilir ki? Siz de bir devlet dairesindesiniz. Hem de Krem-lin’den beş yüz metre mesafede!”

“Ama benim tekliflerim var” diye tekrar gülümsedi Mahahorin, üstelik o kadar sinsice gülümsedi ki şube müdürü korkudan ürperdi. “Söyleyebilir miyim?”

“Söyleyin!”

“Kimse duymaz, değil mi?”

“Burada benden başka kimse yok.”

“Beş ton altından bahsediyoruz.”

“Evet, yani?”

“Beş ton altın için özel tüketim vergisi muafiyetine ihtiyacım var.”

“Çok cesurca! Devletin iki milyon dolarını iç etmek mi istiyorsunuz?”

“İç etmek mi? Kilise, inananlar arasında hükümete karşı nefret duygusu uyandırmamak için sizden yardım etmenizi istiyor. Zaten, özellikle de bugünlerde, şeytan Rusya’da kol geziyor.”

“Bakın, ben bir memurum. Sadık cemaatlerin endişeleri, ehm-öhm, beni ilgilendirmiyor. Görevde, benim İncilim yasadır.”

“On ton altına elli bin dolar veriyoruz. Özel tüketim vergisinden muaf olması gerekir.”

“Şimdi şu bahsettiğiniz elli... Ama bu konu beni hiç ilgilendirmiyor.” Dulçikov döndü ve ziyaretçinin gözünün içine sokarcasına masanın üzerindeki kâğıtları yerleştirmeye başladı ve kendi kendine sırıtarak devam etti: “Kesinlikle, üst düzey bir düzenbaz. Malaya Bronnaya artistleri gibi rol kesiyor. Toptancıdan mal alır gibi fiyatı düşürüyor.”

“Özel tüketim vergisini siz kaldırmıyorsunuz! Hükümete sadece bir dosya hazırlıyorsunuz, sevgili Arkadi Lvoviç. Büyük masraflar bizi tam da orada bekliyor.”

“Semyon Semyonoviç, azizim! Teklifiniz beni ilgilendirmiyor. Kötü kokular alıyorum ve ayrıca din sorunlarıyla uğraşmaya pek istekli değilim. Kilise aklıma yılda sadece iki kez, Noel ve Paskalya’da gelir. Dini öncelikler adına yasaları çiğnemem için beni ikna etmek istiyorsunuz. Altın haç, altın zincir başka neler var? İyi bir Hristiyan bunlara mı ihtiyaç duyar? Size bir tapınak, dua etmek, ehm-öhm, çuvaldan bir giysi, bir de kırmızı Kagor şarabı gerek. Siz ise altın haç peşindesiniz! Ruhları mı kurtarıyorsunuz yoksa Ortodoks hacıları mı yozlaştırıyorsunuz?”

“Küçük fabrikamız, sevgili General Dulçikov, doğrudan kiliseye bağlı bir işletmedir. Kilisenin devletten bağımsız olması kendi ihtiyaçları için üretim yapmasına izin veriyor. Bizim için altın, cemaatimizin yoksul yaşamlarını, bayramlarımızı süsleyen bir malzemedir. Bizim değerlerimize bağlı inananlar neden kuyumcu kuyumcu dolaşıp dursunlar? Dinle ilintili altın malzemeleri bırakın bizden alsınlar. Daha ucuza! Özel tüketim vergisi ödmeden! Her şey

kilise mensupları tarafından kutsanmıştır. Ancak dinin sermayeye ihtiyacı var, sevgili Arkadi Lvoviç. Ortodoks katedrallerini nasıl ayağa kalıracamız? Restoratörlerin, duvarcı ustalarının ve ikona ressamlarının maaşlarını nasıl karşılayalım?”

“Ehm-öhm, herkesin paraya ihtiyacı var. *Geld, Geld, Geld, ruft die ganze Welt,*”^{*} dedi şube müdürü, düşünceli ve biraz da hayalperest biri gibi.

“Vay! Ben de tam, bu insani projeyi bizzat yönetirseniz, size yüz bin dolar ödeyebiliriz, diye düşünmüştüm. Tek kalemde. Haydi! Nereye isterseniz. İsterseniz nakit! İsterseniz Emlak Ofisi fiyatlarıyla mülk, isterseniz de mücevher. Yalnızca nasıl istediğinizi söyleyin, yeter? Her şeye hazırız! İş geliştirme için hele de böyle önemli bir iş için ödeme yapmayı severim. Anlaştık mı? Çalışmaya başlıyor muyuz? ‘Evet’ demenizle birlikte hemen küçük bir ikramiyeyle başlarız.”

“Ah, Semyon Semenoviç, beni baştan çıkarmak zor! Gereksiz konuşuyoruz. Boş verin! Kendimden geçercesine koltuğuma tutunuyorum. Ben etimle kemiğimle tam bir memurum. Ülkeye zararlı olan her şey kalbimi acıtır. Ben bu oyunda yokum, ehm-öhm, siz devam edin. Bakanlığımız büyük. Yukarıdan doğrudan bir emir gelirse, engel çıkarmaya kalkmam. Hiç sorun olmadan onaylarım. Bir düşünün, sizi sıkıştırmıyorum.”

Bay Mahahorin bir anlığına gerçekten düşündü:

“Yukarıdaki birine gidersem, daha fazlasını isteyecek, herhangi bir talimat vermeden tüm işleri Dulçikov’un üzerine atacak, dolayısıyla bu A. L.’ye her

* (Alm.) “Tüm dünya para, para para diye bağırıyor.” –çn.

halükârda para vermek zorunda kalacağım. Bir üste daha çıkarsam, oradaki fiyat farkının yüzde otuzunu alacak ve işi imzasız filan aşağıdakine verecek, oradaki de cebimi boşaltmayı deneyecek ve işi yine Dulçikov'un üzerine atacak. Hayır, şimdilik en iyisi A. L. ile devam etmek. Anahtar kişi o. İlginç, hangi rakama razı olacak acaba? Ona yüz elli teklif edeceğim.”

“Düşünecek ne var ki? Bakanlığın eşiklerini aşındırmaktansa sizinle iş yapmayı tercih ederim. Daireniz tatil köyü değil hoş!” diyen Semyon Semyonoviç güldü. “Yüz elli bin veririm. Çalışmaya başlayalım, siz bizim için değerlisiniz. Anlaştık mı, general. Gerçekten beni yukarılara göndermek istiyor musunuz? Başka koltuktakiler mi kazansın?”

“Beni ikna edemediniz, efendim. Bekleme odası çok kalabalık. Üçüncü dereceden devlet danışmanı Dulçikov'un, Kutsal Sinod'un, Rus Ortodoks Kilisesinin ve fabrikasının müdürünün vesaire vesaire ihtiyaçlarını hafife aldığı söyleyebilir, şikâyet edebilirsiniz... Hatta beni işimden attırabilir, koltuğumdan edebilirsiniz! Her ne kadar o benim için bir yaşam kaynağı olsa da. Kimi ailesiz, kimi vatansız yaşayamaz, ben de koltuksuz yaşayamam... İşte böyle! Sizinle keyifli zaman geçirdiğimize memnun oldum, Semyon Semyonoviç. Eğer herhangi bir sorun olursa...”

“Bir dakika, bekleyin, lütfen! Rica ediyorum. Ben henüz bitirmedim. Asıl argümanı son dakikaya bıraktım. Cesaretimi toplamama izin verin. Bu işte cesaret özellikle gerekli... Tam çözüm paketi için iki yüz elli bin dolar veririm!” dedi Mahahorin öfkeli ve sert bir tonla. Ancak bu sertliği ve öfkeyi hemen bir gülümseme ve iyi niyetle değiştirdi.

Ortaya bir sessizlik çöktü.

Dulçikov ayağa kalktı, odada dolaştı, kendine bir bardak *Svyataya Voda** markalı sudan doldurdu ve pencereden Maroseyka'ya baktı. “Şimdi, bir yangın çıkarsa nasıl atlayabilirsin? Dördüncü kat. Kemiklerini toplayamazsınız! Peki ya kaçman gerekirse?” diye düşündü. Neyse ki hemen asıl konuya döndü.

“Yalnızca şubem adına gerekli belgeleri hazırlarım. Bizim birinci şube adına yazının metnini yazarım. Yazı sizin birinci daire tarafından imzalanmalıdır. Bakanlar Kurulunun işine karışmam. Ancak para tam olarak ödendikten sonra, ehm-öhm, işe koyulabilirim” dedi ama içinden şöyle düşündü: “Bu Semyon Semyonoviç üst düzey bir düzenbaz. İki yüz elli bin verip böylesine kârlı bir işten beni uzaklaştıracağını sanıyor. Hayır, bu hiç de o kadar basit değil. Ben öyle kolay lokma değilim, Ortodoks biraderim! Beni geçip gidemezsin, aksi takdirde kendime saygı duymayı bırakırım.”

“Harika! Çok güzel! Nasıl iletelim size ikramiyeyi? General!”

Semyon Semyonoviç garip bir şekilde kıpırda-maya başladı, elleri seğirmeye başladı, gözleri şube müdürünün vücudunun her yerinde dolaştı, aklı bir o düşünceye bir diğer düşünceye gitti.

“Ne zaman” diye sordu memur soğuk bir şekilde.

“Bu güzel işi neden erteleyelim? Öğle yemeğine doğru hazır olurum.”

“Sivtsev Vrajek'de ‘Rubin’ bankası. Bridçikova'yı sorun. Banknotları gözden geçirip teslim alacaktır.”

“İş bittiğinde size haber vereyim mi?”

---

* (Rus.) Kutsal su –çn.

“Siz zahmet etmeyin, gerekli yanıtı ben alırım. Bugün her şey yolunda giderse, yarın konuyla ilgili dosyanızı hazırlamaya başlarız. Muhterem, sabah on birde gelin. Giriş kartınız hazır olacak.”

İçinden ise şöyle düşündü: “Bir yıl içinde böyle bir iş daha düşerse sonrasında çekip gidebilirsin. Sessiz ol.”

Ne çatıdan bir paraşütle ne de asansörle, merdivenlerden, öksürerek, burnun akarak, kısık bir sesle ‘Of, hastayım, ehm-öhm,’ diyerek. Boynunda ikona, hafifçe aksayarak. Öyle apoletli üniformayla değil mütevazı bir cekette, kolun alçada ve boynumda bir yara bandıyla. Şeremetyevo’ya giden hızlı trene bin ve uç... Uç! Uç, canım! Bütün dünya senin...”

Semyon Semyonoviç’in sesi onun şımarık düşüncelerini böldü.

“Giriş belgesine ihtiyacım yok. Ha! Kimliğim bana sadece size değil, aynı zamanda bakanlar kurulunun herhangi bir katına sorgusuz sualsiz, rahatça girme hakkı veriyor.”

O anda yüzüne kendinden aşırı derecede emin bir ifade yayıldı. Bay Mahahorin son derece mutlu görünüyordu: o da yaşamak ve Rus bürokrasisini fetih etmek istiyordu. Ticaretinin önündeki bürokratik engelleri yıkmayı ve oligarklara karışmayı hayal ediyordu.

“Artık onun koltuğu hakkında da düşünmek gerekiyor. Cazip bir yer! Belki onu bile satın alabilirim? Beş yüz bin, bir milyon dolar mı? İki mi? Harika bir yatırım. Ahryapov’u bu koltuğa oturt. Her işin yüzde seksenini al. Onun yüzde otuzunu yukarılara, yetmişini kendine ayır. Kendi payından Duma’daki S. nev’e ve Federal Meclis’teki V-nyaşin’e de bir şeyler

atabilirsin. Peki, aslında neden sadece Dulçikov'un koltuğunu satın alayım? Artık birden fazla koltuğu düşünmeye başlamanın tam zamanı. Yönetimde ne kadar çok koltuk alırsam, gelirim bir o kadar yüksek olur. Vergi memurlarının koltukları cazip bir yatırım alanıdır. Burada çok şey yapılabilir!" diye düşünerek gittikçe daha fazla yüreklendi.

"Bir şey mi unuttunuz" diye sordu masa şefi meraklı bir ses tonuyla.

"Hayır, hayır... Özür dilerim, general. Yolu düşündüm. Sokaklarda trafik sıkışık. National Otelin yanındaki patlamayı* duymuşsunuzdur. Terör saldırısı. Bütün merkez kapalı. Oysa bir an önce Bridçikova'ya gitmeliyim."

"Nasıl yani, aracınız çakarlı değil mi? Giriş kartı olmadan mı dolaşıyorsunuz? Korumasız mı? Bağışayın ama nasıl olur? Böyle biri için bu nasıl mümkün olabilir; onur ve görev simgeleri olmadan?"

"Olmaz mı, onların hepsi var var... Söyler misiniz, sevgili dostum, görüşmelerimiz başarıyla bitti değil mi? Şahsen ben memnunum! Sadece iş konusunda anlaşmadım, aynı zamanda bilge bir adamla da tanıştım. Mesai sonuna kadar kesinlikle 'Rubin' bankasına uğrayacağım" diye lafını tamamladı Semyon Semyonoviç gülümseyerek.

İçinden ise şöyle düşünüyordu: "Biraz mola vermek gerekir. Acele edilecek bir şey yok. Belki de Dulçikov'un koltuğunu mümkün olan en kısa sürede elinden alacağım için şans bana güler? Hem de bu rüşvetçiden! Başkalarının fikirlerinin üstüne ya-

---

* 9 Aralık 2003'te gerçekleştirilen 6 kişinin ölümüyle sonuçlanan terör saldırısı -çn.

tandan! Rus insanını soyup soğana çevirenden! Şu istediği rüşvete bak: çeyrek milyon dolar! Hah! O iki yüz elliyeye bir o kadar da ekleyip Ahryapov'u bu koltuğa yarım milyona oturtmak benim için daha iyi olmaz mı? Sonuçta, bu koltuk harika bir yer! Kârlı! Ahryapov general değilse ne olmuş? Makamı dolduracak bir fiziğe sahip! Gerçi, çenesi biraz yamuk. Sağ bacakta ortopedik ayakkabı, sol göz şaşı, kafada sinekler uçuşuyor. Ama makamların akla ihtiyacı yoktur!

Yürüyüş, dış görünüş, bakış; bunların hepsi lüzumsuz tiplere özgü niteliklerdir. Koltuk sahibi, paravanın arkasındaki adamdır. Gölgede. Koltuk! Koltuk! Yine koltuk! İşte başarının temeli budur. Diğer adayları düşünmem gerek. Koltuğa başka kimi oturabilirim? Güvenilir kişilerden bir liste yapmalıyım. Listede dursunlar. Düşündüğüm bu küçük iş için insan, hayatının yarısını diz çökerek yalvara yalvara geçirir! Koltuğa bir yıl bile oturmak demek cebinin dolması; üç yıl oturmak sandıkların tıka basa dolması; beş yıl oturmak ise bankadaki gizli hesapların on basamaklı sayılarla dolması demektir. Şu koltuk işini çok önceden düşünmeliydim.”

Ancak burada Bay Mahahorin aşırı bir heyecana kapıldı, yüzünü kırmızı lekeler kapladı, terledi ve düşüncelerini ele vermemek için “Görüşmek üzere, efendim!” diyerek makam odasından kendisini çabucak dışarı attı.

“Bir dakika, ehm-öhm! Bekleme odasında Bay Semenyura yanınıza gelecek. Bu genç adam ‘Allegro Bank’ı temsil ediyor. Yeni müşteriler için güzel önerileri var. Umarım, anlaşsınız. Bunu bir rica olarak kabul edin.”

“Zaten bir bankayla çalışıyorum. Yine de bir bankacıyı memnuniyetle dinlerim. Sizin ricanız benim için bir emirdir, sevgili general... Heh, heh, hoşça kalın!”

İçinden ise şöyle düşünüyordu:

“Demek bu koltuk bankalardan da sebepleniyor. Her hesaptan yüzde bir alıyorsa... Benim cirom kırk milyon dolar. Yüzde biri, yılda dört yüz bin yapar. Benim gibi daha kaç kişi vardır kim bilir? Baksana, bekleme odası insan dolu. Her gün böyledir. Off, bu koltuğa âşık oluyorum. Bir zamanlar Ortodoksluğa, Sof...no fabrikasına âşık olduğum gibi.”

“Yakında görüşürüz!” diyerek mutlu bir şekilde vedalaştı ve kapıyı arkasından kapattı.

“Evet efendim, kilise fabrikasından gelen bu taşralı ne istiyor? Vişne rengi ayakkabılı ve mavi gömlekli! İçgüdülerim, azizim Arkadi Lvoviç, onun koltuğumu istediğini söylüyor” diye düşünmeye başladı. “Niye istemesin, ehm-öhm! Koltuk kârlı, havalı. Niye almasın ki? Sahiplenemez mi? Onun bağlantılarıyla, parasıyla! Bir çırpıda yapar! Bir milyon dolara! Belki daha fazlasını verir! Bu günlerde koltuklar pahalı. Baksana, dairemizdeki daha önemsiz bir bölüm şefi koltuğuna, diyorlar ki, üç milyon vermişler. Evet, ehm-öhm, tam üç milyon ‘yeşil!’ Koltuklar artık revaçta, özel konumdalar. Ben bile koltuğum için bugün beş milyonu gözden çıkarırdım. Eğer prensip meselesi olacaksa, o zaman yedi bile veririm. Ne yedisi? Gerçekten sadece yedi mi?” diye sordu Arkadi Lvoviç kendi kendine.

“Gerçekten fazla vermez miyim? Ee? Soruyorum? Öyleyse kaç paraya kıyarsın? Söyle azizim, vergi dairesinin generali, elin hangi miktara kadar titremez?”

Peki, on! On? On! Gerisini bir tek Tanrı bilir. Bu Semyon Semyonoviç ise koltuğun zaten kendisinin olduğunu hayal ediyor. Vişne rengi ayakkabılarını masanın üzerine uzattığını. Müşterilerimi soyduğunu, kişisel sermayesini artırdığını. Hayır, ehm-öhm, koltuğuma geçireceğime kiliseyi iflas ettiririm daha iyi. Bugün Bridçikova'ya gitmezse sinsi bir plan tasarladığına bahse girerim!”

Sonra Bay Dulçikov iki eliyle koltuğunu kucakladı, dizlerinin üzerine çöktü, bacaklarıyla sardı ve öyle gayretle ve hatta öyle tutkuyla öpmeye başladı ki, koltuk, sanki memurun içindeki en gerçek cinsel duygularını uyandırmış gibiydi. Çağdaş Rus bürokratını neler cezbetmez ki? Onu neler heyecanlandırmaz ki? Çılgın kafasında neler hayal etmez ki!

“Arkadi Lvoviç, Bay Vadboliski kabul etmenizi bekliyor” dedi sekreter direk hattın. “Gelsin mi?”

General cevap vermedi. Kendini duygularına teslim etmiş koltuğunu kucaklamaya ve öpmeye devam ediyordu.

“Arkadi Lvoviç, müsait misiniz?”

“Evet!” dedi sonunda sert bir şekilde.

Topladığı güçle önceki düşünceleri aklına geldi:

“Öğle arasında Mahahorin etkisiz hale getirilmeli. Bu iş hiçbir şekilde ihmale gelmez. Kendi koltuğumu riske atmak? İntihar meraklısı değilim ya? Ne yani, kendimin düşmanı mıyım?”

Bay Mahahorin generalin bekleme odasına geçmez kısa boylu, genç bir adam hemen ona yaklaştı. Kemerli burnu, kavisli uzun kaşları, katran sürülmüş gibi saçları, kararlı bakışlı siyah gözleri ve belirgin aymazlığı onun bir güneyli olduğunu söylüyordu. Pişkince gülümsedi ve kendini tanıttı:

“Allegro Bank’tan Vlad Semenyura. Uzun zamandır sizinle tanışmayı hayal ediyordum! Bankam sizler gibi zeki ve geniş çevresi olan kişilerle yakından ilgilenir. En önemli ve hoş olansa bu tanışmanın öylesine olmamasıdır. Buyurun, lütfen, Bolşoy’un yeni binasında ‘Romeo ve Juliet’ prömiyeri için ön sıradan davetiye. Bu ise oyundan sonraki kokteyl davetiyesi. Tanınmış sanat âşığı biri olarak sizin ünlü İngiliz Donnellan’ın sahnelediği bu oyunu izlemeniz şart. Moskova’nın siyaset, iş, kültür dünyasının elit kısmı orada olacak.”

“Bu bankacı neden bu kadar çok konuşuyor. Off! O Vlad Semenyura filan değil, ya Çerkes, ya Çeçen ya da Kabardey. Bu insanları tanıyorum. İsteddiği onun bankasında bir hesap açmam. Bana yönelik bu ilginin başka ne sebebi olabilir ki?” diye Semyon Semyonoviç düşündü.

“Teşekkürler!” diyen Mahahorin yüzünü buruşturdu. “Peki şu kız dans edecek mi? Neydi onun...”

“Beloçkova’yı mı kastediyorsunuz? Avrupa başkentlerindeki en iyi butiklerinden giyinen yıldızı mı soruyorsunuz? Evet, hayal gibi bir kadın. Hayır, o dans etmiyor. İlgileniyor musunuz? Sponsorluk işi mi yoksa özel buluşma mı? Anlıyorum! Hem de nasıl! Telefonunuzu bırakın, her şeyi öğrenip hemen sizi ararım.” –Kilise fabrikasının müdürü genç adama sessizce bir kartvizit verdi. – İki kelime daha, müşterilerimize inanılmaz bir faiz veriyoruz. Rusya’da, Avrupa’da, dünyada en yüksek. İşte böyle!” –Semenyura gülümsedi.– “İzin verin hesaplarınızla biz ilgilenelim. Hem bireysel ve hem de ticari hesaplarınızla. Reddemeyeceğiniz bir teklif yapacağız.”

“Oyun yarın mı?”

“Kesinlikle.”

“Orada görüşürüz. Şimdilik hoşça kalın!” diyen Mahahorin lafını bitirdi ve vergi dairesi şube müdürünün bekleme odasından ayrıldı.

“Mutlaka benim olacaksın!” diye düşündü banka mümessili büyük bir istekle.

Dulçikov’un makam odasına orta boylu, favorili ve gür bıyıklı bir adam girdi. Siyah saçları hafiften beyazlamış, büyük bir ben inatla şakağında kendisine yer etmiş, sol kulağına da bir yara bandı yapıştırmıştı. Kahverengi gözlerinin açık ifadesi ve tuhaf görünüşü, Arkadi Lvoviç’e ziyaretçinin saf sınıfından olduğunu söylüyordu.

“İyi günler. Beni kabul ettiğiniz ve dinlemek için zaman ayırdığınız için teşekkür ederim,” diye başladı Soylular Meclisinden Bay Vadboldski zorlukla duyulabilir bir ses tonuyla ama az sonra büsbütün çekindi ve sustu. Havasız kalmış gibiydi; sanki şube müdürünün altın apoletleri onun hayal gücünü köreltmmişti.

“Peki, efendim, sizin için ne yapabilirim? Lütfen, daha somut konuşun. Benim konumumdaki memurların her daim zaman sıkıntısı vardır. Sorunun özünü açıklamanızı veya bir dilekçenizi sunmanızı rica ediyorum.”

“Beni Bay Sluzov...” dedi ziyaretçi güçlkle duyulan bir sesle.

Şube müdürü ünlü ismi tanıımıyormuş gibi yaptı.

“Hangi Sluzov bu?”

“Baş-sav-cı-lık-tan” dedi Vadboldski büyük zorlukla.

“Ah, evet evet, hatırlıyorum. Saygı duyayım! Oturun. Şimdilik, lütfen gazetenin yeni sayısına bir göz atın, bir dakika sonra döneceğim.”

Arkadi Lvoviç ofisine giren ziyaretçilerin kontrollerini kaybetmelerinden hoşlanıyordu. Bu eski tanıdık duruma gülümsedi: “Kiminle iş yaptıklarını bilsinler!” diye burnundan homurdandı general çok memnun bir şekilde ve makam odasının dinlenme bölümüne yöneldi. Memurun şu anda tek düşüncesi, pratik bir ihtiyaçtı; tuvalete gitmek; erkeklerin yakından bildiği hastalıktan onun idrar yolları da mustarıpti. H..ski'nin tutuklanmasıyla ilgili çarpıcı manşetle kendi önemini güçlendirmek istemişti. Lübaşa'yla randevusunu hatırladı, güç artıran hapları kullanmalıydı; sonra bir dakika ayırıp diğer bir konuyu hatırlamaya çalıştı; başkentin köklü aristokratlarının bu şaşkın elçisinden tam olarak ne istediğini hatırlamaya çabaladı.

“Bir konu vardı ama neydi. Neydi” diye hafızasını zorlayıp durdu.

Memur koltuğuna geri dönerek, “Evet, efendim, sizi dinliyorum” dedi.

“Moskova Soylular Meclisinde bir kriz var. Daha doğrusu, bu kriz bir yıldan fazla süredir devam ediyor.”

Moskova soylularının elçisi gözlerini kıstı ve fısıldıyarak konuşmaya başladı.

“Güya Knyaz Naritsın, bizim binanın ticari amaçla kullanılan bölümlerinden gelen kiralardan büyük kısmını cebe atmış. Buna şahsen inanmak istemiyorum. Ocak ayının başında bize bir denetim gönderdiğinizizi öğrendik. Soylular Meclisinin bir kısmı Naritsın'ı, diğer kısmı Başmakov'u destekliyor. Graf Sluzov, yardım için sizinle iletişime geçmemi tavsiye etti, memurlarınızın...”

Bay Vadboliski korkuyla dönüp odaya baktı ve sanki Dulçikov'dan başka kimsenin olmadığından

emin olmak istedi, aynı alçak sesle konuşmaya devam etti:

“...yumuşak davranmaları için. İncelik göstereyinler. Knyaz kalp yetmezliği çekiyor. Önderimizin ölüp gitmesini istemeyiz!”

“Peki Graf Sluzov kim, savcının, ehm-öhm, kardeşi mi?”

“Hayır, hayır. Savcı Sluzov’un kendisidir.”

“Hayret, Rusya’nın memurları hakkındaki dosyada Sluzov’un köylü olduğu yazıyor.”

“Olabilir. Komünistler bizi sadece mülksüz değil, aynı zamanda şeceremiz de bıraktılar.”

“Siz de mi soylusunuz?”

“Evet! Vadbolskiler, Rusya’daki en eski knyaz soyudur. İki kelime daha ekleyebilir miyim?”

“Lütfen buyurun. Ancak soylu ailelerin kökenleri beni ilgilendirmiyor” dedi memur üşenircesine.

“Anladım! O zaman sizi sıkmayacağım. Peki siz kendinize bir knyaz veya graf unvanı almak istemez misiniz” dedi ziyaretçi, büyük müdürün gözlerinin içine bakmaya cüret edemeden.

“Bu soyadıyla mı” diye soran generalin gözleri şaşkınlıkla büyüdü.

“Ne olmuş? Dulçikov ... Dulçikovların, Daşkov, Vorontsov, Lopuhin ve Çernişevlerden neresi kötü? Özür dilerim, siz bize yardım ederseniz... Adınız bambaşka bir şekilde telaffuz edilecektir: Üçüncü dereceden Devlet Danışmanı Knyaz Arkadi Dulçikov. Daha iyi değil mi? Elbette, iyi! Taşlar bile dile gelir!” dedi Bay Vadbolski sefil gülümsemeye.

“Vay, gerçekten, harika, ha? Teklifi kabul mu etsem?”

Birden memurun aklında bir şeyler geldi.

“Peki, Sluzov neden knyaz olmadı?”

“Kendisi graf olmak istedi.”

“Ooo, anladım.”

Şube müdürü ayağa kalktı, ofiste dolaştı ve tekrar Maroseyka’ya baktı. Takıntılı düşüncesi su yüzüne çıktı:

“Bir yangın sırasında nasıl atlarsın? Hayatta kalmak için çok fazla şansın yok. Ya yanacak ya da dumandan boğulacaksın... Moskova ise kaynıyor, bak-sana ortalıkta koşuşturan, iş yapan ne çok insan var. Ya koltuk? Yangında o nasıl korunabilir?”

Bir dakika sonra, şube müdürü soylular elçisine döndü.

“Peki hangisi daha önemli; knyaz mı, graf mı?”

“Kimin daha fazla parası, bağlantısı ve kurnazlığı varsa hayatın sahibi de odur.”

“Ah, peki, evet, ehm-öhm, evet...”

“Bu soylu vekilden ne isteyecektim” diye yine aklına geldi. “Paraları yok, başka ne işleri ilgimi çekebilir ki? Oh, evet, hatırladım! Sıradan bir şey, ancak bağlantılar için yararlı...”

Bu sırada dahili telefon çaldı. Dulçikov ahizeyi kaldırdı ve Lübaşa’nın sesini duydu:

“Sizi görmek için tanınmış biri geldi. İzninizle gelebilir miyim? Acil.”

“Gel!”

Yüzüne hoşnutsuz bir ifade yerleşti:

“Kim acaba?”

Sekreter kapıda belirdi.

“Sizin orada, bekleme odasında neler oluyor?”

Bay Dulçikov huysuz bir şekilde yüzünü buruşturdu.

“Milletvekili geldi.”

“Kimmiş bu Ohotnı Ryadlı? Yeni mi? Ne de olsa, bazılarının yetkileri sona erdi, bazılarının ise henüz başlamadı.”

“O ezelden beri milletvekili. Onu çocukluğumdan tanıyorum.”

“Kendini tanıtmadı mı? Soyadı ne” dedi emir verircesine.

“Tam olarak hatırlamıyorum. Sanki Podholüzin?”

“Podholüzin? Ha, evet, bu çok tehlikeli bir tip...” diye düşündü general.

“Vadbolski, dostum. Beni bekleme odasında bekleseniz! Duma'mızın tanınmış yüzünü bir dinleyeyim, sonrasında sizi hemen davet edeceğim. Milletvekilleri adaletlidirler ama aynı zamanda kaprisli! Sen, ehm-öhm, alınma. Evet, bir şey daha var. Bekleme odasında genç bir adam yanına gelecek. Allegro Bank temsilcisi. Bay Semenyura bankacılıkla ilgili birkaç soru soracak. Onunla samimi konuşabilirsin, dostum. Anladın mı?” Sesine ise biraz samimiyet katarak sekreterine döndü: “Lübaş, halkın vekilini davet et!”

Rus soylusu masa şefinin bekleme odasına geçmez, genç bir adam hemen onun önüne atıldı. Pişkin pişkin gülümsedi, Vadbolski'nin koluna girip bir kenara çekti ve kendini tanıttı:

“Vlad Semenyura, Allegro Bank. Uzun zamandır sizinle tanışmayı hayal ediyordum! Bankam sizler gibi zeki ve geniş çevresi olan kişilerle yakından ilgilenir. En önemli ve hoş olansa bu tanışmanın öylesine olmamasıdır. Buyurun lütfen, Moskova'nın en ünlü restoranı 'Mario'nun onuncu yıldönümü nedeniyle düzenlenen kokteyl davetiyesi. Rusya'nın köklü soyluları Avrupa'nın ünlü gurmelerdir. 'Mario'nun yemekleri en seçkin damaklara layıktır. Başkentten si-

yaset, iş, kültür dünyasının elit kısmı orada olacak. Eşiniz ya da kadın arkadaşınızla, muhteşem akşam yemeğine katılmanızdan şeref duyarız!”

“Beni birisiyle karıştırdınız sanırım” dedi Vad-bolski endişeli bakışlarla. “Ben konservatuvarda müteviz bir öğretmenim. ‘Mario’ restoranını da ilk kez duyuyorum. Genç adam, siz yanıyorsunuz!”

“Soyadınız Vadbolski değil mi? Knyaz soyundan değil misiniz? Kuzeniniz Sluzov başsavcılıkta çalışmıyor mu?”

“Bunların hepsi doğru. Ama bütün bunları nereden biliyorsunuz?”

“‘Allegro’ ülkedeki ünlü kişiler hakkında bilgiye sahiptir. Bankamızdan hizmet almak ister misiniz? Harika faiz oranlarımız var!”

“Maaşım mı?” Soylular Meclisinin elçisi sızlandı. “İki bin yedi yüz ruble aylık gerçekten ilginizi çekiyor mu? Size zengin insanlar ve işletmeler gerekir. Ne yazık ki ben onlardan değilim...”

“Hemen reddetmeyin. Karşı koyamayacağınız bir teklif yapacağım. Bakın, büyük bir aileniz var; anneniz, eşiniz, iki kızınız. Savcı Bey annenize, biricik teyzesine, masrafları için ayda beş yüz dolar veriyor. Artı sizin yüz dolarınız ve eşinizin maaşı. Toplam olarak ayda altı yüz yetmiş dolar. Bu kadar para, soylu Rus knyaz ailesi için yeterli mi? Kont Sluzov onlarca ceza davası yürütüyor. Birçoğu hakkında çok iyi bilgi sahibiyiz. Her duruşmanın sonunda, yönetimi soruşturma altında olan firmaların kurucularına ‘Allegro Bank’ta hesap açmalarını telkin etseniz, biz de kuşkusuz kendi kanallarımızdan sizin hakkınızda gerekli bilgileri yayarız, yani savcılıkta aracılığımızla bir himayeye kavuşacakları gibi, böylece kimse bu telkinlerinize karşı çıkmaz.

Hepsi memnuniyetle bizim bankacılık hizmetlerimizden yararlanacaktır. İşte sizin rolünüz! Ayda beş, on, elli bin dolara sahip olacaksınız. Yüz bin, bir milyon! Milyoner Vadbolski. Bay Vadbolski'nin mercedesini getirin! Bay Vadbolski'nin uçağının kalkmasına izin verildi! Knyaz Vadbolski yatına kaptan ve mürettebat arıyor! Knyaz Vadbolski'nin akşam yemeğine davet edildiniz mi? Vadbolski'nin kızlarının üzerlerinde ne vardı, gördünüz mü? Vadbolski'nin anacığının kolyesi nasıldı? Mucize! Vadbolski'nin Barviha'daki yazlığına ne demeli? Ya onun Cannes'daki evi? Vadbolski'nin empresyonist koleksiyonu hakkında yazılanları okudunuz mu?"

"Of, insaf edin..." dedi aristokrat fısıltıyla. "Durun, lütfen. Bu kadar büyük meblağları telaffuz etmeyin ve bu kadar pahalı şeyleri ağızınıza almayın! Bunların hepsi aklımı başımdan alıyor. Bütün bunları dinlemek bile benim sınırlarımın ötesinde!" dedi, sendeledi, duvara yaslandı, tüm vücudu titredi, elleriyle yüzünü kapattı ve usulca ağlamaya başladı.

"Varsın sakinleşsin," diye düşündü Bay Semenyura kendisinden memnun halde.

Birkaç dakika sonra da birbirlerinin telefon numaralarını aldılar.

Arkadi Lvoviç yüzünü "Tempo" marka peçeteyle sildi, sinirli ve hızlı bir şekilde buruşturdu, hatta biraz gergin bir tavırla çöp sepetine attı. Koltuğa tekrar sarıldı, öptü, yüzünde bir zarafet ifadesi belirdi. Tanınmış Duma üyesi kapıda görüldüğünde Dulçikov koltuğunda zar zor doğrulmaya çalıştı. İçeri girenin, üzerindeki mükemmel kül rengi "Bri-oni" takım elbise, Kelyan'dan zarif siyah ayakkabılar, modaya uygun kesimli yakasıyla şık "Hansa"

mavi gömlek ve Lanvin marka kravatla zengin bir havası vardı.

“Selam, müdürlere. Nereye oturayım?” diye sordu Podholüzün öylesine, yanıt beklemediymiş gibi. “Senin daireninin memurları o kadar katı olmuşlar ki, izinsiz kendime sandalye seçmekten korkuyorum. Ha ha ha!”

“Neler diyorsunuz?! Ekselanslarına zevkle hizmete hazırım!” Bay Dulçikov bir anda terledi, bir sandalye tutup heybetli politikacıyı buyur etti. “Saygıdeğer efendim, hangi sorunu çözmemi emredersiniz? Dikkatle dinliyorum. Size her zaman hizmet etmeye hazırım!”

“Bak, general. Senin adamlar Barguzin ağaç işleme fabrikasının üzerine gitmişler. Yanlış! Büyük hata! Geçen pazar, çalışanların hepsi tek yumruk gibi partimize oy verdi. Sen ise kalkmış, onları cezalandırıyorsun. Sakın bana Yab-nik veya S-vets* olduğunu söyleme!”

“Hayır, ne diyorsunuz, ben, ehm-öhm, yüzde yüz sizinim! Kuzeybatı Bölgesinde parti üyesiyim. Benimle işi olan herkese sadece bizimkilere oy vermeleri emredildi!”

“O zaman neden taşradaki parti arkadaşlarını yakıyorsun? Ne yani başkalarını bulmak zor mu? İstersen, sana bir gözlük sipariş edelim? Burun gözlüğü? Dürbün? Haberleşme Servisinin güvenilirmez tüzel kişilikler listesini mi yollayalım?”

Podholüzün iktidar ortağı Rus saray ricali gibi laubali laubali konuşuyordu. Burnu kalkık, geniş dudakları ise soğuk ve alaycı bir şekilde aralıydı.

---

* Yab-nik; Yabloko Parti üyesi, S-vets; Spravedlivaya Rossiya Parti üyesi –çn.

“Orada, ehm-öhm, büyük ihlaller...”

“Nasıl, yine bildiğini mi okuyorsun?! Yine mi bir şey anlamadın? Göremiyor musun? Ben kendim geldim!.. Kapına geldim! Ben buradayım!.. Sen ise aynı havada.”

“Çaktım! İhlaller iyice azaldı. Denetlemeden sonra ise, umarım, günahlar kökten temizlenir.”

“Böylesi daha iyi. Ancak konuşmadan önce düşünmekte fayda var. ‘Umarım’ da ne demek? Sen kesin bir cevap vermelisin. Ummak dans pistinde olur. Burada zorunluluk gerek.”

“Özür, ehm-öhm, dilerim, her şey yoluna girecek. Barguzin ağaç işleme fabrikası yasalara uyan bir şirkettir. Orada herhangi bir ihlal olamaz, bu nedenle hiçbir şekilde ihlal vakası da bulunamaz. Var olmayan ve var olmamış bir şeyi bulmak imkânsızdır!”

“Zeki bir adammışsın, general. Partide yükseltim mi seni? Akıllı, sadık insanlar her zaman gereklidir. Ne istiyorsun? Hayalin ne? Kuzeybatı Bölgesinin başı olmak mı?”

“Çok lazımdı bana senin bölgen!” diye düşündü Bay Dulçikov kinle. “Neye ihtiyacım olduğunu kendim biliyorum. Himayeye ve paraya ihtiyacım var, en az sana gereken kadar. Yeniyetme oligark!”

“Çok teşekkür ederim! Yüce gönlünüzden kopan her şey bana uyar. Hükümette, ehm-öhm, bizden sorumlu olan Bay Santapukin. Onunla aranız nasıl?” diye ihtiyatla Podholüzin’e döndü. “Konu öyle sıradan değil. Barguzin fabrikasıyla ilgili konuyu tamamen kapatmak ve sonra onu yetkili memurlardan korumak için yukarılardan himayeye ihtiyacım var. Şimdilerde pek bulunmuyor. Burada öyle bir karmaşaya girebilirsin ki, azı çoğu olmaz. Örneğin, Bakan

Bay Ar...v'ın Rusya'daki tüm ağaç işletmelerini denetimde tutan güçlü bir ekibi var. Onların çarkına düşmek mi, düşman başına gelmesin. Beni anlıyor musun? Tehlike, ehm-öhm, büyük. Size ve çevredeki gerçekliğe duyulan sempati, rekabetçi kavramlar. Söyleyin bana, benim gibi birine ihtiyacınız var mı? Çıkarlarınızı savunmak için ilk sinyalde yardıma koşabilecek birine? Sadık ve nazik? İşlerin nasıl yapıldığını bilen biri? Siyahı beyaza ve beyazı siyaha boyayabilen biri. Beni alın, ekselansları, tamamen! Ben de size hizmet etmeye başlayayım. Özveriyle hizmet edeyim! Barguzin fabrikasına kimse burnunu sokmayacak! Bırakın oradakiler soytarılık etsinler, koltuğum onları korur. General Dulçikov onların koruması olacak. Ama deneyimli biri olarak size şunu söyleyeyim; Bay Santapukin olmadan, bu iş pek sağlam olmaz, hiçbir başarı elde edilemez..."

İçinden ise şöyle düşünüyordu:

"Santapukin gibi bir himayeye sahipseniz kanatlarınızı açabilirsiniz, evet? Küçük oligarklarla güç yarışına girmek, düşmanları bertaraf etmek. Kendi koltuğunu korumak. Müşteri sayısını genişletmek. Evet, ehm-öhm, tek kelimeyle bu Podholüzin'i Tanrı bana bir şans olarak yolladı. Teşekkürler! Keşke kabul etse! Bence olacak bu iş. Ne de olsa yirmi yedi milyon doları kurtarmak için kendisi geldi. Ne kadar güzel bir miktar! Muhteşem yeşil paketler! Şimdiden kokusunu alabiliyorum. Biraz koparsam mı ki? Ancak hükümetten birinin himayesi benim için daha önemli. Yani azizim Arkadi Lvoviç, sakın ol, rahatla. Her şey gerçekleşecek. Karşı konulamaz tutkunu dünyaya göstermek için hâlâ zamanın olacak!"

“Bay Santapukin diyorsun...” Halkın vekili düşünceli düşünceli durakladı. “Evet, onu iyi tanırım... Ama müsadelenle, memur, bana hikâye anlatma. Evet, Santapukin’in himayesinde sen sadece Barguzin fabrikasını değil, upuzun listedeki diğer şirketleri de el atında tutacaksın! Primorye’den Baltık’a. Dikson’dan Matsesta’ya dek. Niye duymuyorum o sevinç çığlığını. Hani nerede? General?”

Sözün burasında tanınmış partinin lideri, Dulçikov’a öfkeyle baktı. Şube müdürü korku ve heyecanı bir arada yaşadı; sadece dudakları ve elleri değil, omuzları da titremeye başladı. Çağdaş Rus ricalinin alışkanlıklarını ve zihniyetini çok iyi biliyor ve bu bilgiyi de ustaca kullanmayı beceriyordu.

“Hazırım, her şeye hazırım, Ekselansları! Sizin köleniz olurum! Finonuz olurum! Emredin! İstedığınız her şeyi! En olmaz işlerinizi yaparım! Ama beni bir hükümetten birisinin himayesine verin. Ona, müsadeleriyle Dulçikov’un hizmet etmeye hazır olduğunu söyleyin. Aynı gayretle! İktidar partimizin bir üyesinin saadetiyle. Anlayışla, kapalı gözlerle, beton dökülü kulaklarla, kesilmiş dillerle hizmet edilmesi gereken firmaların listesi nerede, verin? Fark yaratmak için fırsat verin! Denetim manipülasyonlarındaki yeteneğimi göstereyim. İki artı ikinin yedi veya yüz seksen ya da altı bin iki yüz olduğunu kanıtlayım. Ben bu orijinal türün ustasıyım. Ben çağdaş bir anti-matematikçiyim, bir mantıkçiyim. Kanunların altından girip üstünden çıkmayı, değiştirmeyi ve kendime göre düzenlemeyi öğrendim. Tüm bilgilerimi ayağınıza sererim. Çiğneyin beni, en olmayacak işlerde kullanın, yüzüme tükürün, gözümü morartın, başkasının malını almaya yollayın, istediğiniz ize sürün, onlarca, yüz milyonlarca dolar,

euro, sterlin, İsviçre frangının cebinize girmesi için bir talimatınız yeter! Politik ve ticari hayallerinizi tecrübeli bir şube müdürünün olağanüstü yeteneklerine bırakın! Dulçikov'un general burnunu bütçeniz ve ticaretinizdeki herhangi bir deliğe sokun! Karşınızdaki bu memur artık sadece size ait, ekselansları. O sizin köleniz! Emirlerinizi bekliyor!”

“Gözlerinden bu Podholüzin'in kafasını bulandırdığımı görüyorum” diye geçti aklından ve Arkadi Lvoviç kendinden memnun düşünmeye devam etti: “Santapukin sorununu çözeceğinden eminim. Sonrasında banka kasalarındaki banknotlar gibi ben de onun hükümet masasının altında olacağım! Ne işler yaparım orada! Kendi çıkarlarımı gözeterek. Bu Podholüzin'e ihtiyacım olacak! Lanet olsun!”

“Bugün söz konusu kişiyle görüşeceğim” diyerek söze başladı tüm dönemlerin milletvekili. “Onunla senin hakkında da konuşacağım. Gelecek kariyerini sağlama alırım. Hükümette kaldığı sürece patron olacaksın. Sonrasına bakarız. Bana hizmet eden insanlar batmaz! Ancak uzun dil ve itaatsizlikle beni üzme. Troyekurovski mezarlığında her zaman yer var. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Barguzin fabrikasına gelince, kendi adamlarını geri çek ve işletmenin dürüst çalıştığı konusunda bir yazı hazırla. Bu, sadakat bütçene ilk üyelik aidatı olacaktır. Himaye ettiğim diğer firmaların listesini akşama doğru alırsın. Seni öğleden sonra arayacağım. Ağaç işletmesi fabrikasıyla ilgili yazıyı okursun. Tamam, ben kaçtım!”

Milletvekili kalkıp çıkışa yöneldi.

“Güvendiğiniz için teşekkürler. Beni her zaman sadık hizmetkârınız olarak, ehm-öhm, görün. Güle güle!”

General halkın vekiline kapıya kadar eşlik etti. O ise arkasını dönmeden daireden çıktı.

“Sen bana iş yap yeter. Sonra kendi işine. Kibre bak!”

Onun ardından bakan memur sırttı.

“Kendi işine bak, Podholüzin! Bir iki yıl içinde bu ülkeyi terk edeceğim ve bu isimleri ve yüzleri asla hatırlamayacağım.”

Arkadi Lvoviç pencereye yaklaştı ve Maroseyka'ya baktı. Eski düşünceler yine aklına geldi.

“Yangın anında ne yapmalı? Buradan atlayamazsın. Koşmak mı, nereye?.. İyi de yurtdışında nasıl yaşanır? Orada böyle alavere dalavere işler yoktur. Can sıkıntısından ölmez misin, sevgili Dulçikov? Koltuğunu ele geçirmeye çalışanlar da olmayacak...”

Bu düşüncelerden onu kapıda beliren sekreterin sesi ayırdı:

“Arkadi Lvoviç, kimi alayım?”

Şube müdürü yavaş yavaş kendini topladı, düştü ve gelişi güzel bir şekilde söyleyiverdi:

“Vadbolski gelsin. Ondan sonra listeye göre.”

Bay Podholüzin, söz konusu dairenin binasını terk etmek için bekleme odasından geçerken birkaç kişi ayağa kalktı. Bunların arasında Bay Mamedov da vardı. Vlad Semenyura, kazara ünlü politikacıyla göz göze gelmemek için yüzünü *İnterier* dergisiyle kapattı. Şu anda bulunduğu girişimcilerin arasında, bu tür uluorta buluşmaların ona herhangi bir yararı olmazdı.

“Evet, efendim, sevgili dostum, Podholüzin'i, siz, sanırım, eh-öh, tanıyorsunuzdur. Tanınmış ve istediğini koparan bir politikacıdır. Benim şubemi eleştirmek için dairemize geldi. Çok faydalı şeyler söyledi. Bizim işimiz bu, hataları gidermek. Sizin ri-

canızın da yerine getirilmesi gerek. Ben Bay Sluzov'a gerçekten saygı duyuyorum. Savcılıkta çalışmasına rağmen avukat ruhludur. Dürüst, çok sevecen bir adam! Ona savcı demek bile zor. Evet, size ufak bir konu arz edeceğim, bu iş bir arkadaşımın bana kaldı. Bizlerin, ehm-öhm, bürokratların hayatı böyle. Bir antika gerdanlık var. Tamamen zümrüt ortasındaki taş ise on beş karatlık bir elmas. Denildiğine göre o şeye aitmiş..."

Burada Bay Dulçikov telefon rehberini açtı ve en son sayfasında yazılanı okudu:

"Grafinya Mariya Sergeevna Golenişçeva-Kutuzova'ya. Grafinya, II. Nikolay'ın kardeşi Büyük Knyaz Dmitri Aleksandroviç Romanov ile evliydi."

Arkadi Lvoviç kitapçığı kapattı ve devam etti:

"Bu söyleneni doğrulayan hiçbir belge, ehm-öhm, tabii ki yok. Ama olması gerek! Yani efendim, eğer Soylular Meclisi, bu gerdanlığın gerçekten bahsi geçen soylu hanımefendiye ait olduğunu onaylayan bir kâğıt verse ve bu, falan knyazla filan graf tarafından onaylansa ... işte, anlıyorsunuz. Toplamda beş-altı imzanın olması gerekir. Bayan Arharova'dan takıyla ilgili bütün detayları alacaksınız. O kendisi sizi bulur. Nasıl, ehm-öhm, anlaştık mı? Bu ufak işi halledebilir misin?"

Bay Dulçikov konuya tamamen ilgisizmiş gibi konuştu.

"Ünlü generalime yardım etmekten memnuniyet duyarım! Hemen Naritsin'e gidiyorum. Evet, sizin knyaz unvanınız konusunda ne diyorsunuz, ilk adımları atmama müsaade ediyor musunuz? Soylular Meclisinin bu girişimi oybirliğiyle onaylayacağına eminim. Denetimde komisyonunuzun uygun davra-

nacağı konusunda yoldaşlarımın endişelerini giderebilir miyim?”

Herhangi bir cevap beklemiyordu. Arkadi Lvoviç sadece gülümsedi ve her anlama gelecek bir şekilde başını salladı.

“İyi de neden ‘yoldaşlar’? Moskova Soylular Meclisinde, bu unutulmuş komünist kelimesiyle mi birbirinize hitap ediyorsunuz” diye gülümseyerek sordu general sinsice.

“Üzgünüm dalgınlık işte. Gösterdiğiniz içten kabul için teşekkür ederim, ekselansları Knyaz Dulçikov. En iyi dileklerle!”

Vadbolski ziyareti bir an önce bitirmek istiyordu, geri geri çekilerek odadan çıktı.

“Hiç fena değil; ekselansları Knyaz Dulçikov” diye düşündü şube müdürü. Bu arada omuzları yükseldi, göğsü gururla şişti, burnu neredeyse kaşlarını incitecek kadar yükseldi.

“Şimdi valiye, başbakan yardımcısının kızının düğün hediyesinin fiyatının ‘arttığımı’ bildirebilirim. Hem de çok arttı, evet? Kendi işlerimi sonra hallederim. O konuda epey projem var!”

Memur odasında bir ileri bir geri dolaştı, Mahahorin’i hatırladı, geri döndü, bazı notlar aldı, sonra pencereye yaklaşıp Maroseyka’ya baktı.

“Demek kaçacak yer yok. Yükseklik yirmi beş metre” diye düşündü. “Nereye atlarsın? Belki bir ip filan mı hazırlasam, eldiven? Yangın çıkarsa, aşağı inebilirim... Acaba yurtdışında huzur bulabilir miyim? Lanet olsun, Rusya’daki hayata!”

“Bay Mamedov bekliyor” diyen sekreterin sesi duyuldu.

Memur sustu, bu Mamedov'un kim olduğunu hatırlamaya çalıştı.

“Gelsin, ehm-öhm” dedi.

Odaya Kafkas suratlı biri girdi. Mamedov iriyarı, orta yaşlarında, etkileyici, güven veren bir yüze sahipti. Siyah saçları, siyah gözleri, siyah elbisesi, koyu teni ve diğer karakteristik özellikleri, onun tipik bir Azerbaycanlı olduğunu ele veriyordu. Elinde pek de büyük olmayan bir seyahat çantası vardı.

“Evet, efendim, sizi dinliyorum” diye başladı şube müdürü alçak sesle.

“Kabul için teşekkürler, evet. Evet, bizim Aliyev öldüğünde ne kadar ağladığımı size söylediler mi? Bu tüm Azerbaycanlıların felaketi oldu! Rus politikacılar onun bir kaya olduğunu söylüyor. Kaya, ne demek oluyor, değerli bir taş mı? Yemin ederim, çok ağladım!”

“Beni hangi konuda rahatsız ediyorsunuz” diye sordu Arkadi Lvoviç öfkeyle.

“Kesinlikle rahatsız etmem! Bana eski müdürünüzün sorunu Dulçikov'un çözer dedi. Sizi aradı mı?”

“Kimmiş o eski müdürümüz?”

“Soyadı Şeff!”

“Şeff mi? Böyle bir müdür, ehm-öhm, asla olmadı. Kimse de bana sizinle ilgili hiçbir şey söylemedi” diye cinlik yaptı.

“Nasıl olmadı, dinle. Yemin ederim, oldu. Onu bütün Rusya tanıyor!”

“Meselenin özü ne? Lütfen kısaca anlatınız. Bekleme odasında ne kadar uzun bir kuyruk olduğunu kendiniz gördünüz.”

“Lütfen, evet. İş konuşmak, benim de istediğim bu. ‘Kardaş’ Restoranını biliyor musun? Bizde bu ‘arkadaş’ demektir.”

“Bilmiyorum, ama önemli değil. Devam edin.”

“Müdürüm, bu restoranın sahibi benim. Her gün hükümetten insanlar yemeğe bana gelirler. Vergi dairesi tüm masraflarınızı silecek diyorlar. Masrafların nasıl silineceğini öğrenmeye geldim. Nasıl bir dilekçe yazmam gerek? Yemin ederim, çok fazla paranın silinmesi gerekiyor.”

Bu arada Bay Duļçikov bir baharat kokusu aldı.

“Çantanızda ne var” diye sordu çok sert bir şekilde.

“Nasıl yani ‘ne’? Yemek. Evet, restoranın en iyi yemeklerini getirdim. Bir kez denerseniz, tüm hayatınız boyunca Mamedov’un peşinde dolaşırsınız” dedi restoran sahibi ve öyle sevecenlikle gülümsedi ki masa şefi etkilendi. Ancak, hemen kendini topladı:

“Bu çantayla sizi nasıl içeri aldılar? Aklım almıyor, bu yükü nasıl içeri alırlar.”

“Ne diyorsunuz, nasıl içeri almazlar! Güvenlik şefiniz de bana yemeğe geliyor. Neşeli insan, evet. Yemin ederim!”

“Restoranınızın masraflarını benim sileceğimi tam olarak kim söyledi?”

“Söyledim ya Şeff!”

“Güvenlik şefimiz dışında başka kimler geliyor?”

“Dürüst olmak gerekirse, yemin ederim, soyadlarını bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum. Yüzlerini tanırım, ama kim olduklarını bilmem. Polis gelir, itfaiyeciler gelirler, bölge polis memurları gelirler, hıfzıssıhhadan gelirler, ticaret teftiştten gelirler, doğayı koruma kurumundan gelirler, konut bakım servisinden gelirler, savcılıktan gelirler, gümrük idaresinden gelirler. Başka kimler?” diyerek gözlerini tavana doğru kaldırdı. “Vergi dairesinden gelirler,

narkotik şubeden gelirler, Duma'dan gelirler, Federasyon Konseyinden gelirler, trafik müfettişliğinden gelirler... Herkes geliyor. Sayın müdürüm, ben sadece zarardayım! Lütfen on yedi milyon rubleyi siliniz. Yıl bitiyor, evet. Ne o, bu paranın bir de gelir vergisini mi ödemem gerekiyor? Dürüst olmak gerekirse, hiç adil değil. Tüm hükümete lezzetli yemekler sunuyorum, üstüne bir de vergi öde! Bu Azerbaycan'da olabilir ama Rusya'da değil! Ruslar akıllıdır, evet. Adaletlidir, evet. Kavramları var ona göre yaşarlar, evet.”

Bu arada Bay Mamedov, Kardaş Restoranından getirdiği yemekleri çantasından çıkarmaya başladı.

“İşte kuzu dolması, bu kuyrukla pişirilmiş bozbaş, parmaklarınızı yersiniz, bunlar Nahçıvan'dan etli domatesler, bu şeker-çörek, bu da keçi etinden lüle kebab, çok lezzetli, evet. Bu Hazar Denizinde tutulmuş mersinbalığı kebabı, bu da baklava.”

Burada Bay Mamedov iki parmağını dudaklarına götürdü ve öpücük attı.

“Müdürüm, çok lezzetlidir, evet! On yedi milyon rubleyi siliniz, yemin ederim, bu miktar hükümet yetkililerinize harcanan para, evet!”

“Onunla bu kadar kafa bulan kim? Bu Hazar sırtına dümen çeviren kim?” diye düşündü Bay Dulçikov gülümseyerek. “Ciddi olamaz, gerçekten, bu obur Şeff! Acaba on yedi milyon rubleyi sileceğime inanıyor olabilirler mi? Nasıl olur böyle? Vay? Ne o, ben Dulçikov değil miyim? Belli ki ülkede devlet vergi sisteminin var olduğunu unutmuşlar! Onlar Kafkasya mutfağının keyfini çıkarıyor, göbeklerini büyütüyorlar, ben de devletin parasını onlara harcayacağım... Peki ya burada bir kazanç varsa? Ha? İşte,

gelen memurların soyadlarını bilseydi? O zaman bu parayı onlardan koparmak mümkün olurdu. Mamedov'a vergileri nasıl sileceğini öğretir, onlardan da on yedi milyonu koparırdı. Para, tabii ki yok. Ancak üslup! Bürokratik sanatı! Bir memur tıztızlığı! Tutku!”

“Evet, efendim, yemeği dinlenme odasına götür, sağ tarafta. Talebine gelince ise ‘Kardaş’ta ücretsiz olarak keyif çatan memurların isim ve soyadı listesine ihtiyacım var. Aksi takdirde, sana yardım etme konusunda yapabileceğim hiçbir şey yok.”

“Soyadlarını nasıl sorabilirim, değil mi? Korkabilirler. Ne diyeceğim, yemin ederim? Ya gücenir ve beni kapatırlarsa? Dostlar ne der? Moskova ve Bakü’de Mamedov’un restoranını kapattılar diye, evet, rezil haberler uçuşup yayılır! İspiyoncu Mamedov. Kancık Mamedov! Yaşamaya nasıl devam ederim? Hayır, müdürüm, başka bir çözüm bul, evet. Yemin ederim, çok rica ediyorum!”

Bay Dulçikov biraz düşündü, hislerini harekete geçirmek için son zamanlarda kullandığı hapın kutusunu elinde döndürdü, sonra aniden sanki uyandı, hemen ilacı evrak çantasına sakladı, saatine baktı, parmağını kaldırdı ve şunu önerdi:

“Sen de her birinden kartvizit al. Kimin ne kadar borcu olduğunu üzerine not et ve ehm-öhm, bana getir. O zaman nasıl yardım edebileceğimi düşünürüm. Anladın mı?”

Aklından ise şunları geçiriyordu: “Şu isimlere bakalım! Küçük bir girişimciden faydalanıp Azerbaycan mutfağının tadını çıkararak kimlerdir? Bu insanlardan ne alınır, gurmeler beş parasız nasıl bırakılır, bakacağız? Belki farklı, dolaylı bir kâr ortaya çıkabilir? Çalışmamız gerek, sevgili Arkadi Lvoviç!

Eğer dolu bir cebe sahip olmayı hayal ediyorsan, koltuğunu kurtarmak istiyorsan, Şeremetyevo uçuşuyla yurtdışını düşünüyorsan, beynini çalıştır!”

“Pekâlâ, git Mamedov” diyen memur restorancıya döndü. “Bilgileri topladığında tekrar gelebilirsin. Haydi! Boğazıma kadar iş var. Bekleme odasında genç bir adam yanına gelecek. Onu dinle.”

“Teşekkür ederim, evet! Yardım edin, müdürüm. Şaka değil, yemin ederim, bu on yedi milyon ruble hiç de şaka değil! Tavsiyeniz nedir, evet, ne yapayım?”

“Git! Git! Her şeyi söyledim.”

“Mamedov yavaşça başını öne eğdi, korkuyla şube müdürünün sert yüzüne baktı, burnunun altında bir şeyler mırıldandı ve kapıya yöneldi.”

Bay Dulçikov yine Mahahorin’i hatırladı, masadan kalktı ve düşünceli bir şekilde odada dolaştı.

“Bu kilise faresini nasıl soyup soğana çeviririm? Ne kadar da küstah! Bir ricayla geldi ve koltuğuma göz koydu. Gelecek hayallerine mi daldı? İdolümü çalmayı düşündü? Hayır, seni gidi Ortodoks, benim koltuğu rüyanda görürsün.”

Bu düşünceler içinde odada birkaç kez tur attı, sonra, anlaşılan, yoğun düşüncelerden yoruldu ya da bir çözüm buldu, çünkü aniden pencereye gitti, Maroseyka’ya baktı ve tamamen farklı bir şey düşünmeye başladı:

“Evet, yangın durumunda kesinlikle kaçacak yer yok. Şoför Mitka’ya uzunca bir ip ve çivili eldiven satın almasını söylemeli. O zaman bir şans olabilir! İpi kalorifer peteğine bağlarsam, koltuğu da indirebilirim ve kendim de caddeye inebilirim. Maroseyka’da olurum. Daire yansa da ben müşterilere doğrudan so-

kakta hizmet verilebilirim. Koltuğum da sağlam kalır! Bravo! Harika fikir. Sokaktaki insan kalabalığı arasında bana yönelen kuyruk uzayıp gidecek. Casuscuklar, kimin bana geldiğini, kimin ‘Svet’ mağazasına, kimin ise on numaradaki Semina’nın editörlük bürosuna gittiğini asla anlayamazlar. Böcekleri bulmak için aygıt da ihtiyaç kalmaz. Orada parayı da istediğin kadar artır. Ama daha da iyi bir fikir var; buradan, odadan, bir ip üzerinde, hemen yurtdışına gitsem? Ha? Şu leş kokan Şeremetyevo’dan değil. *Aber, direkte.* Soğuk havada süslü çam ağaçlarının ışıldılarında? Noel Bayramına? Avrupa’nın merkezine! Ha? Nasıl ama azizim Dulçikov? Söyle bana, ha? Doğruca Berlin’e, Paris’e, Londra’ya! Yedi yıldızlı restoranlara. Makam odaları havaalanlarına, masalar para basma makinelerine, ipler de uçaklara ne zaman dönüşecekler? Hayat daha kolay olurdu! Risk filan olmazdı. Sinire bağlı öksürük geçerd! Kızlar için hap içmezdim! Özgür bir Kazak olarak yaşardım...”

İşte böylesine büyüleyici konular üçüncü derece devlet danışmanının aklını karıştırıyordu.

Bay Semenyura, Mamedov’u bekliyordu. Genç adam, onun aracılığıyla başkentteki ve Piter’deki geniş Azerbaycan diasporasına ulaşmayı ve Allegro Bank’ın baştan çıkarıcı önerileriyle onları kendilerine çekmeği tasarlıyordu. Şaka değil, bakir ve bereketli bir kaynak: bu iki başkentte beş yüz binden fazla Azerbaycanlı yaşıyordu! “Kardaş” Restoranı Mamedov’un zengin hemşehrileriyle dolup taşıyordu. Yetenekli banka ajanı sıkıntılı restorancıya doğru yürüdü, gülümsedi, dostça bir şekilde omzuna hafifçe vurdu ve onu bir kenara çekti.

“Siz de kimsiniz” diye sordu Mamedov şaşkın şaşkın. Gözleri faltaşı gibiydi, ağzı açık kaldı.

“Allegro Bank’tan Vlad Semenyura.”

“Benimle ne alakası var, değil mi” diyen Kafkasyalının endişesi geçmemiştir.

“Arkadi Lvoviç size benden bahsetmedi mi?”

“Ah, evet, affedersiniz. Dinliyorum, evet. Ne yapmam gerek? İşimin yürümesi için para mı vermeliyim, evet? Ne kadar?”

“Başka bir seçenek önermek istiyorum. Debitörlerin borçlarını sildirmenizi istiyorsunuz; çok büyük para değil ama yine de on yedi milyon ruble. Bugünkü döviz kuruyla, yaklaşık altı yüz bin dolar.”

“Bu debitör de neyin nesi? Yemin ederim, onları hiç tanımıyorum!”

“Tamam, debitör değil, borçlular diyelim. Sizin hakkınızda her şeyi biliyorum. Bankalarla çalışmıyor musun?”

“Nasıl çalışmam? Çalışıyorum, evet! Her gün para yatırıyoruz, maaş ödüyoruz, mal için ödeme yapıyoruz... Çok çalışıyoruz!”

“Gayriresmi paralardan bahsediyorum. Nakit parayı nerede tutuyorsunuz? Çuvalda mı, kutularda mı? Bankaya yatırmıyorsunuz ya! Maliyeciler Moskova restoranlarının cirosunun 2 milyar dolar olduğunu hesap ediyorlar. İstatistikler ise verginin iki yüz milyon dolar üzerinden ödendiğini gösteriyor. Yani yüzde on. Diğer doksan nerede? Parayı küplerde tutmanın ne anlamı var? Bankamızın anonim hesap uygulaması var. Burada istediğiniz miktarı tutabileceğiniz garanti ediliyor. Üstelik yüzde sekiz faiz veriyoruz. Vergi dairesi yetkilileri bu konuda hiçbir şey bilmez. Beni anlıyor musun? Eğer kendi

paranızı ve yurttaşlarınızın parasını Allegro'ya getirirseniz, sadece 'Kardaş'taki kayıplarınızı telafi etmekle kalmaz, aynı zamanda çok para kazanırsınız. Bankamızın mudisi olun, o zaman hayatın sadece restoran sorunlarından ibaret olmadığını anlayacaksınız!"

"Yemin ederim, evet, sizi tam olarak anlamadım. Rusçayı çok iyi bilmiyorum. Şimdi genel olarak gerginim. Kızgınım, evet. Bir teklif olduğunu anlıyorum, ama yemin ederim hemen bir şey söylemeyeceğim. Sakinleşmem gerek, sizi bir kez daha dinlemem gerek. Gelin, evet, 'Kardaş'a. Ağabeyimi çağırayım. Yemin ederim o dilinizi iyi biliyor. Konuşalım, olur mu? Yemin ederim, anlamak istiyorum! Dulçikov efendi sizi önerdi. Onun görüşüne saygı duyulmalı, evet!"

"Yarın akşam uğrarım" dedi genç adam.

Şube müdürü Arkadi Lvoviç, Bay Kuzyakin'i bekliyordu. Askerlik hayatından önce, orduya çağrılan Kuzyakin'in kimliğinde ve tezkeresinde unutulmuş da olsa çok cesur bir erkek ismi sayılabilecek Apollinari Modestoviç yazılıydı. Okulda çoğu kez alay ederlerdi. Yine de bunlar iğneleyici ve kötü niyetli olmayıp sıradan çocukça şakalarıydı ve Apollinari Kuzyakin oldukça sıradan bir delikanlı olarak büyüdü. Ancak askere gidince, başkentli genç asker kendisi için de beklenmedik bir şekilde, eğitim bölüğünün çavuşu Tulalı Taras Poploskin'e anlaşılabilir bir ilgi duymaya başladı. Yaklaşık iki hafta kendisine neler olduğunu anlayamadı. Çavuş genç askerin rüyalarına bile giriyordu!

Üstelik, hiç hoş olmayan pozisyonlarda ve yorum gereketirmeyecek niyetlerle. Bu ilk iki üç rüya Kuzyakin'i bile şaşırtmıştı; bu tuhaf rüyaların neden sü-

rekli kafasına girdiğine bir türlü anlam veremiyordu. Ama çok hızlı bir şekilde, kelimenin tam anlamıyla birkaç gün içinde, sadece alışmakla kalmadı, aynı zamanda böylece “ilginç ve keyifli şeyleri yine görmek” için mümkün olan en kısa sürede uykuya dalmaya bile çalıştı.

Hamam günlerinden birinde ise düşün altındayken, aniden önünde Poploskin'i görünce aşırı heyecan hissetti. Henüz bir kadınla hiç ilişkisi olmamıştı ama yine de yanındakinin varlığının heyecanı, ona tam olarak sevdiği biriyle buluşmada yaşanan duyguları anımsattı. Taras Poploskin'in sadece tek kelimesi Kuzyakin'in gelecekteki kaderini belirledi. Çavuş ona küstahça bir bakışla baktı ve lifi uzatarak “Sırtıma sür. Sonra da ben senin sırtını,” dedi. Bu olaydan sonra onlar sürekli تنها yerlerde buluşmak için fırsat aradılar. Aralarında mükemmel bir şekilde başlayan ilişki sık sık tekrarlanmaya başladı. Bu nedenle askerlik Kuzyakin'in hayatında çok keyifli bir dönem oldu.

Askerlikten sonra Apollinari Modestoviç kişisel belgelerini değiştirdi. Artık pasaportunda daha az erkeksi bir adı vardı: Yuli Yulyeviç. Günlük yaşamda ise kendisine Yulik denilmesini istedi. Beşeri Bilimler Enstitüsünü bitirdikten sonra, şehir kültür departmanında çalışmaya başladı ve kırk iki yaşında kıdemli müfettişliğe kadar yükseldi. Daire başkan yardımcısı olarak atanacağını söyleniyordu. Kültür Bakanlığında önemli bir kişi tarafından korunduğu biliniyordu. Küçük belediye memuru evli değildi.

Tüm boş zamanlarını büyük şehrin çeşitli eğlencelerinde geçiriyordu. Özellikle pop yıldızları ve televizyoncuların çevresinde dolaşıp duruyordu. Apol-

linari Modestoviç modaya uygun ve parlak giysiler giyerdi, fakat giydikleri Moskova ve Avrupa butiklerinden değil, evindeki ev halkının eski elbiselerinin kendisince yeniden modellendiği kıyafetlerdi. Arkadi Lvoviç'in de bir zaman görev yaptığı dairenin bakan yardımcılarında biri olan bir arkadaşı onu General Dulçikov'la tanıştırmıştı.

Bakanlıkta ve hatta tüm Moskova'da bu yardımcı hakkında binbir türlü söylenti dolaşıyordu, üçüncü dereceden devlet danışmanı da bu üst düzey memurun ve onun çevresinin hobilerinden çok iyi haberdardı. Bunu başkentte saklayamazsınız. Bununla birlikte, Bay Dulçikov kendisini uygar bir insan olarak görüyordu, bu nedenle, alternatif duygulara olan eğilimleri yargılama gibi bir düşünceye hiç sahip olmadı.

Herkes kendi zevki için yaşamalı diyen inatçı bir gerçeğe inanıyordu. Kendisinin varoluş kurallarını kendi belirlemişti. Kutsal metinler, anayasa, medeni ve ceza hukuku onun için, sadece uydurulan dogmaları atlatmanın bir yolunu bulmak için zihni zorlama dürtüsüydü.

Şimdi onun makam odasına giren işte bu Bay Kuzyakin'di.

“Evet, efendim” dedi şube müdürü Kuzyakin'i gözden geçirirken. “Demek Bay Jaslupin sizi tavsiye etti? Şeflerimden biri? Dairemizin en yücesi?”

“Aynen öyle, efendim” diye onayladı Yuli Yulyeviç sanatsal bir edayla.

“Burada kaç yardımcı olduğunu bir bilse!” diye düşündü. “Her biriyle selamlaşsanız, yarım gün geçer. İş yapamazsın. Yine de bu Jaslupin güçlü biri. Herkesle selamlaşır, her yere girer çıkar. Tehlikelidir! Elçisine karşı daha kibar olmak gerek. Bu Kuz-

yakin de fena görünmüyor! Egzotik biri, zaten şimdi bu moda. *Onlara* pek de benzemiyor. Yüzü de sportif bir çehre. Beyaz tenli, güven veren bir bakış, iyi eğitilmiş bir kişi görünüşü var. Ama *onların* hepsi böyle değil mi? İşte, mesela, yardımcımız! Veya merkez ilçeden Revyakin? Uvvv! Ya onlardaki o onaylanamaz kaba kadınlık! Ne yapalım, zaman böyle, azizim. Başla! Unutma, *onlara* karşı dikkatli olmalısın!”

“Sizin, ehm-öhm, için ne yapabilirim?” diyen Arkadi Lvoviç samimiyetle gülümsedi. “Müdürlerimizin arkadaşlarının başımın üstünde yerleri var. As deyin asalım, kes deyin keselim!”

“Doğrudan bir şikâyetim veya talebim yok, size bir konuyu danışmaya geldim” diye yorgun bir şekilde konuşmaya başladı. “Son zamanlarda beni ... ulusal düşünceler rahatsız ediyor.

“Vay be ziyaretçiye bak.” –General’in akıllı bir an karıştı.– “Kaşçenko’ya psikiyatriste veya Kremlin’de V...n’e gitse ya. Neden bana gelmiş ki?”

“Evet, efendim, ilginç, dinliyorum.

“Hep bu hayatın adaletsizliğini düşünüp duruyorum. Evet! Şimdi böyle şeyleri düşünmek moda değil. Beni ise bu düşünceler kahrediyor. Görünürde hiç de politikacı sayılmam ve sosyal olaylardan da uzağım. Sizce birdenbire neden böyle oldum” diyen Yuli Yulyeviç iyilik dolu bakışlarını şube müdürüne dikti.

“Vatandaş olgunluğu mu? Yetkinleşme mi? Akıllı kitapların etkisi mi?” dedi Dulçikov kahkahasını güçlülükle bastırarak.

“İlk kez böyle bir ziyaretçiyle karşılaşıyorum” diye düşündü sonrasında.

“Pek öyle değil. Son zamanlarda hiç okumuyorum. Daha çok, dünyaya bakıyorum ama elbette,

onun binbir çeşitliliğine değil, Moskova'nın kültürel eğlencesine bakıyorum. Varoluşun anlamını daha az düşünüyorum. Yani, benim endişelerim kendiliğinden, herhangi bir dış etken olmaksızın ortaya çıktı. Zamanınız var mı?”

“Müdürümüz rica etti, ayrıca siz kendiniz de ilginç birisiniz. Memnuniyetle, ehm-öhm, sizi dinlerim. Ancak dışarıdaki sırayı gördünüz. Yani on beş dakika zamanımız var, fazla değil. Lütfen, anlatınız. Akıllı muhakemeleri dinlemeyi severim. Böylesi bizim işimizde çok nadir olur!”

Sonra öylesine saatine baktı. On biri çeyrek geçiyordu.

“Fazla bir şey kalmadı” diye düşündü general gergin gergin. Çeyrek saat sonra haplar etkisini göstermeye başlayacak. Lübka'yı hemen çağırmalıyım. Peki ya şu, karşımda oturan bana asılmaya kalkarsa? Ne yaparım, ha? Sana soruyorum, azizim, ne yaparsın, ha? Ya kendimi tutamazsam? Vay? Düşünmesi bile tehlikeli. Ya reddedersem? Koltuğuma ne olur? Alırlar, kesin çekip alırlar. *Onlar* çok güçlü. Burada, para her zaman sorun çözmez. *Onların* asıl şeyleri tamamen farklı, değil mi? Peki ya gerçekten koltuğu korumak için gerekirse? Bunu yapar mıyım? Yoksa kendimi tutar mıyım? Düşündüğüne bak...”

Bay Dulçikov yine kahkahasını içinde tuttu ve ciddi bir bakışlarını Yulyeviç'e yöneltti.

Ziyaretçi kelimeleri yavaşça telaffuz etmeye başladı:

“Gittikçe daha sık ve derinden bu dünyanın benim için anlaşılabilir olduğunu hissetmeye başladım. Hikâye görünüşte basit, önemsiz bir olay örgüsünden, bir bakış, görünüm, söylemden başlıyor. Sonra

beni acı dolu kaygılara çekiyor. Kendi hayatınızı, çevrenizin hayatını kavramak için. İşte seçimler yeni bitti. Şimdi neredeyse tüm medya demokratik güçlerin yenilgisinden bahsediyor. Peki bizde Rusya’da demokratik bir dünya görüşü var mıdır?”

“Neden bu saçmalıklarla bana musallat oldu!” diye düşündü Arkadi Lvoviç hoşnut olmayan bir halde. “Yapacak bir sürü işim var, bu da kalkmış sosyal sorunlardan bahsediyor! Bütün bunlar beni hiç ilgilendirmiyor! Hem de uzun zamandır ilgilendirmiyor!”

“Affedersiniz ama Bay Mavlenski mi demokrat? Seçim arifesinde hastaneye kendisi Mercedes 600’le, korumaları Jeep’lerle geliyorsa? Üzerinde beş bin dolarlık kaşmir palto, üç bin dolarlık bir takım elbise! Bir hastanın günlük tedavi bütçesinin tamamı yüz elli ruble veya beş dolardan fazla değilken bu denli farklı yaşam, mantalite, zevk, tüketici ahlakı nasıl kabul edilebilir? Ya da şu ünlü Hakimedova hanımefendi? Nazik aristokrat edaları, talepkâr sesi, elit yaşamı, sosyeteye ait olma isteği! Evet, ortalama bir Rus ailesinin bir aylık, belki de bir yıllık masrafından fazlasını bir günde kuaförlere bırakıp çıkıyor. Ya Lantsov? Ne yani o da mı size göre bir demokrat? Tipik bir sonradan görme! Asalet! İktidar havası! Hayatın efendisi halleri! Eskinin toprak sahibi!”

Bu arada, Bay Dulçikov böcek tespit cihazına tedirgin bir şekilde dönüp baktı.

“Tanrı’ya şükür çalışıyor. Onun söyledikleri, koltuğumun derhal alınmasına neden olur. Kesinlikle, onu benden alırlar! Kumpasla suçlarlar! Seçimleri kaybettiler ama adamları hâlâ iktidarda. Bir de bobileri çok güçlü!” diye düşünen generalin sinirleri gerildi. Koltuğunu öpmek, tüm vücuduyla yaslan-

mak istedi ama kendini toplarladı, şehvet dürtülerine engel oldu.

“Bugün kimin kimin yanında, kimin kime karşı olduğunu kesinlikle anlayamazsın. Bir kafa karışıklığı; görüş ve düşünce karmaşası, sevgi ve nefret belirsizliği! *Decameron!* *Bunların* sosyal anlamda angaje bir topluluk oldukları kimin aklına gelir? Al sana yeni bir şey daha! İyi de derdi ne bunun? Artık Lübka'nın vakti yaklaşıyor. Benim şu gencecik vücutla divana geçme zamanım.”

“Demokrasi nutuklarla değil, insanın kendi davranışıyla başlar” diye devam etti Yuli Yulyeviç polemikçi bir tonda, ancak onunla tartışacak kimse yoktu. “Eğer bir politikacı tipik burjuva yaşam tarzını yeğliyorsa, onun demokratik idealleri savunduğuna kim inanır? Bu sigara ve alkol tiryakisi birinin sağlıklı yaşam propagandası yapmasıyla aynı değil midir? Bir şişe votka içtikten sonra *stayer** gibi uzun koşuya çıkmak! Ya da bağımlılar penceresinden siyasi sloganlar atmak gibi. Avrupalı demokratlar bisiklet, motosiklet, otobüs ve ucuz arabalara biner. Lüks arabalara değil! Orta sınıf insanların giydikleri giysileri giyerler, dünya markaları değil! Lüks pahalı restoranlarda değil, orta sınıfın yemek yiyebileceği yerlerde yerler. Şişesi bin dolara olan şarabı değil, halkın tükettiği içecekleri içerler. Onlara ulaşabilir, dokunabilir, onları eleştirebilirsiniz!”

Bay Dulçikov ziyaretçinin ondan ne istediğini, ondan ne beklediğini bir türlü anlayamıyordu. Arkadi Lvoviç ona yardım etmeye hazırdı ama hangi konuda?

---

* (İng.) Uzun mesafe koşucusu –çn.

“Bu saçmalıklar için neden benim kulaklarımı seçti? Belki de *onların* kendi programları vardır? Politik bir amaç mı? Belki de *onlar* toplumda, *kendi* duygusal dünyalarını yasallaştırmak istiyorlar? *Kendi* düğün törenlerinin kabul edilmesi için mi mücadele ediyorlar? İyi de konuyla benim ilgim ne? Neden beni asıl işimden alıkoyuyorlar? Ha? *Onların* isteklerine hep onay veriyorum zaten. Yeter ki rahat bırakın! Benim aklım başka, tamamen başka yerde. Birkaç milyona daha ihtiyacım var. O ise demokrasi-den bahsediyor... Ha? Lanet olsun!”

“Halkımız özgürlük için savaşıyor. Kitleler ellerine sopa alıp bunu talep etmiyor. Onlar özgürlüğün Mavlenskiler, Hakimedovalar, Lantsovlardan gelmesini bekliyorlar. Onlar demokrasiyi hazır paketlenmiş olarak mermer salonda, milli marşın eşliğinde, papyonlu, elmas iğneli, smokinli topluluktan teslim almayı bekliyorlar. Nasıl bir hayal kırıklığı! Yanılısama! Özgürlük yukarıdan gelmez, sayın general, aşağıda kazanılır. Mücadelede! Sıyrıklar ve morluklarla. Protesto ve ayaklanmalarda! Napoléon’u hatırlayın! İsviçre’nin ilk anayasasını düzenleyen bizzat kendisiydi. Bu belgenin ilk sözlerini kendi eliyle yazdı: ‘Hepimiz birimiz ve birimiz hepimiz için.’ İşte, size bir ulusun en önemli belgesinin metni! Yeltsin’in yazar bozuntularının uyuruk teklifleri değil. Ancak bizim halk esaret altında yaşamaya alışkın. Onun için özgür olmaktansa ezilmiş hissetmek daha tatlıdır. Bilinmeyen, kültürel geleneklerin dışına çıkan her şeyi reddeder. Kalıcı bir sivil protesto ülkede kök salmadı! Yeniliğin olmadığı bir toplum ise ölüdür. Bu yüzden Rusya’da sızlanma kültürü, yenilenme enerjisinden daha yüksektir. Yaşam tarzımızdaki reform-

lar, ayak uydurma, bir başkasının omzuna yıkma arzusunda boğuluyor. Bürokratlarımızın nasıl öpüş-tüklerine bakın! Geçenlerde Yekaterinburg'da yeni valinin seçilmesi vesilesiyle bir ziyafete katıldım. Erkek öpücüklerinin sesi orkestrayı bastırıyordu! Kucaklaşmalardan sağlam giysilerin dikişleri atıyordu. Şerefe söylenenler herkesin ağzını sulandırıyor! Tunturaklı sözlerden başım döndü! Böyle yüceltmeler neyin de nesi! Öpücükler, övgüler, tapmalar? Bir sevgi ve coşku gösterisi mi yoksa bir itaat sembolü, bir sadakat işareti, bir ortaklık sinyali mi? Eğer siz ateşli ve ihtiras dolu binlerce erkek öpücüğünü alenen kabul eder ve aynı şekilde karşılık verirseniz, o zaman size kimsiniz, diye sorarım? Ahlsız bir adam mı? Kültürsüz biri mi? Cinsel ayrıcalıklarda tamamen özgür olan biri mi? Ya da aşkta? Yoksa gerçek hayatın ve anayasanın size veremediği çıkarlarınızın korunmasını erkek hassasiyetinde mi arıyorsunuz? O zaman sizin için bir erkeğin öpücüğü kutsal bir nefsi müdafaa ayinidir. Kamu otoritenizin tanınmasıdır. Toplumdaki ağırlığınızdır. 'İşte Bay V'yle öpüşüyor! Geçen akşam da Bay L. ile ne kadar nazıkçe vedalaşmıştı! Bay K'yla nasıl da kucaklaşıyor! Görünüşe göre, toplumda önemli biri. İyi bağlantıları olan bir adam!' Sonuçta, bugün önemli olan şey budur. Burada herhangi bir aşk özgürlüğü falan yok! Buradaki tutku tamamen farklı; sosyal, koruyucu, yozlaşmış bir tutku. İşte *bizi* üzen ikiye bölünmüşlük..."

Burada Bay Dulçikov, Yuli Yulyeviç'in sakin, parlak gözlerinin ateşle parladığını fark etti. Bu ateşli bakıştan korktu.

"Şimdi beklenmedik bir şey patlatacak. Hem de ne, ha? Gerçekten *o konuya* mı girecek" diye bir an

aklından geçti Arkadi Lvoviç'in. Hatta ciddi ciddi endişelenmeye başladı:

“Olur ya eğer ... onu kastederse genel olarak nasıl davranmalı?” Bu takıntılı düşünce şube müdürünün yakasını bırakmadı. Bütün bu olan biteni şaşkıncu buluyordu.

“Ne o öyle; öpücükler, erkek hassasiyeti, aynı cinsiyete duyulan tutku? Acaba tam olarak ne istiyor? Bu tuhaf beyefendi kesinlikle yanlış adreste. Kovamazsın da, bakan yardımcısından geldi ...”

“Siz, kııhh, kııhh, dostum, Rus yaşam tarzına öfkelenmeyin. Orada, yurtdışındaki saplantılar bizimkilerden daha kötü. Ne olmuş yani erkekler öpüşüyor-sa? Bu geleneğe biz kardeşlik diyoruz.”

Burada içinden güldü.

“Neden bu kardeşliğiniz sadece bürokratlar, tanınmış sanatçılar ve iş insanları arasında? Neden mühendisler, bilim insanları, taksi şoförleri, doktorlar, muhasebeciler, pilotlar, öğretmenler arasında birbirlerine karşı böylesine özel sevgi tezahürlerine asla rastlanmıyor? Hayır, saygıdeğer general, burada iş tamamen başka. İşte bu yüzden sizden randevu istedim. Rus toplumunda, özellikle de eğlence yerlerinde bir kişiye hakaret etmek, iğrenç davranışlarına dikkat çekmek, kişisel nitelik ve duyguları hedef alınmak istendiğinde çekinmeden ‘eşcinsel’ kelimesini kullandıklarını duyabilirsiniz. Aslında geyler, insan ahlaksızlıklarından çok uzak, sadık, oldukça hassas varlıklardır. Toplumsal gelişmemişlik, sağırlık ve körlük, bu orijinal insanların gerçek karakterini ayırt edememe, hem bende hem de arkadaşlarımda derin bir içleme duygusu yaratıyor!”

“Böyle bir tartışmaya kendimi nasıl kaptırdım, ha? Nasıl bir tartışmanın içindeyim, ha? Bana ne bundan? Ama bu Jaslupin, lanet olsun, bakana öyle yakın birisi ki... Önemli olan *bu ona* şikâyet etmesin! Koltuğumu almasınlar elimden yeter, benim kıymetli koltuğuma el koymasınlar! Hiç olmazsa bir yıl daha, birkaç ay daha. Gerçekten şimdi bununla divana uzanmak zorunda kalır mıyım?.. Lübka'nın yerine... Rezalet! Ama ne yapabilirim? Ancak kim bilir? Bazen koltuğumu kucaklayıp yatmak istediğim oluyor mu, o zaman neden *bununla* olmasın... Geçenlerde koltuğumu korumak için on milyon dolar vermeye hazır olduğumu kendime itiraf etmedim mi? Ne yani *onunla* on beş dakika bu paraya değmez mi? Koltuksuz olmak Yulik'le yatakta olmaktan çok daha acı verici! Üstelik teni hoş, gözleri güzel. Ne diyorsun, azizim Dulçikov, ha? Konuş, vakit yaklaşıyor, karar ver. Beş ila yedi dakika içinde haplar etkisini gösterecek!”

O anın gizemli çekiciliği onu tam olarak afallatmıştı.

“Adaletsizliğe mahkûm edilişimiz bizi ‘Alternatif Birlik’ oluşturmaya itti. Bu sosyal derneğin amacı, aynı görüşte olan insanları Rusya'nın kamusal yaşamını reforme etmek için yenilikçi fikirler etrafında toplamaktır. Bu son derece güncel ve ulusal konudur. Kendimizi medeniyetin eteklerinde bulduk. Onların kınadıkları şeyler, bizim arzu ettiklerimizi! Orada kötü kokan şey, burada güzel bir tada sahip. Onlarda günah olan şey, bizde ilgi görendir. Saflarımıza katılın, Arkadi Lvoviç! Hareketimizin aktif bir üyesi olun. Bu arada, safımızda birçok ünlü insan var. Hükümetten Bay M...ov, Cumhurbaşkanlığı kaleminden Bay K...ov, Federasyon Konseyinden G...ski ve R...tser,

Başsavcılık üyeleri, bazı valiler, bakanlar ve bakan yardımcıları, Devlet Dumasının saygın milletvekilleri, popüler kanalların sunucuları, askerler. Siz Anavatanı yalanlardan ve ikiyüzlülüğten kurtarmak istemiyor musunuz? Çifte standartlardan? Konforlu bir ülkede yaşamak istemiyor musunuz? Dünyanın diğer ülkelelerinin toplumlarınca tanınmak istemiyor musunuz?”

“Pantolonum artık patlıyor. Nereden siyasete taktı bu kadar? Açıkça söylesin; ilişki için divana gidelim. Lübka beni bekliyor! Vücudum istiyor! Ancak derneklerine üyelik konusunda ne cevap vereyim? Ne olduğunu araştırıp öğrenmek gerek. Bu kadar çok ünlü insan varsa neden katılmayayım? Belki bu gölgede, perde arkasında bizim partimizdir? Aynı insanlar yönetmiyor mu? Artık dayanılacak gibi değil. Pantolon yırtılacak...”

“Görevlerimin kapsamını bilmek isterim, hangi konulardan, ehm-öhm, sorumlu olacağım? Yöneticilik filan mı, ha?”

“Siz bir denetçisiniz. Ekipte, ilgilendiğimiz kişinin gelirini dolaylı olarak değerlendirebilecek bir uzmana ihtiyacımız var. Kremlin labirentlerinde dolaşan, yönetime yakın insanlar vatandaşlık duygusunu kaybetti. Onlar ne vergi ödüyorlar ne de ödemeye niyetleri var. Örneğin, Federasyon Konseyi veya Alt Meclis üyelerinin çoğu. Batının zenginleri, Doğu'nun milyonerleri gibi yaşıyorlar. Her birinin arkasında ne var? Ne kadar para yiyorlar? Kendi ceplerini sürekli dolduran bu kaynaklar neler? Ya da sanatçılar. Konser ve tiyatro sahneleri. Sık sık mektuplar alıyorum, taptıkları artistle bir akşam için yirmi, otuz, elli bin dolar ödemeye hazır olduklarını yazıyorlar. Onları ilgili yerlere aktarıyorum. Ancak cevap yok. Örne-

ğın, ekim sonunda, şu uzun burunlu şarkıcıya, yatırımcılardan birinin Moskova'ya yakın bir eyalet şehrinde, sadece bir akşam için otuz bin dolar ödemeye hazır olduğuna dair teklifi ilettilim. Neredeyse iki ay geçti, ses yok. Üç gün önce 'Teklifle ilgileniyor musunuz?' diye sordum. 'Şaka mı yapıyorsunuz? Bu paraya şarkı söylemem!' diye cevap verdi. Konser için ne kadar para aldıklarını bilmemiz gerekir? Vergi ödüyorlar mı? Yoksa tüm para nakit mi alınıyor? Devlet bununla ilgilenmiyor. Sanatçıya sarılmak daha iyi! Öpücükler! Liberal olmak varken neden kendi fakir halkını beslesin? Devlet umursamıyor. Bağlantılar ve konseptler açısından zengin. İşte bu sorunlarla ilgilenmeye başlayacağız! Burada size halka açık yerlerde öpüşmeleri, toplumsal okşamaları, iç çekişleri, şerefe konuşmaları ve himayeleri hatırlatmak istiyorum. Öpücük ne kadar güçlüyse, himaye da o kadar güçlüdür, vergicilerden o kadar fazla para kaçırılır. 'Eşcinsel' kelimesini genellikle suçlu, aşağılayıcı bir çağrışımla kullananlar, yasaları asıl ihlal edenlerdir. Nasıl bir haksızlık! Yasalara uyan vatandaşları kötülemeğe ne gerek? Yetenekli ve kabiliyetli insanları? Bu kavram kullanılacaksa, saygı ifadesi olmalıdır. 'Şair,' 'müzisyen' veya 'âşık' kelimelerini hakaret anlamında kullanıyor muyuz? Peki onlar? Bizi çamura sokmak istiyorlar! Namuslu olmayı kıskanmak mı? Bu insanların bağımsızlığına duyulan nefret mi? Acele etmeyin, general. Düşünün. Vatanın size ihtiyacı var. Gelin birlikte savaşalım! Sizden kesinlikle *öyle biri* olmak zorundasınız gibi bir talep yok. Sizi temin ederim ki sadece kendi kararınız gerekli. Ona da saygı duyarız. Siz sempatik bir erkeksiniz, eminim ki gelecekte *böyle* özgün hisselerle kendiniz ulaşacaksınız."

“Hiç de fena değil, ha? *Onların* himayesinde politikacıları ve artistleri sarsmak” diye düşündü Bay Dulçikov hemen. “Hükümetten M...ov, Cumhurbaşkanlığı kaleminden K...ov, Federasyon Konseyinden G...ski ve R...tser, etkili federal adamlar. Burada yığın yığın para kapabilirsin. Kendi koltuğunu korursun! Seçeneklerini güçlendirirsin! Podholüzin, bakanlar kabinesinde himaye sözü verdi, Kuzyakin hükümetten daha geniş yelpazeden bahsediyor. Ne bereketli gün, sevgili Arkadi Lvoviç! Ama acele etme. Öncelikle daha fazla bilgi edinmelisin. Başta kim var? Baloyu kim yönetiyor?”

Federal memurun aklından şimdi geçen rahatlatıcı düşünce, onu çok farklı bir şey söylemeye itti.

“Size her konuda yardım etmeye hazırım. Devletten neden saklanalım? Faydalı bir iş düşünmüşsünüz: Rusya yasasını güçlendirmek, vergi, ehm-öhm, disiplinini yeni bir seviyeye çıkarmak! Bohemlerimizin beyan ettikleri gelirlere göre yaşamadığını kabul ediyorum. Lüks içinde yüzyüyorlar ve devlete ise birkaç kapık aktarıyorlar. Peki, sevgili Bay Jaslupin’in kendisi neden bu konu hakkında bana tek kelime etmedi? Bizler ki birbirimizi her gün görüyoruz! Toplantılarda çeşitli konuları tartışıyoruz. Burada bir sır filan mı var? Amerikalı bir illüzyonistin Moskova’ya geldiğini hatırlıyorum. Kremlin Sarayı* tam beş gün kapalı gişe çalıştı! Ortalama bilet fiyatı yüz dolardı. Vergiler sıfır! Bu nasıl olur, ha? Birisinin ayağına basarsak ne olacak? Bir şey olmaz mı? Kolay bir zaman değil, ha? Kime sığınacağınızı şaşırırsın?”

* Kremlin içerisindeki gösteri ve kongre merkezi –çn.

“Siz, Bay Dulçikov, önce birliğimize katılıp katılmayacağınız konusunda karar verin! Bu konuları tartışmak için yeterli zamanımız olacak. Sizi bırakmayacağız, general! Siz bizim için değerlisiniz. Öpücüğümüz ise gerçek aşka eşdeğerdir. Samimi ve sarsılmaz! Cevabı ne zaman duyarız? Yeni Yıl ve Noel’den hemen sonra? Ocağın onuna doğru? Uyar mı size?”

“Elbette! Düşünmek için zaman tanımanız iyi, ehm-öhm. Başka nasıl olacak zaten? Beyin fırtınası yapmak gerek. Bu sorumluluk isteyen bir karar! Söylesenize, neden bu verilere ihtiyacınız var, ha? Kanun ihlalcilerine şantaj mı? Sonuçta, yürütme erki araçları olmadan onlarla nasıl uğraşsınız? Basına mı vereceksiniz? Onun bugün ne durumda olduğunu siz daha iyi biliyorsunuz. Bu konuyu en üsttekilerle konuşup karar verilmesini sağlamak gerek. Skandal konulara bulaşsınız Kirill Melipov’u denetlemek de ne demek, şaka mı? Bütün halk ayaklanır! Basın açar ağzını, yumar gözünü! Moskova sokaklarında protesto gösterileri başlar! Ya da Mariya Vitulova’yı! Onun memelerini ortaya koyması, bacaklarına göstermesi bütün denetçilerimizin işlerini güçlerini bırakıp, sayıları ve görevlerini unutup mastürbasyon yapmaya başlamalarına yeter de artar. Zor bir iş düşünmüşsünüz. Baştaki olmadan hiçbir şey yapılamaz. Biz Amerika değiliz ki!”

İçinden ise şöyle diyordu:

“Burada altının dibi gözüktüyor, azizim Dulçikov. Rus tiyatrosunu ve pop elitlerini sallamak için iktidarın olurluğunu almak! Politikacıların! Ha? Bu işte bir ayda on milyonlarca gerçek para kazanabilirsin. Harika teklif. Mükemmel! Sertleşmeyi bile unuttum. Pantolonumdaki dikişlerin attığını şimdi hissediyorum.”

rum! Şerefsiz haplar çok güçlü! O ise *bunun* hakkında tek kelime etmedi. Neden? Acaba hoşuna mı gitmedim?”

“Tamam, bayram sonrası hemen mi buluşuruz? Ofiste buluşmak zorunda değiliz. Pokrovski Bulvarındaki Nostalji restoranında, ehm-öhm, buluşabiliriz. Ha? Orada sizin önerinizi tartışırız. Ne dersiniz, ha?”

“Anlaştık. O zaman ben gittim.”

“Evet, görüşmek üzere” diye aceleyle cevap veren Dulçikov hayal kurmaya başladı.

Bakanlıklarımızda, yeni kazanç fikrinin üzerine atlamayacak bir yetkili nadir bulunur. Gelir konusunda aşağılayıcı bir şekilde sorguladığı, ifadelerini beyannamelerle kontrol ettiği sahnelerin o tanıdık yüzlerini hayal etmeye başladı.

“Onları öyle güzel şakıtırım ki! Bu şerefsizlerin varını yoğunu bağırsaklarından söküp alırım. Paralarını o ipek ceplerinden *offshore* hesaplarıma aktaracağım. Üçüncü dereceden devlet danışmanı ek-selansları Knyaz Dulçikov’un kim oluşunu öğrenecekler! Rüyalara gireceğim!” diye sevinçle dolaşıp duruyordu.

Bay Kuzyakin çıkar çıkmaz Lüboçka Popişeva uçarak odaya girdi. Elinde bir kavanoz çilek reçeli vardı. Kapıyı arkasından kapatıp kilitledi ve hoşnutsuzlukla söylendi:

“Neden bu kadar uzun sürdü? Sabrım tükendi, bekle de bekle! Nereye geçeyim? Doğruca yatağa mı?”

İçinden de şöyle düşündü:

“Amaaan, boş ver... Üstelik ne fark var?”

“On ya da on beş dakika, daha fazla olmaz” diye düşünü Arkadi Lvoviç “Bekleme odasında sırada iki kişi daha var, bakanın özel kalemi Pyotr Sapega ile

öğle yemeği, Mahahorin var. Bu şeytan beni çok endişelendirdi! Ya kendi en önemli adamı üzerinden hareket ederse, ne olacak? En ağır topları kullansam mı? Duma üyesi Podholüzin olmadan olmaz. Cumhurbaşkanlığı kaleminden Odnodvortsev'i ve Merkez Bölgeden Harin'i yardıma çağırmam gerekir. Bu arada Pyotr Petroviç de olaya dahil olabilir. Bakanın adamı. Daire içinde sağlam bir himaye sağlıyor. Bugün öğle yemeğinden sonra ona yeni yıl için bir paket yeşil sunmalı. Yirmi bin? Ha? Sonuçta, baştan çıkarıcı bir rakam! Hayır, başlangıç için on yeter! On bin dolar da harika bir rakam! Bu paranın da Semen-yura'dan alınması gerekecek. Banka memurlara yeni yıl ikramiyesini benim komisyonumdan ödeyecek değil ya, bana da bakanlıkta dağıtmam için kendi fonundan elli bin dolar isteyeyim. Başka türlü nasıl olur zaten? Dur, aziz Dulçikov, bunu nasıl düşünmedin sen?! Yarın sabah, Ortodoks Kilisesi S...no fabrikasını denetlemeye tüm vergi kuruluşlarından karma bir komisyon göndermeli. Hemen yarın! Sabahtan! Saat sekizde fabrikada olmalılar! Bir ay! On beş kişi! Savcılık, İçişleri Bakanlığı, Devlet Gümrük Komitesi, Federal Güvenlik Servisi, Merkez Bankası, Vergi ve Gelirler Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Denetleme Kurumu, Sayıştay ve bizim daire. Kazınlar bakalım. Kürek ve buldozerlerle! Bulunacak çok şey olmalı. Hayır, olamaz! Yarın değil, ama şimdi, hemen, ha? Mahahorin'in dikkatini koltuğumdan uzaklaştırmak için. Yarın fabrikaya köklü bir denetim ekibinin geldiğini öğrenirse, koltuğuma göz dikmekten vazgeçecek mi? Yeterli zamanı ve enerjisi olacak mı? Nereden olsun? Kendi koltuğunu savunmaya başlayacak! Koltuksuz kim ki o? Üst düzey düzenbaz! Ama bu

tür alçaklar bugünlerde Rusya’da sürüyle. Bu planla zaman kazanabilirim. Ancak Mahahorin’in çeyrek milyonunu kaybetmemek için, denetleme benimkiler tarafından değil General Butilin’in beşinci şubesi tarafından yapılmalı. Ben arka planda kalırım. Şöyle olacak: Ortodoks Kilisesinin ihtiyaçları için değerli metallerdeki özel tüketim vergilerinin kaldırılmasıyla ilgili sorunları çözeceğim! Ancak ödeme yapılana kadar adım atmayacağım. Öğle yemeğinden sonra Podholüzin ortaya çıkacak. Bütün savunma güçleri faal halde olacak. Bu Mahahorin’e göstereceğim! Komisyonun yanından iki hafta ayrılamayacak! Bu denetleme işi onun elini ve ayağını bağlayacak. Raporların düzgün olması için yarım milyon dolar daha istenebilir. Meslektaşım Butilin ile ahababım Mahahorin arasında aracı olacağım. Bu anlaşmanın yüzde otuzunu almak Tanrı’nın emri. Gelir durumu nu sağlamlaştırmak için.”

Şube müdürü tam sekreterine bağlı direk hattın ahizesini kaldırmak üzereydi ki “Arkadi Lvoviç, ne yapmamı istersiniz? Yatağa mı? Ama siz altmış dokuz istiyordunuz!” sözlerini duydu.

“Bir dakika, ehm-öhm, Lübaşa! Masaya otur ve S...no fabrikasının karma bir denetimden geçmesi için daire başkanlığı emrini yaz. Ardından da bu işletmenin KDV, gümrük harç ve vergi ödemelerinin denetlenmesi için kurumlararası komisyon üyelerinin bir listesini hazırlamaya başla.”

“Yazılar, Moskova Merkez Bölgesi’nin S...no fabrikası ürünlerinin satıldığı tüm satış noktalarını denetlemesi emriyle desteklensin, ehm-öhm. Orada da iyi bir şeyler yakalayabiliriz, ha?” diye düşündü General Dulçikov sebepsiz sayılmayacak bir mutlulukla.

“Arkadi Lvoviç, şeyden sonra çalışalım...” dedi sarışın Lübov Leonidovna üzüntüyle. Dolgun, ekşi vişne rengi dudaklarının kenarları büzüldü. Sanki ağlayacak gibiydi.

“Sizin neyiniz var Bayan Popişeva? Şimdi hemen oturun, yazın! Önce iş sonra eğlence!” dedi ama içinden de “Sonra nasıl olacak? Önümdeki sertlik azalıyor! Ne, tekrar mı hap alayım? Doktorlar önermiyor. Bekleyecek zaman da yok. İlaç ancak bir saat sonra etki ediyor” diye düşünüyordu.

Pencereye yaklaştı, Maroseyka’ya baktı ve aklına yine tuhaf, birbiriyle ilintisiz düşünceler gelmeye başladı:

“Santapukin işi hallolmalı. Başbakan Yardımcısı koltuğu, para musluğunun açılması için önemli. Fazlasına ihtiyacım yok! Sadece beş santim, damlayacak kadar. Haydi on olsun! Asıl önemlisi kısa süreliğine? Bazı Podholüzinlerin yaptığı gibi ömür boyu değil. Sadece beş veya altı büyük iş için! Yaklaşık elli ya da yetmiş milyon dolar için! Daha fazlası değil! Rusya’daki bu para çeşmesi için bir şey değil ki? Bir damla! Yarım damlasına bile razıyım. Belki de onların ölçüsüne göre bir damla yetmiş milyondan fazladır. Bunu tartışacak halim yok ya! Lütfen! Bu durumda, yarım veya çeyrek damlaya da razıyım! Üçüncü dereceden devlet danışmanı ekselansları Knyaz Dulçikov’a damlanın beşte birini verin lütfen. İstemiyor musunuz? Ret mi ediyorsunuz? Kulağınızda bir sorun mu var? O zaman kendim alırım! Anladınız mı! Duydunuz mu?”

Sonra birdenbire tamamen farklı bir şey düşünmeye başladı:

“Ya bu Kuzyakın beni yatağa davet ederse? Acaba onlar bu işi nasıl yapıyorlar? Kim kimi mi? Nasıl? Ne-

reden nereye? Elli yıl yaşadım, general oldum ve giderayak bir de knyaz unvanı alacağım ama bu moda işten hiç anlamıyorum!”

Burada Bay Dulçikov gülümsedi hem de o kadar içten ve neşeyle gülümsedi ki Popişeva müdürüne neden bu kadar içten gülümsediğini sormayı bile düşündü ama sonra bu fikrinden vazgeçti:

“Şimdi iyice azarlar! Okulumun bitmesine daha iki yıl var. Öğrenci kredisiyle yaşayamazsın ki!”

“Ya *bu şey* tam bana göreyse” diye düşünmeye devam etti general. “Aslında Kuzyakin ima etti. Ne yani kadınlardan soğuyacak mıyım? Zaten şimdi bile çok ateşli değilim, ha?”

O anda, Bay Dulçikov’un aklına başka bir fikir geldi:

“Vadbolski’ye dük unvanını neden sormadım ki? ‘Dük,’ kulağa daha etkileyici geliyor. ‘Dük’ belki de Polonya unvanıdır. Belki Alman?.. Evet, hikâyem de biraz zayıf... Mitka’ya otuz metre sağlam ip alması için biraz para bırakmam gerekiyor. Sadece kendi tahliyem için değil, yangın durumunda Maroseyka’ya koltuğumu indirmek için. Ne yani, böyle harka bir fikrin başkalarının da aklına gelmesi mümkün mü? Hayır, hiç sanmıyorum. Emin misin, yok mudur, ha? Eğer yoksa, koltuğunda oturup resmi görevleri yerine getirmeye devam eden dairedeki yegâne yetkili ben olurum. Peki ya soğuk olursa? Ziyaretçileri kapitone bir palto, geyik derisi keçe botlar ve vizon kürk şapka içinde kabul edebilirsin. Pahalı giysiler, hizmet karşılığını artırmana müsaade edecektir! Yani, dairemiz yanarsa, ben de koltuğumla kurtulur sam, o zaman herkes yeni odalara yerleşene kadar, hizmetteki tek yetkili ben kalırım, değil mi? Ne ba-

kan, ne on beş yardımcısı ne de yirmi yedi daire başkanı. Sadece ben! Sadece üçüncü dereceden devlet danışmanı, ekselansları knyaz Arkadi Dulçikov. Gurur verici bir şey gibi görünüyor, ha? Mevcut soruları kendi başıma çözmeye başlayacağım! Ceplerime ne kadar para girecek! Öyleyse belki yangın çıkarmak gerek? Ateşe mi versem? Yakmak da ne demek” diye düşündü Bay Dulçikov korku içinde. “Evet, basit! Ateşe boya ortalığı. Mitka’yla hesaplaşmalı, varsın yansın lanetli, tamam mı? Maroseyka o kadar dar, o kadar çok araba ve yaya var ki, itfaiyeciler ancak küllere yetişirler. Tüm bakanlıktan sadece bir şube müdürü kalacak, tedbirli Bay Dulçikov. Koltuğuyla, mührüyle, evraklarıyla. Nasıl, ha? Sana soruyorum canım, nasıl hikâye? Böyle bir kurguda sekreter tamamen gereksiz bir elemandır. Aktif çalışmanıza tanık yaratmanın ne anlamı var? Sonra divanı nereye koyacaksınız? Divan yoksa neden bir sekretere ihtiyaç duyduğumu sorabilirler? O ne yapacak ki, eh? İnsanlar sokakta kendiliğinden sıraya girer. Boy sırasına göre. Evet, belki de bu konuyu Mitka ile tartışmalıyız. Bina ve sekreter olmadan da hizmet etmeli.”

“Şimdi ne yapayım, Lvoviç” diyen Popişeva onu düşüncelerinden ayırdı.

“Ona ne emretmişim ki” diye düşündü şube müdürü. “Oh, evet! S...no! Mahahorin!”

“Emir metnini yazdın mı?”

“Yazdım. Daha önceki örneğe göre.”

Şefinin bu kadar önemli anlardaki verimliliği onu hiç rahatsız etmiyordu.

“Peki, kurumlararası komisyon üyelerinin bir listesini yaptın mı?”

“Hayır. Kimlerin ismi yazılacak? Bu isimleri sadece siz söyleyebilirsiniz.”

Yaklaşık on dakika boyunca sekreterle bu listeyi yaptı.

“Şimdi ne yapayım” diyen Lüba Popişeva uysal bir bakışla Arkadi Lvoviç’e baktı.

“Divana git. Şimdi, ehm-öhm, geleceğim.”

Sekreter uysalca dinlenme odasına geçti. Bay Dulçikov düşünmeye başladı.

“Pantolonda gerginlik falan kalmadı. Ne yapalım, ha? Ona yüz dolar verip yollasam mı? Yüz çok olur. Ne yüzü! Bu onun için koca sermaye! Ayrıca maaş da alıyor. Gerçi bir şey değil, ayda yüz yetmiş dolar. Ama benim koltuktan besleniyor. Ona ara sıra bir şeyler veriyorum. Doğru, ufak tefek şeyler! Ama ayrıca gelenlerden de bir şeyler tırtıklıyor! Elli mi versem? Yeni yıla yakın ona elli dolar veririm, diye düşünmüştüm. Hediye alsın. Kendi seçip alsın. Şimdi verebilirim. Peki, yeni yıla kadar ya Mitka ofisi yakarsa? Herhangi bir yükümlülüğüm kalmaz. O zaman herkes kendi başına kalır. Neden utanmalıyım ki? Sertlik var, yok; yapıp yapamayacağımı bilmiyorum! Deneyimli bir kadın her zaman kaldırır. Öyleyse aziz Arkadi Lvoviç, şimdi git. Her şey yoluna girecek. Amerikan tıbbı güçlüdür. Belki bir hap daha, ikinci sefer olur? Peki haydi bakalım!”

Bu cesaret verici düşüncelerin ardından şube müdürü dinlenme odasına yöneldi ve ışığı kapattı. Bay Dulçikov bu işi parlak ışıklar altında yapmaktan hoşlanmıyordu. Memur sadece soluk bir ışık bırakarak yavaşça soyundu, üniformasını dilsiz uşağa dikkatlice astı, pişmanlık duymadan kendinde hiçbir

sertlik olmadığını bilerek, hiç tereddüt etmeden bataniyenin altına kaydı. Sıcak Lübaşka Popişeva'nın genç vücuduna dokunacak zamanı bulamadan kendini anında onun kollarında buldu.

Anlaşılan, genç kadın Arkadi Lvoviç'e âşık değildi. Üç yıl önce, Çudskoye Gölü yakınlarındaki taşra şehri Gdov'dan Moskova'ya gelen kadın, bir yıldan fazla başkentin Kuzeydoğu Bölge kimlik şube müdürünün kapatması oldu. Cömert polis memuruyla olan hikâye, metro inşaatı lojmanlarından birine ikamet kaydını yapma ve sarışına bin ruble verip vedalaşmayla sona erdi; Lipetsk'den on dokuz yaşında yeni bir kız bulmuştu.

Popişeva ilk hayırseverine de herhangi bir aşk duygusu beslememişti. Onunla Velikiye Luki şehrinden bir tanıdığıının Otradnoye ilçesinde düzenlediği bir partide tesadüfen tanışmıştı. Kel kimlik memuru tereddüt etmeden Popişeva'yı evine çay içmeye davet etmişti. Böylece genç kadın uzun bir süre, on beş ay boyunca Nijnaya Maslovka'da takılıp kaldı. Taşralı kadının kendi dairesi yoktu, cömert polis ise ona ev veriyor, yedirip içiriyor ve para filan istemiyordu. Gerçi onu bir hizmetçi ve cariyeye olarak keyfince kullanıyordu. Ancak bu durum, iki tarafın karşılıklı rızasıyla yürüyen, noter tarafından onaylanmayan bir anlaşmaydı. Adamın da kadına karşı herhangi bir his besleyip beslemediğini söylemek çok zor; o gizemli bir erkekti.

Yine de hem erkek hem de kadının birlikte kendi rahatları için birlikte yaşadığı izlenimi edinilebilirdi. Düzgün, genç, çok konuşkan olmayan ve ılımlı bir kadın her zaman evde onu bekliyordu. Önüne attığı her şeye seviniyordu. Popişeva da ne iş, ne okul, ne

kendi için ev, ne başka bir sevgili ne de yeni bir geçim kaynağı arıyordu. Tıpkı memleketi Gdov'da olduğu gibi, oldukça taşralı yaşam tarzıyla, sakin, herhangi bir telaş ve isteği olmaksızın yaşayıp gidiyordu. Yine de kimlik polisi bu durumu azami fayda sağlayacak şekilde lehine kullandı ve ürkek genç kadıncağz, adamın kendi isteğiyle onu sokağa atmasına rağmen kesinlikle, hiçbir şey talep etmedi. Ondan herhangi bir isteği olmadı. Lübov Popişeva, aza kanaat eden Rus kadınının tipik bir örneğiydi. Tanrı'nın ona verdiği ne olursa sessizce kabul ediyordu.

Ancak ilişkilerinde bir de sır vardı. Çudskoye Gölü kıyılarından gelen genç kadının muhteşem memeleri vardı. Arkadaşları kimlik şefini evinde ziyaret ettiklerinde, hemen hemen her biri onu bir kenara çekip fısıldardı: “E, ihtiyar, tebrikler! Ne müthiş göğüsleri var! Keyif! Bırakmayı düşünürsen, bana yolla. Minnettar kalırım!” Bunun dışında, polis memuru, arkadaşlarının cariyesine nasıl azgınca bakışlar attıklarını görüyordu. Onların bakışlarını aşırı endişeyle izler, kalbinin derinlerinde ise kafayı yiyecek gibi kıskanırdı. Ama bu kıskançlık bir aşktan çok, deyim yerindeyse maddiyata dayalıydı. Bu ağzı var dili yok taşralıya, kendisine rahatlık sağlayan bir eşya gibi sahipti.

Başkalarının onun özel mülkiyetine ihtirasla bakmaları onda tıpkı eski Rus toprak sahiplerindeki gibi derin öfke ve endişe uyandırıyor. Son aylarda arkadaşlarını nadiren davet etmeye başladı ve kendi kadınıyla da misafirlğe gitmeyi neredeyse bıraktı. Ancak Lüboçka Popişeva, koruyucusunun bu endişeleri hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Onunla nasıl tanıştırlarsa öylece de ayrıldı. Herhangi bir fazla söz

ve kırgınlık olmaksızın. Genç kadın sadece “Görüşmek üzere!” demeyi başardı. Ancak, bu “görüşmek üzere”nin kime, adama mı, kendisine mi yoksa zamana mı yönelik olduğu pek anlaşılmadı.

Birkaç gün sonra sarışın kadın, on altı numaralı Moskova-Yekaterinburg treninin yalnız başına yaşlanmaya yüz tutmuş müdürüyle karşılaştı. İlk aylarda, o kadını doğu yolculuğunda hep yanına aldı. Demiryolu idaresindeki küçük memurun onu yanında götürmek için esaslı nedenleri vardı; bir yandan onu kaybetmekten korkuyor, diğer yandan dayalı döşeli dairesinde onu yalnız bırakma riskini göze alamıyordu. Ne olabileceğini asla bilemezsin! Moskova'nın yerlisi olarak Rusya'daki hayatın sürprizlerle dolu olduğunu çok iyi biliyordu. Ancak daha sonra, belli ki, yanında zararsız bir varlığın olduğunu anlayarak onun yanında yaşamasına izin verdi. Ama burada da sır vardı: Altmış üç yaşındaki demiryolu gazisi genç kadınla birlikteliğinde erkeklik gücünü o kadar içten ve canı gönülden ortaya koymaya çalışsa da çok geçmeden buna gücünün yetmediğini anladı! Ölüyordu! Bu gizli nedenler dolayısıyla Popışeva'ya evde kalıp onu beklemesine müsaade etti. İş gezisinde soluklanmak için!

Doğu seferinin bu iyi niyetli demiryolu çalışanın bir erkek olarak bitkinliği, efsane gölün sahillerinden gelen bu genç kadının sonraki kaderini kayda değer şekilde etkiledi. Gücünün yetmediğini fark eden Doğu Ekspresinin müdürü yorgunluğunu kapatmasının özgeçmişiyile ilgilenerek tazmin etmeye başladı.

Onu Kamu Yönetimi Enstitüsünün akşam bölümüne yazdırdı, Bay Dulçikov'un parlak ve faydalı

hizmetini sürdürdüğü dairede düşük pozisyonadaki bir işe başlamasına yardım etti. Ayrılırken kıza on beş bin ruble verdi, gözyaşını tutamadı ve ondan birlikte yaşadığı günleri nazikçe unutmamasını istedi. Lübaşa Popişeva onun yanağından öptü ve “Her şey için teşekkürler” sözleriyle herhangi üzüntü duymadan evi terk etti. Gerçi, daha bir hafta kadar “Amaan, boş ver... Üstelik ne fark var!” diyerek ara sıra iç çekti. Sonra ise her şey unutulup gitti.

Birkaç ay sonra, Maroseyka’daki kurumun personel dairesinin hamarat müdürü, Vergi Bakanlığı memurlarının Kaluga’daki pansiyonunda bir haftalık tatile giderken sarışını da yanına aldı. Ancak, sonrasında bir daha onunla görüşmedi ama Arkadi Lvoviç’e sekreter olmasına yardımcı oldu. General onu ilk gördüğünde sağlığı için yararlı duyguları uyarabilecek seksi birisi olduğunu hemen fark etti. Böylece Rus taşralı kadının biyografisinde yeni bir aşama başladı; o bir yıla yakın bir süredir Bay Dulçikov’un erkeklik gururunu okşamaktaydı.

Loş ışıklandırılmış dinlenme odasında erotik sahneler devam ediyor, ancak hiç etki yapmıyordu. Popişeva, Arkadi Lvoviç’in cinsel isteğini artırmak için farklı yöntemler denedi ama hepsi boşunaydı. General artık ayağa kalkıp bu işi unutmayı düşünüyordu ki aniden aklına beklenmedik bir fikir geldi:

“Belki bir deste dolar görünce şevkim artar! Gıcır gıcır sarımtırak olanlar mı? Jackson portreli? Yoksa mor euro banknotları mı?”

Beklenmedik bir fanteziden esinlenen şube müdürü yataktan fırladı, çantasını açtı, üç deste Jackson’lu dolar ve Allegro Bank bantlarıyla paketlenmiş iki deste Euro banknotu çıkardı.

Banknotları profilden görünecek şekilde komodinun üzerine koydu, daha iyi görebilmek için ışığı yaktı ve yeniden battaniyenin altına girdi.

“Tamam, şimdi Lübka, dayan!” diye düşündü general mutlu bir şekilde.

Sarışın şaşırmişti.

“Yeni yıl için gerçekten bu kadar para mı vermek istiyor? Bu kadar para neyime gerek ki? Komik! İnanayım mı, çabalarım için mi? Erkek milleti tuhaf. Amaan, bana ne?”

O sırada cep telefonu çaldı. Bu numarayı en yakın çevre dışında kimse bilmezdi.

“Lanet olsun, sırası mıydı! Tam da bedenini bir heyecan sarmak üzereyken? Tam bu sırada, lanet telefon!”

Arkadi Lvoviç yine yataktan fırlamak zorunda kaldı. “Panasonic”i ceketinden çıkardı ve açtı. Arayan Pyotr Petroviç Sapega’ydı.

Öğle yemeği için yanına yarım saat daha geç gelmesini söyledi. Arkadi Lvoviç tamam dedi ama restoranda buluşmayı teklif etti. Böylece bağlantı sona erdi. Şube müdürü telefonu kapattı ve yeniden yatağa uzandı. “Şimdi her şey yolunda gidecek. Yeterince zaman var!” diye sırttı. Genç kadın memura tekrar atıldı. Üzerine öylesine erotik bir güçle atıldı ki yatak sanki dokuz şiddetinde bir okyanus fırtınası veya deprem olmuş gibi sallanıp durdu. Ancak hâlâ sonuç yoktu.

“Lübaş, memelerini ve saçlarını gözlerimin önünden çek! Komodine bakmam lazım.”

“Ne yani, parayı bana vermesinden önce aşıracağımı mı düşünüyor? Şu düşündüğüne bak! Ne yaparsam o kadar parayı?”

Lübov Popişeva uysalca Bay Dulçikov'un arkasına kaydı. Onun erotik atağı yenilenen bir canlılıkla devam ediyordu. Şube müdürü aniden vücudunda bazı dalgaların dolaştığını ve hafif bir sertlik hissetti.

“Başladı, ha?” diye sevindi. Yine de kasılma hâlâ zayıftı ve genç kadının çabası yetmiyordu. “Ne oluyor böyle, ha? Belki *bu* Kuzyakin beni büyüledi?”

Bu beklenmedik fikir onu tamamen çarptı. Zavalı general öksürmeye başladı. “Seni şerefsiz! Acaba bana ne yaptı? Bu nasıl iş? Nasıl cüret eder, ha? Sonra böyle nasıl yaşarım? Belki de emin olmak için denemek gerek? Beni tam olarak neyin gerdiğini bilmek için? Üçüncü dereceden devlet danışmanı komik olmaz. Ekselansları Knyaz Arkadi Dulçikov!”

Tabii ki denemelisin. Ancak, birden, aman Tanrım, ha? Evet, aklını kaybeder insan? Düşünmeye gerek yok! Kendimi yoklamalıyım! Bu Rusya’da neler yapılmaz ki! Neden burada doğdum ki, ha?”

Şube müdürü gayretli genç kadını kenara itti, yatağa oturdu ve zar zor duyulacak bir sesle:

“Canım benim, bana hemen bir erkek resmi getir!” dedi.

“Hangisini, Lvoviç? Ofisinizdeki başkanınkini mi?”

“Hayır, o hariç!” diye düşündü general korkuyla.

“Ne, başka kimsenin yok mu? O kadar yeni yıl takvimi getirdiler. Ara, canım, sadece çabuk ol!”

“Bana hiç canım demezdi” diye düşündü Popişeva şaşkınlıkla. “Onun neyi var? Gerçekten evlenmek mi istiyor? Ama ailesi var! Benim de ona ihtiyacım yok. Ama neden bir erkek portresi? Görünüşe göre, yemin etmek istiyor!”

Divandan kalktı ve çıplak çıplak yılbaşı hediyelerinin koyulduğu küçük depoya gitti. Takvimleri

bulan sarışın, sayfalarını çevirmeye başladı. Erkek yüzü olan ilk eline geçeni destenin içinden çekip çıkardı ve içeriye götürdü.

“İşte, Lvoviç, buldum.”

“Aç bakayım. Orada hükümet üyeleri filan yok değil mi?”

“Yok gibi.”

2004 yılının duvar takvimini açtı. Başkent partilerinde Kırmızı Burun takma adıyla bilinen televizyon şaklabanı Miron Pripozzer’in gülümseyen yüzü generale bakıyordu.

“Ne diye bu Miron’u getirdi? Neyse, ne fark eder? A? Azizim Dulçikov, daha cesur ol! Peki ne yani, ilk sefer olmuş da ne olmuş? Görüyorsun, gülümsüyor bile; kursesiz bir yüz, sinsî bir bakış; her şey heyecan verici! Bunun sağlığını nasıl etkileyeceğini kim bilebilir? Bakarsın olumlu olur, ha? Evet, bu Kuzyakin beni açıkça büyülemiş” diye düşünmeye başladı Bay Dulçikov.

“Lübaş, takvimi duvara as. Tam önüme. Onun yüzünü sürekli göreyim. Yüzü gözlerimin önünde olmalı! Sen de sırtüstü uzan. Daha önce olduğu gibi! Her şey iyi olacak, ha?”

Sarışın sessizce ama bir anlık şaşkınlıkla yatağa uzandı ve erotik fırtına yeniden başladı. Bay Dulçikov bütün vücuduyla şehvetin saldırısını hissetti, bulanık bakışlarının önünde ise hemen hemen canlı haliyle Pripozzer belirdi! Hatta bu televizyon şaklabanı ekrandakinden daha genç görünüyordu; boynundaki deri gerilmiş, yanakları ve alnındaki kırışıklıklar geçmiş, saçları siyaha dönmüş, omuzları daralmıştı. Galiba bir şeyler bile söylemeye çalıştı, general yabancı kelimeler duyar gibi oldu. Ama Almanca birkaç kelimenin dışında hiçbir yabancı dil bilmediği için doğal olarak hiçbir şey anlamadı, sadece şöyle düşündü:

“O da mı büyülüyor yoksa, ha?”

Tam o anda, Bay Dulçikov sertleşmeyi gerçekten hissetti. Hatta sanki artıyor gibiydi. Sertliği artmaya başladı. Donu biraz gerildi! İstemeye başladı. Büyüyordu! Bir dakika daha, her şey başlayacak gibi görünüyordu. Gülümseyen televizyon şaklabanı, Arkadi Lvoviç'i bir yerlere çağırmaya başladı. Yurtdışındaki baştan çıkarıcı bir belirsizliğe. Lübaşa Popişeva da yolculuğun nihayet başlaması için biraz daha fazla, azıcık daha fazla sıcaklık ilavesi gerekli diye düşündü. Ancak istek de sertlik de yeterli olmadı. Bu önemli koşunun başlaması için start bir türlü verilemedi.

“Lanet ifrit! Ne oluyor bana, ha? Bunu nasıl açıklayabilirim? Amerikan hapını içtim, genç, koca memeli kız beni topuktan kulağa öpüp durdu, Avrupa ve Amerika'nın baştan çıkarıcı paralarına yeterince baktım, televizyon şaklabanı Miron'u tam önümde gördüm, sonuç ise sıfır. Bu ne demek oluyor, ha?”

Bu nasıl olabilir, sana soruyorum, azizim Dulçikov? Heyecan mı? Neyin heyecanı, ha? Ha? Olamaz! Mahahorin mi? İçgüdü beni ezdi mi, ha? Koltuğun için tehlike mi hissettin? Evet, koltuk! Koltuk, ha? Tabii ki koltuk! Konsantre olmamı engelliyor.”

O an Arkadi Lvoviç, koltuğa sarılıp onu okşadığında hep sertleştiğini hatırladı. Genellikle bu iş kulağa gelen müziğe kadar varır.

“Bunu da bir densesem, ha? Ne olacağını görürüm” diye hemen aklından geçirdi. “Utanacak ne var ki? Altı üstü sekreter, lanet olsun!”

“Lübaş, baksana, ehm-öhm, takvimler arasında koltuk resmi veya çizimi var mı? Bulursan, buraya getir. Duvara, Miron Priposer'in yanına as!”

Sonra saatine baktı. Sapega ile görüşmeye yirmi dakika kalmıştı.

“Tanrı’nın izniyle, yetişirim, ha?”

Çudskoye Gölü kıyılarından gelen kadın odaya bir takvim getirip komodinin üzerindeki kancaya astı. General Arkadi Dulçikov bu heyecan verici görüntüyü huşuyla bekliyordu. Önünde tanınmayan bir sanatçının çizdiği koltuğu görünce hemen şöyle düşündü: “Bu çizim benim koltuğumdan ilham alınarak çizilmiş olmasın! Nasıl da benziyor, ha? Evet, tıpkı benimki, aşkımlı! Kârlı! Gerçek bir general koltuğu! Kıymetlim! Kim çizmiş acaba? Ne zaman, ha? Bu koltukta ne kadar enerji var? Güç! Ondan nasıl da sıradışı aura yayılıyor? Bu güç gerçek heyecana neden olur!”

Sonrasında iç çamaşırının gerildiğini hissetti. Sertleşme uygun seviyeye ulaştı. Gözler parladı, bakışlar nemlendi, topuklar terledi, damak kurudu, seyrek, hafif boyanmış saçlar dimdik kalktı.

“Lübaş, çabuk yatağa atla, ışığı kapat, başladık!” dedi ve bir tür hayvani sabırsızlık içinde aceleyle fırladı. Kendi kendine ise şöyle düşündü:

“Şimdi deneysel olarak kanıtlandı ki bundan sonra sadece koltuğumla yatmaya mahkûmum! Ama bu nasıl olacak, ha?”

Odadan ilk çıkan Popişeva oldu. Onun biraz alaycı bakışı sakın düşünceleriyle uyuşmuyordu.

“Az sonra gitmesi gerek, ama o uyudu. Birkaç dakika sonra uyandırmam lazım yoksa geç kalacak. Sonra basacak çığılığı, ağzına geleni söyleyecek” diye düşündü. “Onu uyandırmak her zaman sorun. Aşırı içkiden sonraki gibi. Ama bugün Arkadi Lvoviç özellikle garip görünüyordu. Kâh bunu istedi kâh başka bir şey! Bütün erkekler gerçekten böyle mi? Para tek-

lif etmeye kalkarsa reddederim. Bu kadar para neyime lazım? Komodin dolup taştı. Haydi yirmi dolar, pekâlâ elli. Ama daha fazlasını almam. Ne yani kendimi mi satıyorum? Ömür boyu böyle birini ne yapacağım? Yatak öncesine benzer sahneler düzenlemeye kalkarsa uzun süre dayanmam. Televizyoncuya nasıl da komik bakıyordu!

Gözleri faltaşı gibi açıldı. Şaşkınlıktan serseme döndü. Sanki ona âşık olmuş gibi! Evet, tam da öyle görünüyordu! Bunu bir erkekte ilk kez fark ediyorum. Amaaan, boş ver... Üstelik ne fark var?"

H... ile ilgili yazı olan gazeteyi düzgünce katladı, şube müdürünün toplantıda olduğunu iş dolayısıyla arayan telefondakilere aktardı, külotlu çorabını yukarı çekti ve Maroseyka'ya bakan pencereye yaklaştı.

Genç kadın, insan kalabalığına baktı ve şöyle düşündü: "Herkes bir yere koşuyor, acele ediyor ama nereye? Neden bu kadar hızlı? Kafa patlatarak! Zaten herkes sadece kaderin onu attığı yerde olacak. İster inek sağ ister ormandaki mantarları sepetine doldur ister başkent'in asfaltında topuklarını aşındır veya pekiyi için koştur dur. Bir sevgili, güzel bir elbise, daha iyi bir hayat arayışı peşinden koş dur. Her şey boşuna! Bir mucize olacaksa, olur. Seni hiç aklına gelmeyen sıradan bir yerde bulur. Gdov'da bile!.. Galiba artık şefi uyandırmam gerek. Off, nasıl da horluyor! Ağır ağır! Seyrek öksürüğüyle! Ama ıslık yabancı değil, bizimki. Aynı ıslık sesini dedem ve babam da horlarken çıkarırlardı. Çocukluğum aklıma geliyor... Rüyasında tatlı bir şeyler mi görüyor yoksa acı gözyaşları mı döküyor? Yine de benim için hava hoş, umrumda olmaz..."

Lyubov Popişeva usulca dinlenme odasına yöneldi.

Bay Dulçikov uyuyordu. Gündüz uykusuydu, kısa da olsa çok rüya gördü. Gözlerinin önündeki resimler öylesine gerçekçiydi ki, o tüm bu olup bitenlerin sadece bir bir rüyadan ibaret olduğunu kendisinin bile düşünmesine hiçbir koşulda izin vermezdi. Gerçek hayatta değil, sanal hayattaydı. Rüyasında ise kesinlikle inanılmaz bir şey gördü: koltuğuyla kol kola gidiyordu, general niyeysen ona Koltuk Dusya diyordu, Kutuzovski Bulvarındaki pahalı başkent butiklerinden birine girdi. Dusya'nın vücudu pek mükemmeldi, ancak işte yüzü bir türlü görünmüyordu. Yüzü düzgün elyazısıyla yazılı bazı kâğıtların içine gizlenmişti. Sadece siyah gözleri parlıyordu. Onların gizemli parlaklığı, generale koltuğunun arkalığındaki parıldayan düğmeleri hatırlattı. Bay Dulçikov ona abiye elbisesini arıyordu Koltuk Dusya, kaprisli bir şeydi. Hemen hemen hiçbir şey onun hoşuna gitmiyordu. Şımarık genç kadın, evrakları karıştıran ekşi yüzlü memur gibi, pahalı kıyafetleri şöyle bir yokladı. Mağaza ürün danışmanları etrafında uçuşup duruyor, yöneticiler ona hizmet sunuyor, ona iyi eğitilmiş, çok çalışan ama her zaman güler yüzlü satıcılar son moda şeyler gösteriyorlardı. Kıyafetlerin hepsinin fiyatı yirmi bin dolardan başlıyordu! Ancak bu fiyatları duyduğunda, denemeyi reddediyordu.

“Ne tür şeyleri seversiniz” sorusuna elini tavana doğru kaldırarak sadece göksel bir şeyleri kabul edeceğini açıkça belirtecek şekilde cevap verdi. Hem fiyat hem kalitesine göre. Ancak fiyat etiketindeki rakamlardan daha da fazlası olmalı. Ona elli bin dolardan başlayan kıyafetleri göstermeye başladılar

ama hiç ilgisini çekmedi. Yetmiş binden başlayan elbiseler göstermeye başladılar, onları da yok saydı. Tam o zaman ona:

“Bakınız, hanımefendi, bu bizim en pahalı takımımız. Yüz bin dolar değerinde!” dediler. Elbiseyi parlayan ani bir bakışla inceledi, umursamazca General Dulçikov’a attı:

“Şube müdürü, ödeyin! Yoksa parayı önceden mi yatırdınız? Yeni Ruslar işte tam olarak böyle yapıyorlar! Ancak mağazanın tamamını satın almak daha doğru olurdu. Elemanları, ürünleri ve binasıyla birlikte. Sadece böyle bir yaklaşım benim için çekici olabilirdi. Oh, bunu yapmazsanız sizi affetmeyeceğim, General! Kutuzovski'deki bütün dükkânlarını satın almazsanız!”

Bu ültimatom içeren sözlerinden sonra, kesinlikle mobilyamsı değil, daha ziyade artistik görünümüyle soyunma kabinine gitti. Şaşkın Arkadi Lvoviç iyice sersemledi:

“Nasıl yani, ha?”

Uyuşuk bilinciyle bir şeyler gördü. Sonra her şey orada olup bitti. Bir çeşit sihir! Sanki bu işe profesyonel sihirbaz karışmıştı. Kabinden çıkan Koltuk Dusya değildi! Oradan genç bir adam çıktı. Etkileyici bir soylu gibi görünüyordu Cenevre'deki Babylon restoranına giden yeni Ruslardan biri gibi, cumhurbaşkanının eşinden geçen Kremlin yetkilisi gibi, Monte Carlo kumarhanesinde dünya reytingini kıran biri gibi görünüyordu. Bu yakışıklı adam görüldüğünde Bay Dulçikov önce bakışlarını aşağı indirdi. Güneşe bakamazsın ya! Ama o yaklaştıkça ve parlaklık biraz azaldığında, Arkadi Lvoviç tanımadığı bu kişide bazı kadımsı özellikleriyle Bay Jaspupin'i anımsatan nitelikleri fark etti.

“Bu nasıl olur, ha?”

General heyecanlı bir şekilde uykusunda haykırdı. “Neredesin, Dusya?” Soyunma kabinine koştu. Ama orada “Koltuk Dusya”dan hiçbir eser yoktu. Geri döndü. Önünde, kendi dairesinin bakan yardımcısını anımsatan yüzüyle bu şık adam duruyordu. General onun tehdit içeren sözlerini duydu:

“Kuzyakın ile çalışmayı reddedersen, o harika koltuğunu elinden alırız!”

Tam da o sırada sarışın Popişeva'nın görüntüsü yavaşça omzunu itti.

“Uyanın, Lvoviç! Gitmeniz gerek.”

“Hayır, asla! Koltuktan vazgeçmeyeceğim! Bir dilenci olarak kalırım, ama koltuğumu ona bırakmam! Bu Duska denilen şerefsiz, bu haine de bir ders vereceğim...” diye bağırды vergi yetkilisi, üstelik sesi öyle yüksek ve öfkeyle doluydu ki Gdovlu kız iyice korktu.

“Pardon, hangi Duska” diye şaşırды.

“Kimden bahsettiğimi biliyorum. Pekâlâ, sen Lübaşa, ehm-öhm, git. Git! Giyiniş geliyorum. Evet, bir şey daha var. Gus ve Treşçalov bekleme odasında beni bekliyorlar. Onları kabul edecek, ehm-öhm, hiç vaktim yok. Öğle yemeğinden sonra gelsinler. Arka kapıdan çıkıp giderim. Evet, çıkışta Mitka beni beklesin. Onunla biraz konuşmam gerek. Bir şey daha var: Podholüzin ararsa, ona cep telefonu numaramı ver ve Barguzin ekibine de geri dönmeleri ve soruşturmayı en temiz şekilde kapatmaları emrimi iletirsin. Anladın mı?”

Onlar sessizce ayrıldılar.

Sekreter bir dakika sonra odaya geri koştu.

“Arkadi Lvoviç, Gus ağlıyor. Hiç olmazsa bir saniyeliğine de olsa görüşmek istiyor.”

“Onu Anlaşmazlık Mahkemesinden Trirogov yolladı. Bu yargıç gerekli bir adam! Ayrıca Yelatma Metalürji Fabrikasının özelleştirilmesinden de sorumlu. Bu işte çıkarım var, ha” diye aklından geçti şube müdürünün. “O zaman dinlemek gerek. Neler döndüğünü öğrenmeli.”

“İçeri al, Lübaşka, adamı, ehm-öhm, Gus’u. Ofisimde ağlamak yasak. Zamanım da sınırlı.”

Otuz yaşlarında genç bir adam odaya girdi. Modaya uygun giyinmişti, uzun boylu ve yakışıklıydı. Elinde zarif bir deri dosya vardı.

“Bu adamın ağlayacağına inanmıyorum. Görünen o ki Lübaşka’ya yüz dolar bahşişle sorunu çözmüş, o da bu yüzden ‘Gus ağlıyor! Gus ağlıyor!’ diye koşturdu. Herkes kendi cebinin derdinde. Önemli değil, Sapega birkaç dakika bekler. Ona daha on bin hazırlamam gerek.”

“Evet, sizi dinliyorum, genç adam. Size nasıl yardımcı edebilirim?”

“Ben Bay Trirogov adına geldim.”

“Bu sempatik avukatı iyi tanırım! Onu, ehm-öhm, arkadaşım bilirim. Saygılarımı iletirsiniz. Sizi bize getiren konu nedir?”

“Merkez Bankasına bir yol arıyorum. Döviz kontrol departmanı başkanı Bayan Ivaşçenko bana lazım. Açık konuşabilir miyim?”

“Evet! Sorunuzu başka türlü çözmek mümkün olmaz mı? O çok büyük biri... Sorunu kısaca özetlemenizi rica ediyorum. Zamanım sınırlı.”

“Neçernozemye’de üç adet tavuk çiftliğim var. Binden fazla kişi çaşıyor, kârlı bir işim var. Çek Cumhuriyeti’nde benzer bir işletmeyi satın alma konusunda anlaştım. Avrupa’ya daha yakın olmak için. Herhangi

bir kredi kullanmıyorum. Bu sözleşme için parayı kendi işletme sermayemden alıyorum. Çek şirketi ulusal kimliğini kaybedip bizim Rus şirketinin şubesi olacak. Yani, Çek Cumhuriyeti'nde gelir vergisi ödemeyecek, toplam ciroya göre Rusya'da ödemeye başlayacak. Devlet bütçesi için kârlı, ancak bu alçak İvaşçenko için değil! Ne yapılabilir, Bay Dulçikov? Satın alma sözleşmesinin imzalanması uzun süre ertelenemez. Dört aydır bekliyorum ve Çekleri aşılmaz Rus bürokrasisine dair hikâyelerle oyalıyorum. Ancak onlar hesapsızlığımıza tahammül etmek istemiyorlar. Şirketleri almak ve satmak konusu küresel bir iş! Ödeme yapmaya hazırım! Ama kime? İvaşçenko sadece kendi tanıdıklarından alıyor. Sizin onunla aranız nasıl?"

"Ne kadar ödemeye hazırsınız?"

"Satış fiyatının yüzde üçü. Yüz elli bin dolar."

"Bu miktara, genç adam, İvaşçenko, ehm-öhm, kılını kıpıratmaz. Bu onun için önemsiz bir şey!"

"Bu alçağa ne için ödeme yapacağım?! Sonuçta, bir yasa var! Yasaya uyulmalı. Rusya'da görevlilere dava açma hakkı tanınana kadar hiçbir olumlu reform beklenmemeli. Yüz elli bin az mı! Ne için? Benim için onun bacaklarını kırsınlar, karaciğerini söksünler ve dişlerini antropoloji müzesinin koleksiyonuna koysunlar diye üniversitelilere veya Plehanovculara birkaç dolar atmak daha kolay. Bir yıl hastaneden çıkamaz!"

"Ne yani, böyle, ehm-öhm, gruplar mı var? Öğrencilerin böyle işler yapacağını hiç düşünmemiştim!" diye kızdı Arkadi Lvoviç yapmacık yapmacık.

İçinden ise şöyle düşünüyordu:

"Çok tehlikeli bir genç adam. Görüntüsü çok hoş ama ne kadar nefret ve öfke dolu! Haydut! Canavar! Ancak Trirogov'un adamına yardım şart. Buradaki

başkasının ruble işi ama Yelatma'da birkaç milyon dolarım var. Aslında bu Gus'un kafası kırılmalı. Kendim bile on bin veririm! Bir de fırlatıp atardım! Nasıl bir evliya! Sanırım yemleri kayıt dışı sağa sola saçıyor, ha? Nakitle çalışıyor! Kadınlara yetki vermek olmaz diyorlar, haklılar. İşte, İvaşçenko, tipik bir örnek. Bu yaratığı nasıl fark etmedi! Bu Gus çok tehlikeli!”

“Memleketin özelliklerini bilmiyor musunuz yoksa” diyen Bay Gus sırttı, “Rusya'da ticaret topyekûn yapılır. Tüm meslekler ve sınıflar bununla meşgul. Günün her saatinde. Öğretmenler anne babaların ceplerinin sayesinde not verir! İtfaiyeciler cüzdanları boşaltarak evleri söndürür! Polisler rüşvet verirsene suçlu araştırıyor! Doktorlar beş haneli rakamlar karşılığında hastayı tedavi eder! Nüfus kayıt için, pasaport için, tecil için, çıkış hakkı için, yeni doğan bebeğin kaydı için, boşanma için, belge ibrazı için, belge kopyası için, miras için, mezar yeri için, şimdi her şey için para ödemek zorundasınız! Nakit! Nasıl da tatlı bir kelime: Nakit! Nakit kazanma şansı olmayan kişi ancak hayal görür! Rüyalar görür. Hükümet yolsuzluğu yenerse, Rusya dehşete düşer, donakalır! Ne yapacağız? Soyulmadan yaşamak gerçekten mümkün mü diye üşünmekten ruhlarına ölümcül korkular çöreklenir.”

“Olabilir, olabilir!” dedi general.

İçinden ise şöyle düşünüyordu:

“Burada kötü olan ne var ki, ha? Rusya'nın kaderi böyle inşa edilmek! Başka mimarlara ihtiyacımız yok.” Delikanlı, ehm-öhm, Bay Trirogov'u rahatsız etmemek için Merkez Bankasına yazdığınız mektupları ve kartvizitinizi bırakın. Elimden geleni yapacağım, en önemlisi de herhangi bir şey ödetmeden, işlerinize yardımcı olmaya çalışacağım. Şim-

di acele ediyorum, toplantım var! Size iyi şanslar! Hoşça kalın!”

Ayrıldılar.

Ofisten restorana kadar, artık sivil giysili şube müdürü şoförü Mitka Kondryuşkin ile yürüdü. Yol on dakika sürdü, tüm bu süre zarfında memur ara sıra duraksayarak “Peki, anladın mı, şaşşal, ha” diye sorarak sürekli konuştu.

Bay Sapega, ünlü bir stilistten gizlice dersler alıyordu. Bugünün Moskovası’nda oldukça önemli olan bir aristokrat gibi görünmek onun hayaliydi. Ama başka sakladığı nedenleri de vardı. Başkentte para, bağlantılar, mülk artık kimseyi şaşırmıyordu. Bu dünyanın güçlülerinin etrafında kaynayan güzel kadınlardan bıkmışlardı. 2004 yılı Moskovalı elitlerden tavır ve tarzlarını iyileştirilmelerini talep ediyordu. Pyotr Petroviç de zamana ayak uyduruyordu.

Devlette uzun süredir çalışıyordu, bu yüzden mükemmel yemek zevki, soylu tavırlar, moda uygun elbiseler ve aristokrasi kuralcılığı gibi konularda kendini geliştirmesine yardım eden yeterli bir sermaye biriktirmeyi başarmıştı. Ayrıca, yaşam tarzındaki zarafeti ve seviyesiyle Bay Sapega’nın dünya elit sınıfıyla yarıştığını da vurgulamak gerekir.

Yıllık geliri on milyonlarca doları aşan zenginlerle... Bu benzerlik de gittikçe artıyor. Örneğin, başkentli bürokrat orta sınıf yemeği sayılan midye yemeğine asla tenezzül etmezdi. İstiridye tercih ederdi ama her istiridyeyi de değil, sadece Kuzey Atlantik’ten olanları, ama rasgele değil, sadece 00 00 numaralılarını.

Son zamanlarda, hiçbir koşulda tatlı su levreği, morina veya alabalığa asla dokunmaz, ancak çipura, levrek veya mevsim başında avlanan kalkanbalığı se-

çenekleri arasında yer alırdı, yine de bunların herhangi birini değil, sadece üç yüz elli gramdan ne fazla ne az olmak kaydıyla sekiz aylık olanlarını. Öğle yemeğinde sadece üç yüz dolardan başlayan fiyatlardaki şaraplardan içerdi. “Château Haut-Batailley,” “Clerc Milon,” “Lafon-Rochet,” “Laffitte Carcasset” gibi tanınmış markalar. Akşam yemeğinde şişe başına bin dolardan şarap sipariş ederdi. Bunlar zaten “Grand-Puy-Lacoste,” “Pichon-Longueville-Comtesse-de-Lalande” veya “Cos d’Estournel” gibi dünya markalarıydı. Onu memnun etmek isteyenler ona hediye almak veya ikram etmek için hangi şarabı sevdiğini sorulduğunda şişe başına beş bin dolar olan “Petrus,” “Lafite-Rothschild” veya “Latour” gibi önemli markaların isimlerini telaffuz ederdi. Renksiz ojeli tırnakları manikür “profesörleri”nin başyapıtıydı. Telaffuzu televizyoncuların ağzından çıkmaydı. Onun susma becerisi ise, bankacılık sırlarını saklayanlar tarafından örnek gösteriliyordu. Her zaman en pahalı butiklerden, en ünlü moda evlerinden, kusursuz giyinirdi. Ama kendine has bir ulusal özelliği de vardı: Akrabalarına harcama yapmakta mütevaızıydı. Yıkık dökük bir dairede aylık bin ruble emekli maaşıyla yaşayan yaşlı annesini ziyaret ederken, ona her zaman bir parça salam, birkaç şişe kefir ve bir somun ekmek alırdı. Ama kendisi taşımazdı: yardımcısı ucuz mallarla arkadan yürürdü. Başka bir şey almak mı? Para ne arasın? Sapega’nın maaşı utanacak kadar ufacık! Felaket, nasıl küçük! Eski arkadaşlar için kısıtlı bir bütçeye sahipti. Yanında birkaç şişe bira, ucuz votka ve bir elma getirirdi. Sonrasında onlarla görüşmeyi tamamen bıraktı; onlarla geçirilecek zamana da yazık, harcanacak paraya da. Ama en önemlisi, onların durumlarından utanıyordu! Bir zamanlar sevdiği ka-

dınla karşılaştığında onun şu anki sefil halini görmezden gelerek yanından geçip gitmişti. İşine öyle gelmişti! Son yıllarda Pyotr Petroviç'in duygusal yakınlığı olan iki temel şey vardı. Birincisi koltuğu! Faydalı insanlar. Tamamen iş bağlantıları. Kârlı işler! İkincisi, herkesten ve her şeyi almak! Her zaman ve her yerde! Sloganı ise "O beni görecek ben de onu. Ama o her zaman daha fazla görmeli." Tipik bir sonradan görme! "Ben" temelli riyakârlık! Zengin bir aristokrat olmaktan başka hayali yoktu.

Arkadi Lvoviç, "Nostalji" restoranından içeri girdi. Burası Pokrovka'nın en iyi restoranlarından biriydi. Başkentteki ünlü eğlence müdavimleri burada yerlerdi; çeşit çeşit deniz ürünleri, zengin Fransız şarapları, çeşitli İtalyan tatlıları ve mükemmel Avrupalı servis zengin müşterileri cezbediyordu. Bay Sapega çoktan masaya geçmişti. Resmi kıyafette değildi. Zayıf, kel, üçgen çeneli, temiz tıraşlı, soluk yüzlüydü ve Fransa seferinde İmparator I. Aleksandr'ın yanındaki Graf Pyotr Aleksandroviç Stroganov'a benziyordu. Bay Sapega'nın grafi örnek almasının tesadüf olmadığını söylemek gerek. Nasılsa bir defa arkadaşlarından biri yakınlarda Yeni Kudüs'e gittiğini ve yerel galerinin duvarında onun, Pyotr Petroviç'in yağlı boya bir portresini gördüğünü söyler.

"Nasıl yani" diye sorar şaşırılmış Bay Sapega.

"Şaka, şaka!" der muhatabının kafasının karıştığını gören arkadaşı. "O Graf Stroganov'du. Ama sana çok benziyor, yoksa akraba mısınız?"

Bu olaydan sonra, Vergi Bakanlığı üst düzey yetkilisi, herkesten gizlice Yeni Kudüs'ü ziyaret etme fırsatı aramaya başlar. Grafın portresini gördüğünde, hayatında ilk kez gerçekten şaşırır.

“Ne olağanüstü bir benzerlik! Gerçekten, benim büyük büyükdadem olmasın? Belki birisi şaka yapıyordur? Hayır, boya eski gibi duruyor. Çerçeve de!” diye acı veren kuşkular içinde kıvranıp durur. Biraz kafası karışmış federal yetkili, yaşlı çalışana gidip sorar: “Graf Stroganov’un bu portresi ne zamandır sizde bulunmaktadır?” Galerinin emektar çalışanı, “Kendimi bildim bileli,” diye cevap verir, “ama siz, affedersiniz, bizim grafın akrabası mısınız? Ona çok benziyorsunuz. Pyotr Aleksandroviç’in burnundan düşmüş gibi!” Bu hoş olay Pyotr Petroviç’i, kendi hayatını bir aristokrat soyağacına bağlama gibi çekici fikri kendi hayatında pekiştirmeye daha fazla ikna etti. Yardımcılarına Graf Stroganovlarla kan bağının olup olmadığını araştırmaları talimatını verdi. Ancak araştırmacılar, bir zamanlar Kiev eyaleti olan Oryol bölgesinde doğan Sapega’nın dedesinden daha ileriye gidemediler. Anne tarafından arayış da Vologda bölgesindeki Velsk adlı küçük şehirde sona erdi. Daha önceki kuşağa inmenin imkânsız olduğu ortaya çıktı. Arşivler kaybolmuş olabilirdi. “Belki Stroganov ailesinin bir tür evlilik dışı kolu vardır” diye düşündü. Pyotr Petroviç, soyağacını göstermek için Kont Pyotr Stroganov ve Vergi Bakanlığı Korgenerali Pyotr Sapega’nın portrelerini Odintsovo Razdorı’daki evine asmayı planladı. Üniformalı ve nişanlarıyla. “Rusya’daki en iyi portre ressamından böylesine önemli bir misyonu üstlenmesini istemeliyiz” diye düşündü. Ancak Aleksandr Maksov’la tanışıklığı yoktu. Ona giden yollar da çok kolay değildi: Birkaç ay bu yolları aradı. Ancak onun bu zahmetli işinde sanatçıların faaliyetlerinden, ayrıca federal düzeydeki diğer yaratıcı kişilerden sorumlu hükümet

üyelerinden birinin yer almasıyla bu düşünce hayat buldu. Büyük zorluklarla ressamı çalışmaya başlaması için ikna ettiler. Ancak usta ressam Stroganov'u bir fotoğraftan çizmeyi kesinlikle reddetti. Bay Sapega portre ressamına hem kendisi için hem de imparatorun maiyetinden Pyotr Aleksandroviç için poz vermek zorunda kaldı. Şimdi, vergi dairesi memurunun şehirdışındaki evinin misafir salonunda, harika ustanın yaptığı iki tablo karşılıklı olarak duruyor. Her seferinde de onları izleyen misafirler ellerini kaldırarak: "Tanrım, Rusya'nın büyük ailelerinin temsilcilerinin bu aşırı benzerliği! Sanki iki yüz yıl geçmemiş gibi!" diyorlardı. İş dünyasından arkadaşlarının bu tür değerlendirmeleri Pyotr Petroviç'in kulağına öyle hoş geliyordu ki o da kendi aristokrat kökenini mükemmel tavırlarla kanıtlamak istiyordu.

"Sizi beş dakikadan fazladır bekliyorum" dedi hoşnut olmayan bir şekilde Pyotr Petroviç.

"Özür dilerim! Toplantılar birer işkence" diyen Bay Dulçikov onun yanına yerleşti.

"Yeni, önemli bir şey mi var?"

"Çok konu var. Rapor etmeme izin verir misiniz?"

"Dinliyorum!" diyen Bay Sapega garsonu çağırды, "Paradise" konyak sipariş etti, bir puro yaktı, yarı boş salona göz gezdirdi, meslektaşы Dulçikov'a bakıp pür dikkat dinlemeye başladı.

Arkadi Lvoviç, sohbele başlamadan önce zarfı masanın üzerinden muhatabına doğru itti ve fısılda-yarak şöyle dedi:

"Lütfen bu dostça yılbaşı hediyesini kabul edin!"

Sonra aynı tonda konuya devam etti. Önce, Bay Jaslupin'in dairedeki durumunu sordu. Dikey bağlarını. Tam olarak arkasında kimin durduğunu. Ama

ağırlıkta Mahahorin'in ziyareti hakkında, değerli metaller üzerindeki özel tüketim vergilerinin kaldırılmasıyla ilgili onunla genel hatlarıyla ortaya çıkacak iş hakkında, bu kişiden kaynaklanan önsezi-leriyle hissettiği tehlikeler hakkında konuştu. Şube müdürü, Pyotr Sapega'dan koltuğunu koruma konusunda teminat istedi.

Bakan şemsiyesi iyiliğine karşılık yılın her çeyreğinde altmış bin dolar vaat etti. Bay Dulçikov, Pyotr Petroviç'in tek başına hiçbir şey yapamayacağını biliyordu. Ancak hep birlikte, diğer yüksek rütbeli kişilerin sesleriyle birlikte, gerekli kulağa giden her bir kelime konumunu güçlendirebilirdi.

"Dairede yetmiş üç bölüm var. Herkesten benzer bir miktarı yılda dört kez cebine indiriyorsa? Baştan çıkarıcı bir sermaye, ha? Fena değil! Ya Pyotr Petroviç'in kendi işi? Zaten birkaç endüstri onun himayesi altına!" diye düşünüyordu Arkadi Dulçikov o sırada. "İyi de bana ne, umrumda mı? Kendimi korumalıyım! Gerisi ilgilendirmez! Benim koltuğum, işte anahtar kelime! Koltuğumu koruyarak kendi hayatımı koruyorum! İşte bu koltuk için tüm Rus soylularına böyle yüksek meblağlar ödeyeceğim. Onun çevresinde çok güçlü bir savunma hattı oluşturacağım. Sapega'nın cazgır olduğunu biliyorum! Bu cazgırlığıyla da koltuğumu savunacaktır, ha?"

Ortaklar yeterince konuştu, yemek yedi, ortak eylemler üzerinde anlaştılar. İçtiler. Pyotr Petroviç'in sıradaki buluşması saat on dörtteydi. Arkadi Lvoviç çıkışa doğru küçük adımlarla hızlıca yürüdü. Sözde aristokrat Bay Sapega şöyle düşünüyordu:

"Bu general ne kadar da namussuz! Ayda yirmi bin dolar için ne çok şey istedi! Küstah! Cimri! Bu

ne, para mı? Özel tüketim vergisi işi sonuçlanırsa en fazla elli bin daha ekler. Ama fazlası asla, olmaz. Bu kuruluşlar için onu korumaya gerçekten değer mi? Şimdi tamamen farklı bir zaman! İki bin, iki bin bir veya iki yılı olsaydı bunu göze alırdım. Ama iki bin dört yılında bir adım bile atmam. Mahahorin ne teklifte bulunacak, bekleyelim. Diğer adayları bekleyeceğim. Koltuğa aç olanlar kendileri aranılır. İş yapmak isteyen bir sürü adam bulunur! Koltuk, herkese ciddi bir gelir getirir. Sonuçta, bensiz Dulçikov'la baş edilmez. General'i atamazlar! Yukarıdan Nedov-yalkin bu kârlı işe dahil edilmeli. Bu tür konularda kimsenin anlamadığı kadar çok şey bilir. Gerçek bir bürokrat şimdi Arkadi Lvoviç'in sandalyesinin sallandığına, koltuğunun rakiplerin baskısı altında gıcırdadığına ve güçlü insanların onu görmezden geldiğine dair bir söylenti yayar! Birkaç zengin ismi söyler. O zaman oranlar hızla tavan yapar. Evet, kendisi parayla koşarak gelecek. Onları her fırsatta sunmaya başlayacak. El değmemiş paketler. Dolar boyasının en tatlı kokusuyla. Bu tam olarak yapılması gereken şey! Başka türlü olmaz! Kibarlığa ne gerek var? Dulçikov, Mulçikov, Tulçikov, Bulçikov. Ne fark eder? Herkes ödemeli.”

Bu hoş düşüncelerden sonra Pyotr Petroviç Sapega, fazlasıyla aristokrat bir havaya girerek Nostalji restoranının masasına yeniden rahatça yerleşti; kafası hareket etmiyor, gövdesi doğrudan doğruya dik durmaya çalışıyor, tembel gözleri “Interier” dergisine tembelce bakıyordu. Kont Stroganovların düzmece torunu yavaşça, belki de yorgun bir şekilde purosunu içti ve dalgın bir bakışla dairesinden bir sonraki generalini beklemeye başladı.

Arkadi Lvoviç arka kapıdan hızla ofisine girdi. Sezgileri ona, Bay Sapega arkadaşı sayılsa da, ona hiç de büyük umutlar bağlamaması gerektiğini söyledi. “Bu yüzden ona az para ödüyorum. Yine de büyük kuş, bakanın özel kalemi. Bay Dulçikov düşünmeye başladı.

“Lanet olsun. Onu attırmak, onun beni korumasından daha kolay. Ama her şeyin bir zamanı vardır! Aramızdaki fark çok büyük; o devlet görevlisi, ben bir bürokratım! İşimiz tamamen farklı. Para kazanması için ‘evet’ demesi yetiyor! Benim ise ‘hayır’ konusunda ısrar etmem gerekiyor, benim kazancım böyle! İkisi de tek kelime gibi görünüyor. Ancak karşılığında alınan paralar çok farklı! Biri ganimet gibi. Kendisi hiçbir şeyi onaylamaz, ancak sadece önemli ofislere imzaya taşır. Ben belgeleri kendim imzalıyorum. Bu nedenle mutfagım çok daha büyük. Ölçekler farklı ne de olsa. Müşteri profili daha zengin. Eski Rus soyundan bu aristokrat neme gerek? Lanet olsun! Bakanın kulağına, kendi bağlantılarımı kullanarak özel kaleminin onunla ilgili karalayıcı bilgiler içeren bir dosya hazırlayıp bakanlar kuruluna sunacağına dair bir şeyler çıtlattırsam. Nasıl, ha? Süper! Burada, Pyotr Petroviç’in masasının altında, hızla aleve, ateşe dönüşen bir kıvılcım belirecek. Koşturmaya başlayacak. Telefonlar kesilecek! Kapımı çalacak. Ona yardım edeceğim ama bedavaya değil. Her çeyrekte söz verdiğim altmış bin doları kesinlikle keseceğim. Maaştan nasıl mahrum bırakılır, koltuklar nasıl alınır, görsün bakalım. Zaten başka nasıl olabilir? A? Gitsin cebini diğer koltuklardan doldursun. Bizde çok var nasılsa!” diye düşünen üçüncü dereceden devlet danışmanı kendini sakinleştirdi.

Lavaboya gitti, dulavratotu yağına batırdığı pamukla kaşlarını sildi, boynundaki nasıl olduğu bilinmeyen morluğun üzerini kapatmak için onu pudraladı, bayağı seyrek saçlarındaki beyazlığı özel İngiliz pudrasıyla kapatmaya çalıştı, aynaya baktı, gözlerini kıstı, yanaklarını gömleğinin yakasına doğru çekip gerdi, resmi ceketini giydi, ofisine geçip komuta masasının ardındaki yüce koltuğuna oturdu. Sonra devlet başkanının portresine şevkle baktı, direk hattın ahizesini kaldırdı ve olağan emir tonuyla şöyle dedi:

“Lübaş, Bay Treşçalov gelsin.”

Yine X...’nin tutuklanmasıyla ilgili manşeti içeren gazeteyi açtı, onu ziyaretçi masasının üzerine fırlattı; varsın ricaya gelenlerin hepsi hükümetin prensip ilkelerini hatırlayıp korku içinde silkinsinler.

Odaya otuz yaşında, kısa saçlı, pek uzun boylu sayılmayan, kaya gibi bir adam girdi. Mavi bir eşofman giymişti. Boyun çevresinde bej bir fular vardı. Kışlık ayakkabılar yerine hafif spor ayakkabılar giymişti. Elinde ara sıra sıkığı bir bilek yayı tutuyordu. Onu takiben içeriye kaslı, geniş göğüslü, kısa bacaklı, köpekbalığı ağızlı, iri sıçan kuyruklu, iki renkli bir bulterier girdi:

“Bak efendi, seni epeyir bekliyorum” diye konuşmaya başladı ziyaretçi yankılanan bir sesle. “Bilseydim, karnımı doyurup gelirdim. Senin yüzünden midem boş. Köpeği kızdırdın. Bu rahatsızlıklar için, gerçekten kışının yarısını koparmak istiyor. Yumruklarım da suratını yapıştırmak için kaşınıyor. Kötü karşılıyorsun! Ben polisin yakasındaki kepek değilim. Kuş pazarında tüy hiç değilim. Ben kargaların temsilcisiyim. Anladın mı, memur? Bize sadece senin ofisinde değil, çok daha yüksek katlarda da saygı duymalılar.”

O anda Bay Treşçalov bilek yayını kenara bıraktı, masadan makası aldı, gazeteyi ikiye böldü, H... hakkındaki yazıyı kesinlikle umursamadan yıldız yıldız kesmeye başladı. Sonra, sanki bir şey düşünüyormuş gibi burnunu ovuşturdu, kafası karışan şube müdürü ise onun bileğinde “Vurdum mu deviririm!” yazılı dövmeyle fark etti.

General afalladı. Kesinlikle böylesine yüzüstü bir küstahlık beklemiyordu. Treşçalov’u kabul etmesini istemişlerdi. Bu tipin, başkent in iddialı gruplarından birini temsil ettiği uyarısı yapılmıştı. Ama böyle tarzlar filan! Kullandığı kelimeler! Ne kadar korkunç meydan okuma! Dulçikov buna hiç hazır değildi. Ziyaretçiyi derhal kapı dışarı etmek istedi. Güvenliği aramak istedi. FSB’den tanıdık arkadaşları, polisi.

“Bana hakaret etmeye mi geldi? A?” diye öfkelen-di. “Köpeğiyle mi korkutuyor? Paramparça etmekle mi korkutuyor, sokak piçi! Evet, ben kendisini ebedi donmuş topraklara gömerim, böylece bu kaslı vücut kutup porsuklarına tatlı üzerine dondurma olur! Bullterierini de sabun yaparım.”

Öfkeli zihninde, suçluya karşı başka, daha korkunç intikam biçimleri buldu. Ancak Arkadi Lvoviç’in kavga isteği yavaş yavaş soğudu. Düşüncelerini ve hareketlerini kontrol etmeye başladı.

“Böyle bir olay hiçbir şekilde dairede skandala dönüşmemeli! Yoksa koltuğumu kendim riske atarım, ha? Dairede alay konusu olurum. Hayır, en iyisi bu adamı bir an önce yollamak” diye düşündü.

“Olur mu canım, daha yeni geldim. Yıl sonu toplantısı, ehm-öhm” dedi kafası karışık Bay Dulçikov.

“Bana ‘canım’ deme! Ben gey filan değilim, anladın?!”

“Sizi nasıl onurlandırmamı istersiniz?”

“İsmimi mi kastediyorsun? Bana ‘Deli Vinç’ demen yeterli!”

“Nasıl, affedersiniz? Kule vinci mi?”

“Hayır! Duyduğun gibi, ‘Deli Vinç.’ Anladın?”

“Sizin için ne yapabilirim? Ne tür bir yardıma ihtiyac var?”

Arkadi Lvoviç açıkça bu egzotik ismi tekrarlamak istemedi.

“Bir an önce kapı dışarı etmeli. Gerekıyor. Olası bir saçmalıktan kaçın, azizim” diye aklından geçiriyordu.

“Sana Zanoza hiçbir şey söylemedi mi? Yalan söylüyorsun, her şeyi söyledi!”

“Unutmuş olabilirim, yaşlandım. Konu neydi ehm-öhm, hatırlatın?”

“Ne yani, ricamızı mı unuttun? Nasıl yani, sersem? Üniformalısın diye beynini patlatmayacağımı mı düşünüyorsun? Yüzünü gözünü öyle patlatırım ki domuzlara benzersin. Anladın? Anında hatırlarsın her şeyi! Taleplerimizin unutulması, daha önce hiç olmadı. Mektubu al ve imzala. Orada her şey yazılı. Ama orada ne yazıldığını sorma. Kendin oku! Bunun ne demek olduğunu bildiğimi mi sanıyorsun? Sersem! Üç dakikan var. Sonra aşçıların kızartmadan önce pirzolayı dövmeleri gibi yumruklara başlayacağım. Anladın?”

General Dulçikov nöbet geçirircesine kâğıda baktı. Votka ihracatındaki KDV geri ödemesinden bahsediliyordu. İade tutarı iki yüz otuz milyon ruble idi.

“Ürünlerinizin ihracat edildiğine dair gümrük çıkış beyannamesi var mı? Genel olarak hangi belgeleriniz var” diye neredeyse fısıltıyla, temkinli bir şekilde sordu şaşkınlık içindeki memur.

“Ne beyannamesi? Kafayı mı yedin?”

Köpek, sahibinin sert tonuna anında tepki verdi. Derin kara gözlerini öfkeyle Bay Dulçikov'a dikti; bodur, güçlü vücudu komut beklentisiyle dondu, güçlü çene hafifçe açıldı, büyük pençeleri gerildi.

“Köpek şimdi üzerime atlayacak” diye düşündü bir adım geriye giderek. “Ama beyanname olmadan hiçbir şey yapılamaz. Ürünler hangi sınırdan geçti? Gümrüğün mühürü var mı? Bu iğrenç hayvan ve sahibi, azgınca her şey yapacak kapasitedeler! Ne yapabilirim? Güvenlik diye bağırمام ki? İmza atsam mı? Onu diğer mercilere mi yollasam? Sonra onlar koşarak bana gelecekler. Sorun şimdi nasıl çözülebilir? Bir daha böylesi tiplere asla randevu vermem. Pencereden Maroseyka'ya atla daha iyi!” diye düşünüyordu.

Korkunç heyecan içindeki Arkadi Lvoviç'in nefesi kesiliyormuş gibiydi.

“İki dakikadan az zamanın kaldı” dedi Treşçalov hiddetle. “Seninle köpek ilgilenir. O apolet sökme ve burun ısırmada ustalaştı. Rusya yasalarından haberdarsanız köpeğin sahibinin onun verdiği zararlarla ilgili herhangi bir sorumluluk taşımadığını biliyor olmalısınız. En fazla bir para cezası olur! Kuduz aşısının parasını isterler. Hekim masrafını yüklerler. Ama bu arada köpek seni parçalar! Parçaların binanın dört bir tarafına saçılır.”

Bu arada Bay Treşçalov kâğıttan yaptığı yıldızları şube müdürünün yüzüne fırlattı. Gülmeye başladı. Çocuklar gibi uzun uzun güldü. Bullterierin siyah burnu hafifçe titredi. Hayvan, Arkadi Lvoviç'e saldırmaya hazırды.

Bay Dulçikov, böylesine sersemce bulaştığı bela için derin bir pişmanlık içindeydi. Kendisine, yaşadığı dünyaya çok kızmıştı.

“Böyle bir küstahlık ancak Rusya’da mümkün” diye endişe içinde düşündü. “Bir bullterier beni parçalayacağı korkusuyla neden kanunları çiğneyemeliyim? Ben, yeni Rusya’nın generali, kendi ofisimde bir köpekten mi korkuyorum? Isırılmaktan, parçalanmaktan mı korkuyorum? Şevkle hizmet ettiğim dairede alay konusu olurum! Küçük rütbelilere bile maskara olurum: ‘He he, Dulçikov’u köpek ısırması. İhracat KDV iadesini reddetmiş. Bu yüzden köpek bile kızmış, memurun saçmalamasına o bile dayanmamış!’ Tam oda oda dolaşacak türden bir efsane. Ya? Bir anda suçlu olacağım! Belge yoksa KDV nasıl geri ödenir? İhraç edilmiş mi, edilmemiş mi? Belli değil. Evrak yoksa nasıl kanıtlanır! Bütçeden neredeyse üç yüz milyon ruble ver! İ..skaya bölgesinde memurlara olan borçlar zaten altı milyon doları bulmuş. Dört aydır maaş ödenmiyor. İnsanlar elektrik parasını ödeyemez hale gelmiş. Evler karanlıkta. İmparatorluk dönemindeki gibi mum yakıyorlar. Belediye meclisleri lambacı alıp almamayı tartışıyor. Hükümet binalarını aydınlatmak için. K..skaya bölgesinde devlet çalışanlarına olan borç dokuz milyon dolar. İnsanların ödeyecek yakıt parası yok. Keçe botlarla ve kürk mantolarda uyuyorlar! Sen de burada bu yamyama on milyon dolar veriyorsun. Ver! Hayali ihracatın KDV’sinin geri ödenmesi için imzayı at ve bu konuyu unut! Kişisel bir çıkarın olmadan! Bir pay almadan! En azından paylaşsalar! Bu işte olması gereken bu, deseler: Sayın general yüzde otuz sizin, diğerleriyle kendimiz ilgileniriz. O zaman kimse itiraz etmezdi. Üç dakikalık bir ultimatome gerekli olmazdı. Herkes kendi hakkını alırdı. O zaman birbirimizi unutmak günah sayılmazdı. İş bitti, her-

kes yoluna! Şimdi odamda olup biten ne böyle? Terör! Devlet yetkilisi Dulçikov bir suç örgütünün saldırısına uğruyor: insan yüzlü bir yamyam ve ısırma içgüdüğü çok gelişmiş bir bullterier. Yurtdışında bu mümkün mü? Almanya’da, Fransa’da, Amerika’da? Suç örgütü bir memura saldırırsın? Hem de iş yerinde? Başının üzerinde ulusal bayrak dalgalanan birine? Bronz tabelasının ışıltıları Kremlin pencerelerine kadar uzanan dairede? Mağara devrinde yaşıyoruz. Ne zorluklar çektiğimizi yurtdışında bilmeleri gerek. Dayanılmaz koşullarda varlığımızı sürdürüyoruz! Kendimiz için savaşıyoruz! Tamam da, Treşçalov’un bu kâğıdıyla ne yapmam gerekir? İmzalayacağım! Podholüzin, Mahahorin, Santapukin ile ilgili bir sürü plan yapmışken koltuğumu on milyon dolar için neden riske atayım? Kendi sağlığını riske atayım, ha? Lanet olsun! İmzalayacağım! Ama kafa karıştırıcı bir yazıyla. Gizli anlamlı. Efendilerinin ortaya çıkması için. Belki paylaşmayı bile kabul ederler.”

Üçüncü dereceden devlet danışmanı masaya yaklaştı, Parker markalı altın uçlu kalemi aldı ve azgın alacaklının antetli kâğıdına şunları yazdı:

“İlgili kanun gereği, Rus malı ürünlerin ihracatında KDV geri ödemesi yapılmaktadır. İhracatçının katma değer vergisi iadesi için başvurusu durumunda yasaya uyularak KDV ÖDENSİN.”

Notun altına karmaşık imzasını attı.

Bay Dulçikov metnin tamamı küçük, sıkışık el yazısıyla, “KDV ÖDENSİN” sözcüklerini ise kasıtlı olarak büyük harflerle cümlelerin sonuna yazdı.

“Şimdi denetçiler ve yamyamlar beni avlamaya çalışsınlar bakalım,” diye düşündü Arkadi Lvoviç memnun bir halde. “Vergi iade departmanı çaresine

baksın. Aksi nasıl olabilir, ha? Bu bir tür hayatta kalma. Sen bir bürokratsın, iş insanısın, bilim insanı veya taksi şoförüsün. Kendini düşünmezsen, yok olursun! Şimdi, burnunun dibinde, üzerinde “Vurdum mu deviririm!” dövmesi olan bir yumruk ve timsah gibi ağzı olan canavar görünce ne yapacaklarını onlar düşünüp dursunlar. Tek bir kolay hareketle, tüm sorunlar masalara atıldı. Bu arada, oradaki müdür de tam bir pislik. Ne yani onun koştüğünü da ben mi düşünmeliyim? Koltuk onun, varsın kendi korusun.”

İdeal çözümün bulunduğundan emin olan Bay Dulçikov biraz sakinleşti, kâğıdı masadan aldı ve Treşçalov’a uzattı.

“Artık vergi iadesini almanızın önünde bir engel yok. Ama lütfen köpeği benden uzaklaştırın. Ceke-time üzülürüm” dedi Arkadi Lvoviç saygılı bir ses tonuyla.

“Bir ceket ne ki, kolunu kaybedebilirsin, hatta kafa veya koltuğun da olabilir” dedi Treşçalov biraz yumuşayarak ama yine de yeterince öfkeyle. Kâğıdı aldı, kararı okudu, yetkiliye yan yan baktı ve sözlerine devam etti: “Bizim arkadaşlığımızı hafife alma. Bugünkü hoş olmayan durum tekrar ederse, o zaman işin fena. Bitersin! Bize neden kargalar dediklerini biliyor musun?”

Elindeki kâğıttan yıldızlar kesmeye devam ediyordu.

“Üzgünüm, hayır efendim!” dedi şube müdürü endişeyle.

“Gerçekten bilmiyorum” diye düşündü.

“İşe çıkan kargalarımız var. Onlar basit kuşlar değil, eğitilmişler. Ayrıca sadece kanatlı olanlar değil. Her türden hayvan var. Onlar bizim talimatlarımızı

yerine getirirler. Tartışmasız, düşünmeden. Örneğin, Dulçikov imzaya mı zorlanacak ya da Pupsikova öde mi yapacak, neden kendi yumruklarını kirletiyim? İşte bunun için bizim uçan, sürünen ve ısıranlarımız var. Onlardan saklanacak hiçbir yer yok. Delikten girerler, kuyuya inerler, ufak pencereden uçarlar, arabayı ters döndürürler. Anladın mı, memur? Bizden saklanmaya çalışma. Saf delikanlılarımızı kandırma. Biz kimseyi affetmeyiz. ‘TUT;’ tek komut! Anladın? Haydi, ben gittim. Bizden daima kork. Faydalı bir iş yaptığında bile. Bunu aklında tut!”

Bay Treşçalov kestiği gazete parçacıklarını Arkadi Lvoviç’in yüzüne fırlattı, yüksek sesle homurdandı ve köpeğiyle odadan çıktı.

“Neyse geçti, ha?” diye düşündü rahatlayarak, “Mitka’ya bir Staffordshire alması için talimat vermeliyim. Onu ofisimde tutarım. Masanın altında. Ya da perdenin arkasında. Dinlenme odamda. Sahibini savunmak için çılgınca boğuşmak ona gerçek bir haz verecektir. Ya da belki bir kutup porsuğu? Onu evcilleştirmek zor, ama bu Treşçalov’un Bullterierini parçalara ayırırdı. Bir şeyler yapmak gerek. Rezalet! Rusya vergi dairesi generalini rehin almak hem de kendi ofisinde, Maroseyka’daki ana binada saldırgan köpekle tehdit etmek! Bu devletin çöküşüdür! Treşçalov’un ‘Apolet sökme ve burun ısırmada usta’ tehdidini hatırladı. Ne yani, bu Bullterier mi onurumuzu koruyacak mahkemelerde? Anayasal Themis’in temsilcisi mi olacak? Sende kafa var, azizim Dulçikov, işleri bu küçük düşürücü olayları kendi hayatından çıkarabilecek gibi öyle düzenlemelisin.”

Kendini sakinleştiren Arkadi Lvoviç odada dolaştı, buzdolabına gidip “Bolşoy” votkasını aldı,

yaklaşık yüz gram kadar bardağına doldurdu ve tek yudumda içti. Sonra takıntılardan kurtulmak istemesine başını salladı ve elma turşusundan bir ısırık aldıktan sonra kendine geldi. Yüzündeki gerginlik anında geçti, rengi pembeye döndü, yine kendinden daha emin bir şekilde odasını adımlamaya başladı.

Tamamen farklı düşünceler aniden onu durdurdu.

“Bakanlık Kuruluna 2004 yılı bütçe gelirlerinin artırılmasıyla ilgili bir proje hazırlamak gerekir. Koltukta oturup sadece kendine çalışamazsın, değil mi? Burumuzun dibinde yıl sonu. Yılsonu toplantısı çok yakında. General Dulçikov’dan girişimci biri olarak söz edilmeli. Ama fazla da övmesinler! Reformcu da demesinler. Bakarsın daha yüksek bir koltuk teklif edilir. Geliri olmayan bir yer. Öyle yerler beni hiç ilgilendirmez. Koltuğunuzda cebiniz için yenilikçi olmak iyidir ama arada da devlet bütçesini hatırlamak fena olmaz. İşte, mesela, saldırı için eğitilen köpekler ve kuş dövüşleri için bir vergi koymak. Ya da lüks otomobil ve bin doların üzerindeki giysilerin vergilerini yüzde yüz artırmak. Pahalı ayakkabılar, değerli taşlardan yapılan ürünler, akademik bilgilerdeki vergiler artırılabilir. Doktora derecesi ve ordinaryüs profesör unvanı neden unutuldu? Bilgiye vergi uygulamanın zamanı geldi! İngiltere’de pencere ve bacalar kraliyet harçlarına tabiyse, o zaman Ruslar neden bilim dünyasına vergi koymasın? Ne de olsa çevremizde bu akıllılardan çok var, değil mi? Domuzlara ve köpeklere, tanınmış elit çevrenin para ve mücevherlerini aramayı, pop yıldızlarının evlerini ve mekânlarını altını üstüne getirmeyi, senatörlerin, milletvekillerinin, talk show sunucularının ceplerini ve valizlerini koklamayı öğretmenin zamanı geldi.

Kimse kim, onlar da parayı çuvala götürüyor! Ah, güzelleri unuttum! Onlar da vergi ödemek zorundalar! Herkes güzelliğin bir servet olduğunu yazıyor! Ülkemizde herkes kazancı için vergi ödüyor. Güzelleri neden bütçeye bağlamayalım? Vergicilerle kolay ödeşirler. Büyük sponsorları var. Ben de nasiplenirim! Hele Rusya'yı bir kandırmaya çalış! Dulçikov orada, boşa mı duruyor, ha? Beni ne romantik hikâyeler bekliyor! Herkes kıskanacak... Tabii ki Kuz-yakin ve arkadaşları dışında. Yakın gelecekte *onlar* arasında yer almayacağıma emin miyim?"

Şimdi Maroseyka'daki pencerenin önünde donakalan Arkadi Dulçikov'un aklını bu tür orijinal düşünceler kurcalayıp duruyordu.

Allegro Bank temsilcisi, Popişeva'nın ev sahipliği yaptığı bekleme odasında Bay Treşçalov'u bekliyordu. Kiminle tanışacağını çok iyi biliyordu. Ancak Vlad Semenyura'yı bu dünyadaki hiçbir şey şaşırtmazdı. Her zaman önüne, o kişiyle iletişimin herhangi bir ticari anlamı var mı yoksa yok mu diye, tek bir soru koyardı. Konuşmalarda makul bir sebep görürse, duvarları yıkar ve kârlı hizmetini muhataplarına oldukça başarılı bir şekilde dayatırdı. Bullteriere hiç aldırış etmeden, dosdoğru ofisten ayrılan Treşçalov'a yöneldi:

"Vlad Semenyura, Allegro Bank. Uzun zamandır sizinle tanışmayı hayal ediyordum! Bankam sizler gibi zeki ve geniş çevresi olan kişilerle yakından ilgilenir. En önemli ve hoş olansa bu tanışmanın öylesine olmasıdır. Buyurun lütfen, 'Sezar' elit kulübünün açılışı dolayısıyla düzenlenen yemeğe davetiye. Eşiniz ya da kadın arkadaşınızla muhteşem partiye katılmanızdan şeref duyarız! Bir erkek arkadaşınızla da gelecek olursanız da çevredekileri asla şaşırtmazsınız. Restoran,

sauna, zevkinize uygun masaj, oryantal dans, bireysel erotik gösteri, hepsi hizmetinizde olacak.

“Benden ne istiyorsun?” Treşçalov durdu, davetiye aldı ve konuşmaya devam etti. “Bana birkaç davetiye daha ver. Söyle bakalım siz kimin himayesindesiniz?”

“Lütfen kendi yönetiminizden öğrenin. Mesela, Bay Pentürin’e sorun. Ama unutmayın, şimdi bankaların himayeye ihtiyaçları yok. Nitekim, Allegro’nun müşterilerinin çoğu profesyonel meslektaşlarınızdır. Aksi durumda topyekûn bir savaş çıkar... Sorduğunuz şey, çok daha öncelerydi... Lütfen Pentürin ve arkadaşınız için de davetiye alın” dedi genç adam ve ona iki davetiye verdi.

“Senin çıkarın ne?”

“Bay Treşçalov! Farklı şekillerde para kazanabilirsiniz. Biri hilekâr, diğeri girişimci, üçüncüsü finansçı, bürokrat, eşkiya, sporcu, sanatçı. Ancak para sadece bankada tutulur. Daha da iyisi, Allegro Bank’ta. Herhangi başka bir yer para için sakıncalıdır. Bir tüberküloz hastasının nasıl ki kuru, sıcak havaya ihtiyacı varsa, özellikle büyük miktarlarda banknotlar, banka bodrumlarına ve kasalarına ihtiyaç duyar. Sonuçta hayatımız sürprizlerle dolu! Ya dairenizde bir gece arama olursa? O zaman sermayeyi kediye yüklersiniz! Ya da başka şehir eşkiyaları davetsiz çıkagelseiler. Parayı ne kadar iyi saklasanız da yine de bulurlar. İşkenceyle de olsa o parayı bulurlar. Böyle bir riske gerek var mı? Risk sadece sermayeyi kaybetmek değildir, tüm aile bireyleri tehlikeye girer! Bizim ise harika tekliflerimiz var. Anonim hesaplar. Kişiye özel hizmet. Endişe yok, harika faizler alacaksınız ve huzur içinde uyuyacaksınız. İsterseniz kendi dairenizde, isterseniz

bir devlet hapisanesinde. Para, huzuru ve sessizliği sever. İşte akıllı insanlara bu koşulları sunuyoruz. İşte benim kartım. Arayın. Telefonum yirmi dört saat açık. Bankacılık hizmetimizin tüm güzelliklerini size anlatmak için hâlâ zamanım var. Teklifimin sizi çok ilgilendireceğine eminim, buna inanıyorum.”

Vedalaştıklarında genç adam, Treşçalov’un yüzünde zar zor fark edilir bir gülümseme belirmediğini fark etti. Elini Semenyura’ya uzatıp “Sezar’da görüşürüz” dediğinde ise banka temsilcisi şöyle düşündü: “Saf delikanlı. O kadar çocukça ve o kadar avanakça ki başkent, iş için mükemmel bir alan olduğuna kesin olarak emin oluyorsun!”

Yenilikçi düşüncelerinden sonra General Dulçikov kendini topladı ve masanın ardındaki koltuğuna oturdu. X...’nin tutuklanmasına ilişkin bilginin yer aldığı gazeteden sadece yarım şerit kalmıştı. Bay Treşçalov’un sanatının parçaları yere saçılmıştı. General bekleme odası direk hattının ahizesini kaldırdı.

“İçeri gel!” dedi aceleyle.

Popişeva anında odaya girdi. Ona sadece gözleleriyle dağınıklığı gösterdi. Sekreter her şeyi anladı ve hemen toplamaya koyuldu.

“Kleşçivtsev içeri gelsin” dedi şube müdürü. Yanında köpek ya da başka bir hayvan olmadan içeri al. Treşçalov’la olan hikâye bir daha tekrarlanmasın. Makam odama bir Bullterierle kimse dalmasın! Skandal! Bilgisayarda yaz: ‘Müdür odasına hayvanlarla ve kuşlarla girmek kesinlikle yasaktır!’ Bu yazıyı odamın girişine asacaksın. Hemen! Anladın mı?”

Sekreter odayı toparlarken Arkadi Lvoviç’in kafasında Kleşçivtsev’in yaklaşan ziyaretiyle ilgili düşünceler dolaştı. Şehir itfaiye şefinin oğluydu.

“Bizim işte gerekli bir kişinin,” diye düşündü Dulçikov, “Rusya’da yasa ihlalleriyle ilgili bir davayı kapatmanın en iyi yolu, arşiv yerine kül bulmanızdır. Evet, bugünlerde yangın çok revaçta, ha? Sonuçta, alev sadece mülkü değil, aynı zamanda kanıtları da yok eder! Genç adama istihdam konusunda yardımcı olmak gerekir. Ama nereye? Hangi şubeye? Güvenlik mi? Ya da belki kendi şubeme, ha? Hiç de fena değil! İtfaiye başına her fırsatta yalvarmak, parayı onunla paylaşmak yerine oğluna böyle talimatları vermek daha iyi değil mi? Hem işler daha hızlı yapılır hem de asıl önemlisi fiyat düşer. Fiyatlar düşer, ha? Benim için daha ucuz olur!”

“Tamam, Lübaş, bitti mi? Kleşçivtsev’i davet et!”

Ofise yirmi beş yaşlarında genç bir adam girdi. Uzun boylu, tombul, yuvarlak yüzlü, sarkık çeneli ve şişmiş kahverengi gözlü, yorgun bakışlı. Elinde üşengeç bir şekilde bazı kâğıtları tutuyordu.

“Evet, efendim. Oturun. Babanız nasıl? Sağlığı yerinde mi? Onunla zaten dün konuştum. Zeki adam. Rusya, ehm-öhm, itfaiye teşkilatının gururu! Size içtenlikle yardım etmek istiyorum. Çalışma hayatınıza nerede başlamak istersiniz? Hangi uzmanlık alanıyla ilgileniyorsunuz?”

İçinden şöyle düşündü:

“Öküzün ta kendisi. Böyle oğlun varsa al başına belayı. Kesinlikle beş para etmez bir şey!”

“Babam nereyi uygun görürse orada başlayacağım. Neden kafa yorup durayım? Ondan daha iyisini düşümemem. Bugünlerde birçok kişi babamdan beni onların yanlarına almasını istiyorlar. Yani çevrede iş çok.”

“Haklısınız, genç adam, yetenekli insanlar için iş bulmak zor değil. Eğitim durumunuz ne? Nerede okudunuz?”

“Bir sürü diplomam var. Size hangisi lazım?” Bay Kleşçivtsev yavaş ve sıkıcı bir şekilde konuşuyordu. “Uçak mühendisi, uygun mu? Ya da ziraat mühendisi, et ürünleri teknolojileri uzmanı, alkol üreticisi, beden eğitimi öğretmeni, ekonomist... Aslında benden ne istediğinizi tam olarak anlamış değilim.”

“Belli ki başkentteki her enstitüsü itfaiye şefinin oğluna bir diploma vermiş. Ne diyelim bu da bir ticaret. Bu sülüklerden bir şekilde yararlanacaksınız. Anlıyorum, en ucuzu diplomaıyla ödeşmek. Bari bildiği bir şey var mı” diye düşünüyordu Arkadi Lvoviç tereddüt içinde.

“Bu yüzden size soruyorum çünkü ne tür bir iş istediğinizi anlamak istiyorum.”

“Babacığuma sorun.”

“Elbette ona sorarım! Ama o da bana oğlum kendisi ne istiyor diye sorabilir. Ona ne cevap verebilirim ki, eğer...”

“Bana bir masa verin. Babamınki gibi büyük ve güzel. Hediyeleri koyabileceğim çekmeceleri, rafları ve kasası olan. Var mı öyle bir masanız?”

“Satın almak gerekecek” diye karar verdi Dulçikov. “Ama bu serseri beni iyice yordu. Eğer ki emirlerimi de bu şekilde yerine getirecekse, o zaman neme lazım, canı cehenneme!”

“Genç adam! Babanızın yüksek mevkiine ulaşmak, general olmak için bazen çalışmak gerekir. Ekonomi diplomanız olduğunu duydum. Bilanço okuyabiliyor musunuz? Anlayabilir misiniz?”

“Amcacığım, neden bana bu kadar saçma şeyler soruyorsunuz ama? Ben daha birinci sınıfta okumayı öğrendim. Bilançooyu da, masalları da, fablları da, her şeyi okuyabilirim. İşte hatta bir bilançonun mısrala-

rını ezbere bile hatırlıyorum: ‘Bir vaftiz akşamında kızlar fala bakıyordu...’”

“Ağır bir vaka, baladları bilançoyla karıştırdı. Neyse çok berbat değil, bu zanaatı ona öğretiriz” diye düşündü Arkadi Lvoviç. Şube müdürü çekinmeden sırttı, ayağa kalktı, genç Kleşçivtsev’e yaklaşmış omzunu okşadı ve şöyle dedi:

“Başkent yüksekokullarının yetenekli bir mezununuz. Dilekçenizi yazın. Pazartesi işe başlıyorsunuz. Binbaşı rütbesiyle başlayacaksınız ve çok sayıda çekmecesini olan bir masanız olacak. Altı ay sonra binbaşı apoletli bir üniforma verecekler. Benim isteklerimi net bir şekilde yerine getirseniz bir iki yıl içinde albay olursunuz. O zaman ise general rütbesi ufukta görünür! Nasıl, tatmin oldunuz mu? Başka arzunuz, dileğiniz var mı, ha?”

İçinden ise şöyle düşündü:

“Sana üniforma değil uzun bir kırbaç gerek!”

“Peki, pazartesi günü doğrudan binbaşı üniformasıyla işe gelemey miyim?”

“Babanıza danışmanız gerekir. Peki elinizdeki bu kâğıtlar da ne?”

“Diplomaların kopyaları.

“Ekonomist diplomanızı çıkarın ve iş başvuru dilekçenizle birlikte sekreterime bırakın.”

“O zaman ben gittim?”

“Git!”

O an telefon çaldı.

“Podholüzün hatta” dedi sekreter boğuk bir sesle.

“Sizi dinliyorum, ekselansları!”

“Barguzinski’den ne haber?”

“İşletme temiz. Tek bir ihlal bile söz konusu değil. İhbarı kimin yazdığını tahmin etmek zor. Komisyon-

dan geri dönmelerini istedim. Orada kesinlikle yapacak hiçbir şeyi yok!”

İçinden ise şunlar geçti:

“Santapukin’le görüşmeden bahset, durum nasıl? Bakanlar kurulundan bir himaye olacak mı?”

“Bahsi geçen kişiyle konuşma şansım oldu. Her şey çok güzel. Bahsettiğim listeyi yardımcım sana getirecek. Çalışmaya başla. Ama günde bir dakika değil, bak gerçekten. Sonuçları görmek istiyorum. Umarım her şeyi anlamışsındır.”

“Yani bahsettiğimiz kişi planımızı onayladı mı? Ayrıcalık konusunda desteğe bel bağlayabilir miyim?”

“Her şey yolunda. Gevezeliği bırak. Görüşmek üzere!”

Podholyuzin’in sesi kayboldu.

“Bugün günlerden salı, tarih 23 Aralık 2003. Tam olarak bugünden itibaren benim hayatımda yeni bir sayfa başlıyor. Bu tarihi unutmamalıyım. Kariyerimde ilk defa, herhangi birinin değil, Santapukin’in ta kendisinin himayesine sığınıyorum, ha? Önümüzdeki 2004 yılı boyunca Bakanlar Kurulu şemsiyesi altında görev yapacağım. Harika! Bravo! En az altı ayım var. Yirmi-otuz milyon kazanmak mümkün, ha? Hayır, kendime yarım yıllık bir plan çizmeliyim; elli milyon dolar! Bu parayı kazanmadan da yurtdışına filan tüymek yok. Mayıs sonunda, kesin olarak yeni bakanlar kurulu belli olacak. Koltuğuma kaar ulaşmaları onların birkaç ayını daha alır. Yani planı gerçekleştirmek için zaman ve bağlantılar var! Ancak Santapukin’in hükümette kalma şansı çok yüksek. Tek kelimeyle, bekleyip görelim!”

“Vlad Semenyura, Allegro Bank,” diye kendini tanıttı genç adam geleceğin binbaşı Kleşçivtsev’e.

“Uzun zamandır sizinle tanışmayı hayal ediyordum! Bankam sizler gibi zeki ve geniş çevresi olan kişilerle yakından ilgilenir. En önemli ve hoş olan kısım, bizimle tanışmanın insanlara para kazandırmasıdır. Buyurun lütfen, Arbat’ta düzenlenen bira festivaline davetiye. Misafirlerimiz bedava ve diledikleri miktarda bira içebilirler. Bu arada, babacığınızın bankamızda şehir itfaiye teşkilatı adına hesap açacağına söz verirsiniz, o zaman işte ilk bin doları da alacaksınız.”

“Bin dolar mı?”

“Evet! Tam tamına bin dolar!”

“Saatlik mi, günlük mü” dedi genç Kleşçivtsev şaşkınlıkla.

“Nasıl yani günlük mü” dedi Semenyura, şaşırma sırası ondaydı. “Bunu gelecekteki işbirliği için bir avans sayın. Hesap açmak için bin dolar, bu makul bir kazanç değil mi?”

“Böyle paralarla ilgilenmiyorum” dedi itfaiyecinin fırlaması. “Otuz bin dolardan aşağı muhatap olmam. Avans mavans... General de sordu zaten.”

“Otuz bin dolar karşılığında bankaya teklifiniz ne olabilir?”

“Şimdilik hiçbir şey. Ama yangın çıkarsa, nasılsa bana geleceksiniz.”

“Harika bir teklif! Bunu düşüneceğim ve kararımızı size bildireceğim.”

İçinden ise şöyle düşündü:

“Bas git buradan, itoğluit! İsteddiği paraya bak! Nah sana! Hem de şöyle tükürükleyerek?”

Duma üyesiyle görüştüktan sonra, Bay Dulçikov kendisi bile farkına varmadan ciddi anlamda değişti. Hatta biraz kilo almış gibiydi. Adımları ağırlaş-

tı. Ceketinin düğmeleri gerildi, dikişler çatırdamaya başladı, boynu uzadı, gözleri kısık görünüm aldı ve burun delikleri açıldı. Ama en önemlisi, başı dönüyordu. Kafası lanetli bir ritimle dönüyordu; sanki Maroseyka'ya bakan kendi ofisinde değil, Kremlin pencerelerinden doğrudan Kaliforniya kıyılarına bakıyor gibiydi. Bir tür coğrafi saçmalık gibi bir şey; Moskova'nın tam merkezindeki Spasskaya Kulesinden Santa Monica plajını nasıl görebilirsiniz? Kesinlikle kimsenin böyle bir şansı yok! İnsanüstü varlıkların izi de yoktu. Ancak işte Bay Dulçikov'da bu mümkün olmuştu. Üstelik sadece bir anlık, hummalı bir düş parıltısıyla değil, oldukça devamlı bir şekilde. Herhangi bir engel ve dış etkenler olmaksızın. O hatta Kiril alfabesiyle yazılı "Dulchikoff" isimli bankayı bile fark etti. Sonra, hafiften Kuzyakin'e benzeyen kıza gözünü ayırmadan bakmaya başladı. Cildi de tıpkı onunki gibi zarifti. Gözleri de baygın, nemli. Dudakları da onunki gibi birbirinden hafif açık, aralı. Sonra aniden koltuğunun Maroseyka'daki odasından California'daki bankasına nasıl getirildiğini gördü. Asansörle dördüncü kata çıkarıyorlar. Tam da o an, sinirleniyor ve doğrudan, tertemiz bir Rusçayla gerçekten bağırmaya başlıyor: "Yedinci kata götürün. Kesinlikle yedinci kata! Bakanlık katına! Ne yani, hayatım boyunca şube müdürleri katında mı oturmalıyım?"

Bu yanılsamaların ardından, aniden, tamamen beklenmedik bir şekilde Mahahorin ortaya çıkıyor, hem de oldukça fazla komik bir biçimde. S fabrikasının müdürü kuğu tüyleriyle general ceketinin tozlarını alıyor ve özenle ayakkabılarını temizliyordu. Hatta bir ara şube müdürünün sol ayağından ayak-

kabısını, sonra çorabını çıkardı ve ıslak bir peçeteye ayağını silmeye başladı. Üstelik o kadar özenli ve nazikçe davranıyordu ki, general, Semyon Semyonoviç'in hizmetini çok beğendi.

“Varsın şimdi benim için çalışsın. Bakımlı ve dış görünümüne önem veriyor, daha ne? Ben acımasızım, ama adilim. Adamı işsiz bırakacak değilim. Onu fabrikacığundan çıkardım, sahtekâr pislikleri hapse attım, şimdi bırakalım, sorumlu bir işle meşgul olsun. Kendine çekidüzen vermesi ve bir daha benim koltuğuma göz dikmemesi için bazen ona bağırarak gerekiyor. Üst düzey düzenbaz olarak artık General Dulçikov ile boy ölçüşmenin nasıl olduğunu anlamıştır!”

“Mahahorin, senin ruhun bozuk,” diye tekrar bağırdı, “botlarımı ayna gibi parlayana kadar temizle.” Çılgılığı duyan Lübaşa Popişeva odaya girdi.

“Ne oldu, Arkadi Lvoviç” diye sordu, sesinde herhangi bir heyecan yoktu.

Şube müdürü de o sırada okyanusun öbür tarafına yaptığı yolculuktan Mahahorin'e veda ederek geri döndü ve kendini yine ofisinde buldu.

“Ne oldu ki? A? Her şey yolunda!” dedi general biraz kafası karışmış halde, sonra kendini yeterince toparladı ve hemen de sordu:

“Sırada kim var?”

“Yelena Dmitriyevna Kurakina.”

“Bir bardak votka doldur ve kadını birkaç dakika sonra içeriye al. Bu kadar!”

“Gelen kadın Devlet Konseyinden Semivolos'un eşinin arkadaşı. Semivolos'un konumu öyle yüksek değil ancak yeterince fayda sağlayabilir,” diye düşündü.

Sonra Bay Dulçikov bir bardak Bolşoy votkası içti ve hemen tekrarına karar verdi. Hayatta böyle

bir olay “Bakanlar Kabinesinin himayesine girmek” şaka değil ya! Bütün Rus iş dünyası bunun hayalini kuruyor! İkinci kadehten sonra koltuğunu öpmek ve kucaklamak, tüm vücuduyla ona sarılmak, tatlı sözler fısıldamak için atıldı. Koltukla baş başa kaldığında bütün bağımsızlığını ve soğukkanlılığını kaybediyordu. Hatta içinden altmışlı yılların filmlerindeki şarkılardan bir şeyler söylemek geliyordu. Bayan Kurakina muzaffer bir edayla makam odasına girdiğinde o kafasında bir melodi aramaya başlamıştı bile. “Muhteşem bir bayan!” diye geçti içinden.

Mavi iri gözlü Yelena Dmitriyevna Kurakina, yüzünde belirgin erdemli bir gülümsemeyle, yakasını cilveyle açtığı ipek bluzuyla bürokratin meşe ağacından masasına doğru aceleyle gitti. Bay Dulçikov onun genç, güzel yüzünde hafif bir heyecanın izlerini hemen fark etti.

“Size sarılmak istiyorum! Noel yaklaşıyor, siz ise, sevgili Arkadi Lvoviç, bütün günü işte geçiriyorsunuz! Neden böyle? Dünyanın güzellikleri artık ilginizi çekmiyor mu? Bıraktınız mı hayalleri? Moskova’nın kamusal yaşamının perde arkasında kadın şefkatine mi boğuldunuz” diye ona sanki dokunmuşçasına devam etti, “harika buketinizden beyaz bir gül alıyorum.” Bayan Kurakina zarif bir hareketle gülü vazodan çıkardı, sapını kırdı ve koyu yeşil ceketinin düğme iliğine soktu. “Güzel olmadı mı?”

“Bence sarhoş. Benim için daha iyi” diye düşündü kadın pişkin bir şekilde.

“Evet, harika!”

“Sizin kırmızı şarap hayranı olduğunuzu bilerek, bir kasa harika Piemont getirdim. Özel yardımcımın şarapları getirmesine müsaade eder misiniz? O bekleme odanızda.”

Güvenlik ne zaman ziyaretçileri Bullterierleri, şarap kasaları ve kucak dolusu diplomalarıyla içeriye almaya başladı? Ne zamandır federal bakanlığa ziyaretçiler metresleriyle, danışmanlarıyla, yardımcılarıyla, güvenlik görevlileriyle, kuaförleriyle, *imajmakırlarıyla*, Azerbaycan ve Gürcü mutfağından sepetlerle gelmeye başladı? Ne yani özel bir dünyada mı yaşıyoruz? Artık devlet yok mu? İktidar yok mu, bitti mi? Ha, azizim Dulçikov? A? Bravo! Seni öpüyorum, benim harika zamanım! Benim cennet zamanım! Şarapları getirsinler. Sızana kadar içmek istiyorum. Ne de olsa bugün mesleki bayramım; Santapukin benim! Benim himayem, korumam, şemsiyem! Çok yaşa, Bay Santapukin! Barış içinde, sağlıklı yaşa! Şimdi, General, gözünü aç!

Arkadi Lvoviç hemen sekreteri aradı.

“Lübaş, çabuk, Bayan Kurakina'nın yardımcısını acele içeriye al, yemek odasına götür. Evet, kendin de oraya geç, ehm-öhm, Azerbaycan yemeklerini mikrodalgada ısıtmak gerek. Gelen şaraptan birkaç şişe aç. Yelena Dmitriyevna, siz içiyorsunuz, değil mi?” diye sordu. “Bugün benim için özel bir gün! Lütfen masaya geçelim!”

“Ne o öyle, canım? Bir Katolik Noel'i mi kutluyoruz?”

“Alakası yok. Hıristiyan takvimini pek bilmem. Ortodoks ve Katolik. Bugün kutladığım, evet bugün kutladığım...” Ona ne söyleyebilirim, diye düşündü. “Bugün güzel bir kadının ziyaretini kutluyorum! Kalbim bayram yapıyor. Ruhum şarkı söylüyor, İtalyan şarabı içmek istiyorum...”

“Eğlenmeye başlamadan işle ilgili birkaç şey söyleyebilir miyim? Korkunç bir olay size gelmeme neden oldu. Ben, Rusya'nın en eski knyaz soyu Kurakinle-

rin temsilcisiyim. Hatta Federasyon Konseyi başkan danışmanı olarak görev yapan kocam Belohvostov bile benim soyadımı aldı. Burada, sizin makamınızda Moskova Soylular Meclisini temsil ediyorum.”

“Nasıl, bu da mı oradan? Moskova’da kaç soylu var” diye düşünen şube müdürü şaşırıldı. “Bir bardak daha votka alayım. Bu sevimli kadının söyleyeceklerini dinlemem gerek. Gerçekten çok ilginç! Belki şimdi graflık teklif edecekler? Nasıl hitap edeceklerdi? Ekselansları knyaz, zat-ı âlileri graf, Üçüncü Derece Devlet Danışmanı Arkadi Dulçikov... Zor ama zamanın ruhuna uygun.”

“Votkaya ne dersiniz, Yelena Dmitriyevna? İzin verin, ehm-öhm, doldurayım?”

“Canım benim, kadın ortamında nadiren bulunan bir erkek olduğunuz hemen belli oluyor. Benim gibi bir hanımefendiye votka? Kendimden geçmemi mi istiyorsunuz? Koltuğunuza geçip ve dairenizi kendi tarzımla yönetmeye mi başlayayım? Erkek için votka bir mutluluk, duygularında rahatlık, samimiyettir. Bir kadın için ise çok tehlikeli bir sıvıdır! Bizler hemen saldırgan oluruz, çevremizdeki herkese boyun eğdirmek isteriz. Özellikle de erkek kısmına. Benim esirim olmak istiyorsanız, bunu votka yardımı olmaksızın yapın. Ayakları yerden kesen bir Moskova haberi olurdu: General Dulçikov, Knyaginya Kurakina’nın esiri oldu! Yelena Dmitriyevna’nın güzelliği Arkadi Lvoviç’i sersemletti! Kadına çılgınlar gibi âşık oldu! Bu nedenle, başkent soylularının önde gelen isimlerinden Knyaz Naritsın hakkında açılan dolandırıcılık soruşturmasını namuslu bir şekilde yürüttü. Gazetelerdeki böyle manşetler hoşunuza gider mi? Başkent kadınları tarafından bilinecek ve sevi-

leceksiniz! Güzel mi? Güzel! Ancak gazetelerdeki bu tür satırlar başkentin birçok eğlence müdaviminde kıskançlık yaratacaktır. Ne düşünüyorsunuz?”

General susuyordu. Çakırkeyiflik hayal gücünü harekete geçirmeye başlamıştı. Yelena Kurakina'nın mavi gözlerine baktı ve düşünceleri beklenmedik bir şekilde değişti. “Rus kadınları o kadar ince bir nesnel gerçeklik ki insan şaşırıp kalır! İşte ne isteğini nasıl da muhteşem biçimde dile getirdi. Sözüm ona gazete makaleleri aracılığıyla. Akıllıca! Çok zekice.

Belki de bu yüzden, bürokrat ve yöneticiler arasında kadınların sayısı çok az olduğu için Rusya'nın her tarafında böylesine bir anarşi var. Ha? Başka ne olacaktı? Biri Nehoteyevka'dan bir hanımefendi, diğeri, Japon Denizi kıyılarından, üçüncüsü, küçük bir hükümet fareciği. Başka kim? O kadar! Yeter! Bu kadar! Rusya'da yüz elli milyon insan var ve sadece iki buçuk kadın siyasetin içinde. İşte bu yüzden ben cenneteyim! Bu yüzden ben, bir bürokrat olarak hayatın efendisi oldum. Ancak bir kadın kolayca kandırılmaz. Gel de Kurakina'yı kandırmaya çalış, ha? Mümkün değil, ne sarhoş ne de ayık haliyle. Bir bürokrat için bile bunu yapmak pek kolay değildir. Rus hapis-hanelerinde yaklaşık bir milyon mahkûm var. Onlardan kaç kadın? Yüzde üçü! Federasyon Konseyinde kaç kadın var? Yaklaşık yüzde iki. Devlet Dumasında; yüzde altıdan fazla değil! İşte, erkeklerin hayatının ihtişamının aritmetiği. Kadınlar iktidara gelene kadar, iş dünyasında aktif olarak çalışabilirsiniz, ha?”

Burada Arkadi Lvoviç'in canı yine bir içki çekti; bürokrat ruhu bir bayram istiyordu.

“Evet, beni size getiren hikâyeyi dinleyecek misiniz” diye sordu ısrarla Yelena Dmitriyevna gülümseyerek.

“Ben her şeyi biliyorum, haydi gidelim, ehm-öhm, içelim. Masa kuruldu. Bir kadeh İtalyan şarabı istiyorum!”

“Neyi biliyorsunuz?”

“Başmakov için ricada bulunacaksınız, doğru mu? Dairemizin, Soylular Meclisinin kiralalarıyla ilgili dolandırıcılığı ortaya çıkarmasını ve Naritsın’a karşı ceza davası açmasını çok istemiyor musunuz? Doğru değil mi?”

“Masaya geçme zamanı. Bakalım, başkentten generalleri kadınlara neler ikram ediyor!”

İçinden ise şöyle düşünüyordu:

“Ziyaretimin amacını nereden biliyor? Birileri mi ihbar etti? Naritsın’ın çok casusu var.”

O anda Lübaşa Popişeva ofise girdi. Dulçikov’a yaklaştı ve kulağına fısıldadı:

“Mahahorin konuşmak istiyor. Artık üçüncü arayışı bu. Ona ne söyleyeyim?”

“Ben kendim söylerim... Merhaba, Semyon Semyonoviç! Evet, bir şey mi oldu? Denetleme komisyonunu, size mi gönderiyorlar? Yirmi kişi mi? Siz neler söylüyorsunuz? Hiçbir haberim yok! Yardım mı? Bunu telefonda tartışamayız, buluşmamız gerek. Yarın sabah mı? Hayır! Hiç mümkün değil. Bridçikova’dan henüz herhangi bir bilgi almadım. Önce bir işi tamamlamak gerek, sonra diğerine geçebiliriz. Ha? Siz Sivtsev Vrajek’de misiniz? Bridçikova ararsa yarın sizi bekliyor olacağım. Aramazsa, başka bir zaman buluşuruz. Tamam, ehm-öhm, tamam! Bekliyorum! Endişelenmeyin, bugün her sorun çözülebilir. Elbette, koltuğumu korumayı Tanrı’nın kendisi emretti! Elveda!”

İçinden ise şöyle düşündü:

“Titremeye başladı, zıpladı. General Dulçikov’un malına göz dikilmeyeceğini bileceksin! Bay Mahaho-

rin, çeyrek milyonu hazırla! Belki de bir çeyrek daha! Saldırıda olduğumda, oranlar artar, ha? Bu bugünün ikinci zaferi! Bu Kurakına için her şeyi yapmaya hazırım. O yanımdayken iki önemli telefon aldım. Yaparım ama elbette, bedava değil.”

“İçelim! Şarap istiyorum!” dedi şube müdürü heyecanla. “Lütfen masaya buyurun.”

Kurakına ve Dulçikov yemek odasına geçtiler.

“Görev başında neden bu kadar çok zaman geçirdiğinizi şimdi anlıyorum. Neşeli bir iş. Bu da pahalı bir şey. Bakın gözleriniz nasıl da parladı. Alnınızda nasıl ter var! Yüzünüzde bir gülümseme! Benim için bir hediye mi hazırladınız? Narıtsın zaten yenildi mi? ‘Matrosskaya Tişına’” hücresinde adımlarını mı sayıyor? Siz de bir graf oldunuz! Graf Dulçikov? Öyle değil mi?”

Arkadi Lvoviç kırmızı şarap kadehini kaldırdı:

“İçelim, hanımefendi. Bana graf unvanını teklif edeceğinizi biliyordum. Söyleyeceğim o ki, ehm-öhm, benim buna itirazım yok. Graf Dulçikov’un şerefine içelim!”

Yelena Dmitriyevna coşkuyla destekledi.

“Graf Dulçikov’a! Evet! Sizin için, çok iyi birisiniz!”

İçinden ise şöyle düşündü:

“Ondan başka ne isteyebilirim? Graf unvanı için para? Herkes ödüyor, neden generali soymamalı?”

“Arkadi Lvoviç! Soylular Meclisi üyelerinin henüz zengin olmadıklarını çok iyi biliyorsunuz. Ama masraflara gelince bir sürü. Kâh bunu yapmak gere-

---

* Moskova’nın Sokolniki Bölgesinde bulunan bir hapisane. Moskova’nın kuzeydoğusunda yer alan caddenin adıyla, “Denizci Sessizliği” anlamındaki Matrosskaya Tişına olarak bilinir -çn.

kiyor kâh diğeri. Başkentin tanınmış generalinden, yeni grafımızdan aristokrat topluluğumuza sponsorluk aidatı bekleyebilir miyiz? Büyük rakamlara gerek yok. Yirmi, yirmi beş bin dolar gibi. Siz ne dersiniz?”

“Keyfimizi ufak tefek şeylerle bozmayın! İçmek istiyorum! Bugün benim için büyük bir gün!”

İçinden ise hemen şunlar geçti:

“Yirmi beş bin yeşilli bir enayi buldun. Narıtsın’ı tutukla, üstelik bir de üzerine büyük paralar öde. Unvanına mı ihtiyacım var, kadın! Ama Santapukin’e ihtiyacım var! Santapukin, o benim! İşte onun için ne istenirse veririm. Peki ya senin graf unvanın benim neyime? Hadi be!”

Lübov Popişeva yemek odasına koşarak girdi. Bay Dulçikov’a yaklaştı ve kulağına fısıldadı:

“Bridçikova aradı. Acilen iletmemi istedi: ‘Her şey ok.’”

“Yeni başarına, azizim Dulçikov. Bravo! Harika iş. İşte Rus bürokratinin günlük yaşamı böylesine anlak sevindirici haberlerden oluşuyor” diye düşündü Arkadi Lvoviç kendini beğenmiş bir şekilde. “Bu müdürçük parayı daha yeni taşımaya başladı. ‘Rubin’ bankasının ofisine para paketleriyle daha çok gidecek, ha? Kiminle iş yaptığını bir bilse!”

“Çık Lübaşa. Görüşürüz! Kim ararsa meşgulüm. Uydur, ehm-öhm, ne istiyorsan: toplantı, iş gezisi, yönetim ziyareti.”

“Buyurun, grafinya, tadın, doğu mutfağı!” General Yelena Kurakina ile sohbeta devam etti. “Ben bugün sadece sizin için tamamen müsaitim. Gün zordu ama başarılıydı. Günün zirvesi sizin ziyaretiniz oldu. Bravo Yelena Dmitriyevna!” Şube müdürü ona yaklaştı, kadehini onun zarif burnuna dokundurup içti.

Gai'den mükemmel Barollo. Koyu yakut, boş zamanlarımın rengi. Karışımın içinde üzümün buruk aromasıyla kırılan frenküzümünün hafif tadı da ağızda kalan ahenkli taneni hafifçe hissetme de bana gerçek bir zevk veriyor. Teşekkürler Madam! Bana harika bir şarap sundunuz. Birkaç kadeh daha ve zarafet ruhuma incek.”

Burada belirtilmesi gereken bir husus var: Bir memur sarhoş olduğunda, konuşkan hale gelir, kullandığı kelimeler değişir, belirli bir akademik nitelik kazanır, sanki sadece alkol onda sözlü yetenek kıvılcımını çakabilirmiş gibi olur, karakteristik öksürük tamamen ortadan kalkar. Aslında alkollü içeceklerin Bay Dulçikov üzerindeki etkisinin bu özelliği tamamen bireysel bir durum sayılmaz. Alkol aldığı anda aşırı etkin olma ve güzel konuşma, Rus halkının büyük çoğunluğuna özgü bir özelliktir.

“Tanıdıklarımın çoğu, kadınlarla sohbet ettiklerinde,” diye Arkadi Lvoviç devam etti, “tabii ki, masada yeterince şarap varsa, kesinlikle şiir okumaya başlarlar, ha? Tam da öyle, şiir! Evet, hem de öylesine gür bir sesle söylerler ki, yanı başında oturan varlığın sadece şiir beklemediğini bile unuturlar. Bana ise başka bir felaket musallat olur. İçtikten sonra, Orman Kanunu inatla, hatta bazen küstahça kafamı didikler. Öylesine aklıma gelen ve anında unutulmuş şeyler değil, dilden öylesine akar giderler!”

Bay Dulçikov yine bir kadeh şarap doldurdu, içti ve konuşmasına devam etti:

“Neden böyle oluyor? Bu soruyu birçok kez sordum. Ama hiç kimseden hiçbir cevap alamadım. Gerçi, Orman Akademisinde okudum, ama bitirmedim, donanmaya gittim. Ama paradoksal olan şey,

aklımda kalan metinler öğrencilik yıllarımdaki ders kitaplarından değil, bilinmeyen zamanın kitaplarından. Hatta hiç okumadım bile. Gerçi, bu konuda tam emin değilim. İşte, mesela bir dakika önce ormanla ilgili hiçbir şeyi aklıma bile getirmedim ama bakın ki aniden, kelimenin tam anlamıyla bir saniye içinde neler aklıma geldi: ‘sadece kendi ihtiyaçlarını karşılamak için yerel ahaliye yapılan küçük miktarlardaki orman ürünleri için, bakanlık tarafından hazırlanacak belge yerine, bu konuda belirlenen kurallara uygun olarak, satıştan en geç bir hafta sonra mahalli yönetim ve emniyet müdürlükleri aracılığıyla bir tutanak düzenlenir.’ Nasıl, ha?” Kendisine yine şarap doldurdu ve devam etti: “Veya işte şu: ‘İzinsiz kesim, ormanları yakma ve diğer yollarla orman tahribatıyla orman yangınlarının önlenmesi için öngörülen kurallara uyulmaması; serbest kesimin bölge sakinlerine yasak olduğu Sibiry’a’da büyüyen ormanlar için geçerli olmak üzere tüzüklerde belirtilenlerin dışında Ceza Kanununun konuyla ilgili 841-848. maddelerinde öngörülen cezalar uygulanır.’ Nasıl, ha? İşte böyle saçmalıklar, Yelena Dmitriyevna, beynimi allak bullak ediyor. Aslında çevremde gerçekleşen pek çok olaya; yeni projelere, randevulara, daha yeni seçilen Duma’ya sevinmeliyim ama gel gör ki şaraba dokunduğum anda orman işletmeleri tüzüğü zihnimi ele geçiriyor. Oysa şaraba âşığıyım. Onsuz nasıl olur, ha? Ya da işte bu...”

“Ne yani, ofisinizde kadınların tek kelime bile söylemesi yasak mı? Arkadi Lvoviç, müsaade edin, kendi işimden bahsedeyim... Sizden randevu almak o kadar da kolay değil. Bu yüzden efendim, dinleyin beni, lütfen.”

“Sizi ofise getiren koşulları çok iyi biliyorum. Soylular Meclisinin selameti için Naritsın’ı içeri tıkmamız, ardından ise önder olarak Bay Başmakov’u seçmeniz gerekiyor. Doğru mu, ha? Elbette! Sırası gelmişken, yirmi beş bin dolar karşılığında graf unvanına kesinlikle ihtiyacım yok.” Masa şefi kendine biraz şarap koydu, içti ve konuşmasına devam etti: “Mütevazı bir memurda bu kadar para ne gezer? Yüz dolara bile almam. Tek eksikliğim graflık olsun! Ben bir devlet danışmanıyım, generalim, rütbemle de pazarlık etmem. Hatırlıyorum, birkaç hafta önce tanıdık bir tüccar bir iş için bana gelmişti. Dikkat çekmeyen ama zengin biri. Bana ‘Stöpka’ mı evlat edin’ dedi. Soyağacı sıradanmış; küçük bir dükkân sahibinin oğluymuş (bu arkadaşın Moskova’nın her yerinde binden fazla dükkânı var) ve Loşkomoyev diye saçma bir soyadı var, bir markası sahteciliğinden mahkûmiyeti. Ama böyle onurlu bir generalin oğlu, bir devlet danışmanının çocuğu olacak, Dulçikov soyadının da güçlü olduğunu söylüyor. Sizinle bir sözleşme imzalamaya hazırım, diyor, hayatınız boyunca tüm yiyecek, giyecek, evinizin tüm masraflarını üstleneceğim. İşte bana böyle bir teklif yaptı! Ben ise parmağımı bile oynatmadım. Graflık benim neyime lazım, ha? Dilimin ucuna çok ilginç bir metin geldi...”

“Lafınızı bölmeme izin verin. Unvan için tam elli bin para ödemeye razı olan birçok istekli kişi var. Hatta bir kadına knyagina unvanı için sponsoru yüz bin dolar bile teklif etti. Soylular Meclisinin size bu kadar büyük bir indirim yapmasında kötü olan ne var? Hatta birçok bürokrat bütün bedeli ödüyor. Geçenlerde Sütunlu Salonda bakan yardımcısı Dryazgin’e ve Moskova belediye başkanlığından Şapkin’e

bu unvanlar takdim edildi... İnanın bana, birçok kişi sırada bekliyor!”

“Generallerin şüpheli sponsorluğa ihtiyacı yok. Sizden bu konuları bir kenara bırakmanızı istedim. Yelena Dmitriyevna, az içiyorsunuz. Sarhoş olurum diye korkuyor musunuz? Evet, kadınlar her zaman her şeyden korkarlar. Yani ne olabilir ki? A? Size erotik bir dans mı teklif edeceğim? Hayır! Müstehcen tekliflerle sizi rahatsız mı etmeye başlayacağım? Hayır! İçin, Kn-yagina Kurakina. Mütevazı bayramıma ruhunuzla katılın. Şarap sizi önyargılardan kurtaracak, generallerle iletişimde doğru yolu gösterecektir. Acele edin! Kadehinizi kaldırın. Rusya’da iktidarın zaferine içiyoruz!”

Şube müdürü Kurakin’i beklemedi ve bir dikişte içti.

“Şimdiden sarhoş. Bir iki kadehten sonra neler olur? Gitmeliyim. Sarhoş bir bürokratla konuşmanın ne anlamı var?”

İpek bluzunun yarı açık göğsünü kapattı.

“Ben berbat bir içki arkadaşım. Evet benim aralık gitmem de gerek. Benim isteğimi yerine getireceğinizi anladım, öyle mi?”

“Güzel bir kadın ricada bulunursa, her zaman yerine getiririm!”

İçinden ise: “Hiçbir şey yapmayacağım” diye karar verdi. “Hadi git, seni kaba şey! Nezaketsiz! Benden rüşvet talep etti! Generalden yirmi beş bin dolar!”

“O zaman ben gittim. Umarım Piemont şarabının tadını çıkarırsınız.”

“Görüşmek üzere! Çıkış işte buradan.”

Bayan Kurakina yemek odasından çıktı. Hali berbat ve endişeliydi. “Bu Dulçikov ya son derece küstah biri ya da kötü şöhretli bir ayyaş. Şarap için gerektiği gibi teşekkür bile etmedi.”

Sonunda, Şube m¼d¼r¼ yalnız kaldı. Parlak ıŐıŐı s¼nd¼rd¼, masanın arkasına oturdu, kendine biraz Şarap koydu, bir parÇa eti ŐıŐnemeye ve d¼Ő¼nmeye başladı.

“Tanrı’ya Ő¼k¼r, bir iş g¼n¼ daha sona eriyor. Ne demiŐler, bilanŐoyu kapatalım. Bug¼n¼n kazan-cı Santapukin’in himayesi! Bu, 2003¼n en zengin avı. Sanki en tepeden yeni yıl hediyesi! eyrek milyon dolar zaten ‘Rubin’de, ha? Çok deŐil, ama g¼zel! Harika! Yarın Mahahorin’i tekrar bankaya g¼ndereceĐim. Bu ¼st d¼zey d¼zenbazını bir kez yine aynı meblağı yatırmaya zorlayacağım. GerÇi, bana d¼Ően hisse ¼nemsiz, sadece d¼rtte biri. Ama fena da deŐil! Vadbolski, Soylular Meclisinden kolyenin kraliyet ailesinden olduğunu onaylayan bir onay yazısı s¼z¼ verdi. Bu da k¼rl¼ bir iş. Validen bu belge işin birkaç milyon alırım. Mamedov? Komik bir insan, ama yine de faydası olacak! Kuzyakin, aferin ona. Himayemi g¼clendireceĐine, m¼h¼r mumuyla saĐlamlaŐtıracasına s¼z verdi, b¼ylece tek bir piŐ bile masama g¼z dikemeyecek! Onun Jaspupin’i dairede etkili biridir. Onun ¼yle olması, beni ne ilgilendirir ki? Gus, TreŐŐalov, KleŐŐivtsev; onlarla ŐalıŐmam gerekiyor. Ama Semenyura da paralı biri. Akıllı delikanlı. Sabah benim rakamı ona bir sorayım. Tek sıkıntı Kurakina. Ondan ne alınır ki? Çok hırsı var ama aslında ¼zerine gittikÇe sıfır! Aptal Şey. Ama yine de acele etme, azizim DulÇikov, kendi Çıkarım olmadan kimseyi terk etmedim, deŐil mi? Yarın işin yedi kişi var. Formda olmalısın.”

Biraz daha Şarap iÇti, kadehini yeniden doldurdu, p¼rs¼m¼Ő soğuk kebaptan bir ısırık aldı, g¼neyden otla yedi. G¼zkapakları birbirine yapıŐmaya başladı, sonra tamamen kapandı. AĞzında yutmadığı lokma-

sı, aklında yarım düşünceleri kaldı. Bütün vücudu gevşedi, burnu tabaktaki artıkların içine gömüldü, Bay Dulçikov artık horlamaya başladı. Güçlü uzun bir horlamayla birlikte de Azerbaycan lezzetlerinin artıkları ağızından dökülmeye başladı. Üç yüz gram votka ve bir şişe Gai'den “Barrolo” marka, on dört derece kırmızı şarabı içmek, şaka değil!

Mitka Kondrüşkin, şube müdürünün makam odasına bilek kalınlığında kalın bir ip getirdi. Bir ucunu kalorifer peteğine bağladı, gerisini daire yaptı ve pencere kenarına koydu. Sonra tavana bir vinç çiviledi, Dulçikov'un koltuğunun iki ayağına ip bağladı, makarayı üzerinden attı ve ucunu koltuğun üzerinde bıraktı. Bay Kondrüşkin, işiyle ilgili bilgi sahibi olarak iyi bir ruh hali içinde sessizce çalıştı. Şeften aldığı görevin ilk aşamasını tamamlayan Mitka, çantasından içinde belirsiz sıvı olan küçük bir şişe çıkardı, onu yere, odanın köşesine, tam kapının yanına döktü, kibriti yaktı ve ıslak leke olan yere attı. Kondryuşkin, önce merakla, sonra içinde artan bir sevinçle köşede zeminin alev almasını gözlemlemeye başladı. Mitka'nın siyah gözlerinde, alevin mavi renginin sarıya nasıl dönüştüğü kolaylıkla gözlemlenebilirdi. Oda dumanla dolduğunda, patronun siparişlerinin alışveriş faturalarını cebinden çıkardı, onları rastgele ateşe attı ve kendi ıvır zıvırlarıyla arka kapıdan odayı terk etti.

Arkadi Lvoviç keskin bir koku aldı. Burnunu keten peçeteyle kapatmak istedi, elini uzattı ama eli baklava olan табаğa değdi. General, “Tatlı bir şey, mükemmel de kokuyor” diye düşündü. Ballı tatlıdan bir ısırık almak için doğru yiyeceğini kendisine doğru çekti, ancak önce biraz şarap içmeye karar verdi. O an aklına orman kanunu metni geldi: “Devlete ve

köylülere ait ormanların yanı sıra, Sibiryaya vilayetlerinde ayrıca çeşitli devlet endüstrisi ve fabrikalarına tahsis edilmiş ormanlar da vardır.”

Bay Dulçikov gülümsedi.

“Bu da ne böyle, ha? Belki bir işaret? Tabii Kaynaklar Dairesinde beni bekleyen bir koltuk mu var? Niye olmasın? Orada da sıkılmayacaksın. Ama koku nereden geliyor, duman kokusu, ha? Yok artık, bana emanet edilen ormanlar mı yanıyor? Turba bataklıklarının alevler mi sardı? Kleşçivtsevleri arama zamanı: büyük olan belgeleri göndersin, küçük ise söndürme işlerini yönetsin. A! Mitka'nın talimatımı yerine getirerek ortalığı aleve vermesi mümkün mü? O zaman acele sıvışmak gerek. Koltuğu kurtarmak! Koltuksuz ne yaparım ki, ha? İmkânı yok!”

Arkadi Lvoviç odasına koştu. Odanın bir kısmı zaten ateş ve duman içindeydi. Ancak o zaman gerçekten korktu. Koltuğa atladı, vincin yardımıyla onu hızlıca pencere kenarına kaldırdı ve birden onu, Duska'yı tanıdı.

“Peki ne yapacağız” diye sordu beklenmedik bir şekilde.

Arkadi Lvoviç bir sevgili tutkusıyla onu öpmeye başladı.

“Duska, Duska,” diye fısıldadı, “ateşin bacaklarını yalmasına izin vermeyeceğim. Ne de olsa sen her şeyinle benimsin! Ya birlikte yanarsınız ya da birlikte hayatta kalırsınız!”

“Yanmaya niyetim yok!” diyen Duska'nın sesi soğuk ve emin geliyordu. “Her şeyi kendin başlattın, işin içinden kendin çık.”

General aceleyle Maroseyka'ya bakan pencereyi açtı, koltuğu pencere pervazına itti, masayı onun üzerine koydu, ipi çekti ve aşağı inmeye başladı, ama

sonra binbaşı üniformalı genç Kleşçivtsev'in kendi ofisinin üçüncü katının balkonundan ona göz kırptığını ve ona bağırdığını fark etti:

“Kurtuluş için yüz bin dolar talep ediyorum! Nakit öde ya da mahşer gününün ateşinde yan.”

Bay Dulçikov şaşırmişti.

“Neden? Sana binbaşı rütbesi ayarlamadım mı?”

İçinden ise şöyle düşündü:

“Duska ile beraberim. Biz aşağıya inmiyoruz. Sıkıştık mı? Hayatta kalacağım, koltuğumu kurttacağım, o zaman itfaiyecinin dölünün şubemde işi kalmayacak. Bakanlıkta ona gerek kalmayacak, bakanlık da ne, tüm Moskova'da!”

“Bırak geçmiş geleceği, yeşilleri dökül” diye ısrar ediyordu Kleşçivtsev. “Bugün yaşamak zorundayım! Siyasete girmek için acelem var. Kariyer yapmak için acelem var! Yarın neme gerek? Gelecek mi? Bu siz aptallar içindir!”

Sonra Dulçikov yangının ipe yaklaştığını fark etti. İç sesi ısrarla talep ediyordu: “Öde ona, öde! Öbür dünyada paraya ihtiyaç olmayacak! Yaşamak zorundasın!”

Duska generalin tereddüdünü tahmin edercesine çığlık attı.

“Hemen öde!”

Dulçikov dikkatlice aşağı indi, çekmeceyi açtı, yüz bin doları çıkardı ve Kleşçivtsev'in olduğu balkona fırlattı.

“Hadi, daha hızlı indir! Ateş neredeyse burnumun dibinde!” diye çığlık attı general.

“Ödemeyi öğren!” diyen genç adam güldü ve belirsiz gizli bir el işareti çekti.

VIP servisin yumuşaklığıyla bir türlü sihirli güçler dokunaklı bir ilgiyle masa, koltuk ve Dulçikov'u kal-

dırırma indirmeye başladı. Hatta generale öyle geldi ki aşağıya masanın üzerinde değil, Duska ile sarmaş dolaş kucaklaşarak iniyordu. Bu sadece bir kucaklaşma da değil, anlamı herkesçe bilinen bir pozdu. Dudaklarının arada bir Duska'nın vücuduna dokunduğunu, neredeyse de orgazm olmak üzere olduğunu hissediyordu. En tatlı halsizlik onu tam sokakta yakaladı. Yavaşça, hatta biraz tembelce masadan indi, koltuğunu oradan çıkardı ve çalışma yerini aldı. Ona randevu alanların çoğu çoktan sıraya girmişti. Görünüşe göre Maroseyka'nın tamamı, şube müdürü Dulçikov'a ulaşmak için çabalayanlarla doluydu. Ziyaretçilerin yüzleri gergindi. Birinin elinde çanta, diğerinde evrak çantası, birinde kasa, paket, mücevher kutusu, bavul, çuval vardı. Memur, "Kârlı bir gün gibi görünüyor" diye düşündü. "Bugün oranları yükseltmem gerekiyor. Yüzde on beş, hayır, yüzde yirmi! Ödüyorsun, iş tamam, parayı sökülmeyle reddediyorsun, aklın başına gelene kadar bekliyorum. Sorun basitçe çözülmektedir. Hiçbir baskı olmaksızın! "

Ancak burada beklenmedik bir şey oldu. Federasyon Konseyinden tanınmış bir kişi oraya teşrif etti. Onun ardınca memuru ve senatörü kalın bir kumaş perdeyle çevreleyen "Mer-stroy" yazılı özel üniformalı işçiler ortaya çıktı. Dulçikov, alışkanlıkla Lübka Popişeva'yı onurlu konuğa çay getirmesi için çağırarak istedi, ancak hemen Maroseyka Caddesinde bir sekretere ihtiyacı olmadığını ve büyük olasılıkla onun yangında öldüğünü hatırladı.

O esnada senatör şube müdürüne döndü:

"Staraya Ploşçad'ta fare ve diğer küçük kemirgenlerin satılacağı bir dükkân açmaya izin verir misiniz? Bu iş, gelecekteki seçimler arifesinde çok önemli."

Dulçikov samimi bir şekilde şaşırdı.

“Çok özür dilerim, ehm-öhm, tam olarak anlamadım, Vatanımızın en önemli siyasi olayı ile her türden kozmopolit yaratıklar arasında nasıl bir bağ var?”

“Siz, General, hiç evcil hayvan dükkânına gittiniz mi?”

“Çok uzun zaman önce, bir ara gitmiştim. Konu ne?”

“Elit yırtıcılar kemirgenlerle beslenir ve onlar başkentte sayısızdır. Kaldırımlarımızda özgürce koşuyorlar. Şurada sokağınızda kaç tane olduğuna bakın! Anladınız mı?”

Senatör şube müdürüne camı sıkkin bir şekilde baktı.

Arkadi Lvoviç Duska’yı daha fazla düşündüğünden mi, yoksa Maroseyka’da onu bekleyen uzun kuyruğa aklını taktığından mı, yine de hiçbir şey anlamadı. Buna rağmen ünlü kişiyi üzmemek için “Evet! Sizi anlıyorum, ehm-öhm!” dedi. Kendisi ise senatörün onunla ne hakkında konuştuğunu düşünüp durdu.

“Harika bir iş kurulabilir. Benim ekibim fareleri yakalar, sizinkiler onları Pragatov’a satar.”

“Pragatov kim?”

“Seçim teknolojileri yöneticisi, aynı zamanda yılan ve yırtıcı kuşlar eğitmenidir. Boa yılanları, kartallar ve çakallar her seçim kampanyasının itici güçleridir. Anlaşalım, arkadaşım Arkadi Lvoviç, kendinize bir yıldız daha kazanın!”

“Yıldızına çok da ihtiyacımız var! Başka değerler peşindeyiz” diye homurdandı Duska aniden.

“Bir şey mi dediniz” diye sordu senatör.

“Hayır, hayır, kulağınıza başka bir ses çalındı, sanırım” diye yanıtladı memur aceleyle. “Cazip teklifinizi düşünüyorum.”

Federasyon Konseyinden tanınmış kişi Bay Dulçikov’a veda eder etmez, kalın kumaş perde hemen

ortadan kayboldu, Arkadi Lvoviç ise sonunda Maroseyka'nın tamamının itfaiye araçlarıyla dolu olduğunu, nereden ortaya çıktığı bilinmeyen yaşlı Kleşçitsev'in su hortumunu generalin doğrudan yüzüne yönlendirdiğini fark etti.

“Onun nesi var, ha?”

Bay Dulçikov ürkütücü bir korku içinde bağırdı:

“Ama bu benim!”

Lübaşa Popişeva dakika başı telefonlara cevap veriyordu. Herkes Arkadi Lvoviç'i soruyordu. Birilerine onun toplantıda olduğunu, diğerlerine patronun bir iş gezisinde olduğunu ve kimilerine de Bay Dulçikov'un Kremlin'de bir ödül aldığını; Yalutorovski Bakır Fabrikasını denetleyen komisyonda çalıştığını; radyoda konuştuğunu; bir grup gazetecinin onunla röportaj yaptığını; bakanın yanında olduğu; valiyle birlikte olduğu; bir uzman konseyinde olduğunu söyleyip duruyordu.

Sekreter Popişeva herkesle yeterince soğukkanlı, herhangi bir kişisel beklentisi olmaksızın konuşuyordu. Gdovlu Lüboçka için durum olağandı, çünkü kendine ve etrafındaki dünyaya tamamen kayıtsızdı.

Uzun zamandır alışkanlık haline gelen “Amaaan, boş ver... Üstelik ne fark var?” düşüncesini zihninde tekrar edip duruyordu.

Ocak 2004